

7868

కీ నెం ర

మే '53

6 52001B

Grows Beautiful Long Hair...

రీతా నీరుకొడు అలవనము
 పొంది చూడవచ్చును
 పెరిచే అమృతము హెయిర్
 టానిక్ అమెరికాను దాని
 అలవనమును ముగ్ధ కను
 వాల్చు లోకము ఆహ్లాదము
 ముగ్ధులను పెరిచును దేవుని
 హేతు ప్రతిబోధ మగును

RITA
GROWS LOVELY HAIR

VETO COMPANY. 131, BROADWAY MADRAS.

రీ తా హె యి ర్ టా ని క్

కిన్నెర

మే 1953

విషయసూచిక

మంత్రచిత్రం		కవిత్వం ఒక మహోద్యమం	
మొదట కొంత		సింగిరెడ్డి భారాజురెడ్డి	
సంపాదకీయం	210	పంపవ పంపవచ్చు సిహెచ్ కృష్ణ పంపవచ్చోకవం	
ఆంధ్ర - మైసూరు పరిపాలన		"శ్రీవాక్యం"	
మన భావాలి		యమునాతీరం (నాటిక)	248
పూర్వీ సిద్ధాంతం	213	ఏ ఎడ అక అప్పిరాపు ఎం ఏ	
"మ ఏ ఏ"		భారతీయ సంగీత ప్రాశస్త్యం	251
రూపక రచన	217	అనుభూతి మెమోరీ	
అనుభూతి అన్నభావాలి		ఏసీమా	252
కావల వైదిమదు (కళ)	228	మైలాపాడు భాష్యం	
కా క మూర్తి		చిత్రవిక్రమశిల్పక ప్రాకర	
"నేను వ్రాసిన పేమిటంటే"——		పుస్తక సమీక్ష	254
"కల్పనావ్యాసమూలా"	240	అంతర్గత	
కవిత్వం కేంద్రం		రక్త గీతమూలా	
ఏరివ ముఖాలు	244	పదపాదు లాట్రలు	
అంధ్రులు - పోషణ		శృంగిపాల్లపదపాదు	
గోళిమూడి భావరంధ్రం		త్రవంక పరిశ్ర	
		"నా చిహ్నపురు"	
		గ్రంథ స్వీకారము	

ఎడిటర్

పండిత వర్ణకావ్యవరాజు

అసిస్టెంట్ ఎడిటర్

పండిత మీనారామ

సంపుటము 5

మే 1868

పుట 7

ఆంధ్ర - మైసూరు సరిహద్దులు

మార్చి నెం 25 తేదీన ప్రధాన నెహ్రూ ఆంధ్ర రాష్ట్రసిద్ధాంత ప్రచురణ అనుసరించి మచకొండ జిల్లాలు, బెల్గాం జిల్లాలోని ఆదోని, అయిదు, రాయదుర్గం తాలూకాలు చేరి, నిర్దిష్టవాదప్రాంతంగా ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడగలమని ప్రకటించారు. బెల్గాం జిల్లాలోని అల తాలూకాను కన్నడ తాలూకాగా భావించి, వానిని మైసూరులో చేర్చుటకు తీర్మానించారు. బెల్గాం జిల్లాలోని పది తాలూకాలో అయి తాలూకాలు కన్నడప్రాంతము, మూడు తాలూకాలు తెలుగు ప్రాంతమని నిర్ణయించుకొని ఇవి మిగిలిన బెల్గాం తాలూకానుగూర్చిన నిర్ణయం వాయిదా వేయబడినది.

ఇది అదనంగా తీసికొని బెల్గాం తాలూకాను కొనుగోదా, బెల్గాం జిల్లా అంతా కన్నడప్రాంతంలోనే చేర్చువలెనని కన్నడిగులు తీవ్రమైన అందోళన చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా బెల్గాం తాలూకా యావత్తు కన్నడప్రాంతమే అని, కావున, దానిని మైసూరు ప్రాంతంలో చేర్చాలని వాదిస్తున్నారు.

210

ఇందుకు పరికంగా ఆ తాలూకానుగూర్చిన నిర్ణయము చేయడానికి ఒక సమితిని ఏర్పాటుచేయునున్నది. సమితిని ఏర్పాటుచేయునున్నది. సమితిని ఏర్పాటుచేయునున్నది.

కానైతే, ఈ కార్యక్రమంలో బెల్గాం తాలూకాను గూర్చిన విచారణయేకాక, ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరడానికి నిర్దిష్టవాదప్రాంతాలుగా అంగీకరింపబడిన ఆదోని, అయిదు, రాయదుర్గం తాలూకానుగూర్చి కూడ ఘనస్మృతులకు చెందిన గంభీర ఇది ఏవిధంగా వలెనో ఎట్లు వ్యాయామముతోపాటు సర్వోపశాంతి పరుచువలెనని నిర్ణయించుకొనవలసింది.

బెల్గాం తాలూకానుగూర్చిన విచారణ సంవత్సరంలో ఈ మూడు తాలూకాల ఘనస్మృతులను అవసరమని పలుకుబడివచ్చును, బెల్గాం జిల్లాలోని పది తాలూకానుగూర్చి కూడ ఘనస్మృతులనువలెనని ఉంటుంది. అట్లుకాక, తెలుగు ప్రాంతాలయిన మూడు తాలూకానుగూర్చి ఘనస్మృతులను ప్రయత్నం ఎంతమాత్రం నమోదజనం కాదు.

9 మే 8

కేంద్రాదు విప్లవకలకారం తెలుగు ప్రాంతంగా
 అంగీకరించబడిన ఈ తాదాకాలంలో కొన్ని గ్రామాలు కడ
 పేటలకు శిఖరమృత కాదాకానే పేర్లుబడిన వానివికను
 తెలుగు ప్రాంతంలోనే కనపడతాయి. అట్లాగే బాగ్గి తాదాకా
 కూడ ఆంధ్రప్రాంతంలోనే పేరకవలసినది, కన్నడ
 ప్రాంతంలో పేర్లుబడిన ఎంతమాత్రం అవకాశంలేదు బాగ్గి
 కి కూర్చున్నవన్నీ బాగ్గి, రూపనగుడి మొదలైనవి.
 ప్రచారంగా తెలుగు ప్రాంతాన్ని బాగ్గి వర్ణనలు ఆంధ్రదేశా
 వే దురంగారేక అనుమ్యాగకానీ పన్నుని బాగ్గి
 వర్ణనలు ఆంధ్రదేశానికీ అనుమ్యాగంగా పేరు వాడం
 వేవలం ఎక్కడూలేదునీ ఇవి వాస్తవిక విషయాలను
 కచ్చితమైనదేమిట అట్లే తెలుగుకీ సాక్షాత్కారమే కాదు,
 ముఖ్యపరస్పరబలమిస్తూ కేంద్రాదు విప్లవకలకారం తెలుగు
 ప్రాంతంలో పేరకవలసే మూడు తాదాకాలం తెలుగు
 వర్ణనలతోపాటే బాగ్గి తాదాకాను ఆంధ్రప్రాంతంలో
 ఇదేవలన నలుదిగు ఇందుకు విన్నగూ అనిగే, ఆంధ్రులకు
 ఇదేవలన అంగీకరిన అవ్యాధాలంతోపాటే మరీమొదటికూడ
 ఇదంగకవలసి

అంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణ సందర్భంలో ఉక్తపన్నంగా
సరిహద్దు సమస్యల విచారణకై ఒక సరిహద్దు విభాగము

సంఘం ఏర్పడి, ఆంధ్రప్రదేశ్ నంబరించిన యావత్తు నరహక్కు ఎమ్యూనం విధానమునుగలగలిగి భవిష్యత్తునందు ఆస్తినికలవడం నేర్పజననమే కాని, నానా నానాకార దీనికల్పమును తీయడానికి మార్కులను అలవాటు విడుదలచేడంలే నామంజుషును సమర్థులరేడు మైమావుతో నంబరించిన నరహక్కు నమ్యూనం విధానమే కన్నుదీలగుచేడవలసిన ప్రాంతము వారికి ఆచ్యుతకృష్ణమో శక్తిగమై వచ్చును, కన్నుదీప్రాంతమునందు ఆంధ్రప్రదేశ్లో రావలసిన ప్రదేశాని నిర్ణయం ఇచ్చును తేల్చునక్కరలేదా :

మైసూరు రాజ్యంలోని కోటలు ఉల్లా ఘోరిగా తెలుగుకర్తల అక్రమ విక్రయం తుంకూరు ఉల్లాంలోని కొన్ని ప్రాంతాల ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరవలసివస్తుంది కావున, ఆంధ్రమైసూరు యిరువైపు సమన్వయం సంపూర్ణంగా పరిష్కరించడం సరిబా, న్యాయమూ కాదా ?

అంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడేసమయక సరిహద్దు విధియక సంఘం ఏర్పాటుచేసింది. నమియు సన్నిధికి వేయ్యవలె యోచనచేయునకు వాడం స్థూలంగా కాగానే కనకవచ్చునామక, ఇప్పుడు కాచిగిరి నకున్నయల వయ్యలంధరానికి అది కారిది నియమించడం జరిగినయల వయ్యలం, మిగత నున్నయలం ను కూడ ఇప్పుడే తేల్చుకోవడం ప్రయత్నించడం ఏ కారణంవేరనైనా అది ఇప్పుడు సాధ్యపడనియెడల అంధ్ర రాష్ట్రం ధరితి అవచ్చునలెనని వెలలినే వరిగిరించి, మిగిలినీ గల సరిహద్దులను నిర్ణయించునామక వెలలెనె, నెంకల్పాట్టా మెలిరియన ఏమిటి ధిల్లాలలో చేరియున్న యెంక ప్రాంతాలనుకూడ వెలలినే అంధ్రరాష్ట్రంకో చేర్చ వలెనని ధిరిగిని మధ్యదరణో మెలలెనెనె ఉత్తర సరి హద్దుల విధానం అంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడేసమయక నిర్ణ యించుకోవచ్చును

కాబట్టి, అన్నిటికంటా విచారణతోబాటు ఆంధ్ర ప్రాంతానికి, ఆంధ్ర అవశిష్ట మైదానమునకు గల పరిపూర్ణ విమర్శలు వెంటనే నిర్ణయముపరిచిఉంటుంది ఆంధ్ర శాసన సభ్యులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ కమిటీ తమ పట్టు దుతో ఇందుకు పునఃకోపరినివ్వని మా అభిప్రాయం.

మ న రా జ ధా ని

హైదరాబాదు రాజ్యాన్ని రాష్ట్రప్రయుక్తంగా విభజించి, తెలంగాణాతో కూడ విశాలాంధ్ర రాష్ట్ర విస్తారాన్ని కావడం ఎంతయు వాంఛనీయం అట్టి విశాలాంధ్ర పర్యవేక్షనయింది హైదరాబాదు నగరమే ఆంధ్ర రాజధాని కాగలదు ఈ విషయంలో ఎవ్వరికినీ ఎట్టి ఆభ్యంతరం ఉండదు ముక్కోటి ఆంధ్రులూ వాంఛిస్తున్నది ఇదే

ఏకాగ్రబలమైన నా కేంద్రప్రభుత్వం హైదరాబాదు రాష్ట్రాన్ని కవివరంగా వెంటనే విభజించడానికి ఆంగీకరింపకపోయినా, లేక మన యే ఇతర కారణాలవలన నా కేంద్ర ప్రభుత్వం తార్కారికంగానైనా హైదరాబాదును ఆంధ్ర రాజధానిగా ఆంగీకరింపకపోయినా, ఇది సాధ్యపడేది కాదంటుంది. అట్టిసందర్భంలో తార్కారిక రాజధానిగ మన యొక పట్టణాన్ని ఏర్పాటుచేసికోవలసి ఉంటుంది

రాష్ట్రాన్ని సూక్ష్మపర దాండావిధానాలూ, పర్యటాన విధానాలూ సాగుతున్నాయి అయితే రాజకీయ పార్టీలు కనుక తమ పార్టీ దృష్టికే వేరువేరు ప్రదేశాలను చూపుతున్నాయి ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుస్థిరంగా పర్యవేక్షణ వ్యవస్థలక్ష్యాన్ని పట్టికీ అనుగుణమైనట్టి ఆచరణ ప్రయత్నం చేసినట్టి ప్రదేశాన్ని విజ్ఞయించడం రాష్ట్రం యావత్తాంధ్ర జాతి శ్రేయస్సును లక్ష్యంలో ఉంచుకొని ఈ సమస్యను పరిష్కరించవలెను అంతేకాని సంచలనమైన ప్రాంతీయాలి మూసాన్ని కాని దేశానికి అపారకరమైన మూలా ప్రయోజనాలను కాని అనుసరించి రాజధాని నిర్ణయం జరిగినయెడల ఆంధ్రదేశానికి ఆంధ్రజాతికి తీరని అపహరం జరుగగలదు

కావున, హైదరాబాదు ఇప్పుడే ఆంధ్ర రాజధాని కావలసినప్పుడు, ప్రత్యామ్నాయంగా ఒక తార్కారిక రాజధానిని ఏర్పాటుచేసికొనవలెను ఈ తార్కారిక రాజధానిలో భవనవిస్తారానికి ఎక్కువ ధనవ్యయం చేయవలసరం లేకుండాను, వెంటనే కావలసిన కార్యాలయాలను, ఆ కార్యాలయాలలో పనిచేసే ఉద్యోగులను వసతులు, అనుకూలాల నిర్ధారణల ప్రదేశాన్ని విజ్ఞయించవలసి ఉంటుంది అంతేకాకుండా ఈ రాజధాని ఆంధ్రదేశానికి మహాప్రయోజనము, రాజకీయతకు అనుకూలంగాను ఉండవలెను అపారకరదాంధ్ర సరఫరాకు, వీటి సౌకర్యాలకు నిలుగాకూడా ఉండవలెను.

ఈ దృష్టితో చూచినయెడల వెజవాడ అన్నివిధాల తగిలుండగలదు వెజవాడ, గుంటూరు, మచిలీపట్నం, మామిడి మొదలైన నగరాలలో వేరువేరు కార్యాలయాలను ఏర్పాటుచేసికొని, వెజవాడను రాజధానినగరంగా చేసికొన్నయెడల వెంటనే ఈ సమస్య పరిష్కారం కాగలదు లేదయెడల ఏ తీరునోలేనో, విశాలపట్టణం లోనో రాజధానిని ఏర్పాటుచేస్తే, అది అందకకూ అందుకాదులో ఉండవు, అనుకూలంగానూ ఉండదు

వెజవాడ ఇటు ఏర్పాడులకు, అటు రాయలసీమకు అందుకాదులో ఉండకమేకాక, తెలంగాణాతో కూడ సన్నిహితంగా ఉండగలదు తద్వారా విశాలాంధ్రోద్యమం జరింపిపోగలదు

కాని, వెదనాడును రాజధానిగ చేసుకొనే విషయంలో రాయలసీమవారు అంత అనుకూలంగా ఉన్నట్లు తోచదు వదనూరు సంపత్కర్తాంతరం కొంతమంది రాయలసీమ వారికి, సర్కారు ఆంధ్రులకి మధ్య జరిగిన సందాహరణ పరిధిగా శ్రీరాగు ఒడంబడిక వచ్చినది ఈ ఒడంబడిక ద్వారా హైదరాబాదును, రాజధానిని రాయలసీమవారు తమకు కావలసినదానిని కోరవచ్చును దీనిని పురస్కరించి కొని కొంతమంది రాయలసీమ నాయకులు రాజధానినగరం రాయలసీమలోనే ఉండవలెనని పట్టుబడుతున్నారు

దేశాభ్యుదయదృష్టికే ఈ కోరిక అంత వాంఛనీయం కాదంటే మా విప్లవము ఇందువల్ల శ్రీరాగు ఒడంబడిక ద్వారా తమకు లభించినది చెప్పుకొను హక్కును చలాయించుకోవడం మాత్రమే జరుగగలదు

రాజధాని నగరం రాయలసీమలో ఉన్నందువలన రాయలసీమవాసులకు కలిగే ప్రయోజనం ఎంతక ఉండకాలదు కాని రాయలసీమకు కావలసిన ప్రాజెక్టులూ, విద్యుత్తున్న విస్తారాలూ, పరిశ్రమాలన్నీకీ కావలసిన సౌధాలూ వనుకూర్చితే ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉండగలదు ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఇవి జరిగేట్లు చూడవలెను

కాట్టి, రాయలసీమవారు ఈ కనుకలంలో తెలుగు దేశ తీమానికి అనుగుణంగా వెజవాడలోనే రాజధానినగరం ఏర్పరచిట్లు ప్రయత్నించ మా అభ్యర్థన

హా లీ సి క్కా

" మ సి షి "

హైదరాబాద్ లో ఏప్రిల్ ఒకటవ తేదీనుంచి హా లీ కరెన్సీకి బదులుగా కల్లాకు కరెన్సీ చలానుతీలోకి వచ్చింది. దానికవర్గం లోని అన్నిప్రాంతాలలోను చలానుతీలోకివచ్చి కరెన్సీ కల్లాకు కరెన్సీ అని అంటారు. హైదరాబాద్ లో కల్లాకు కరెన్సీ కొంత వరకు చలానుతీలో వచ్చువ్వుదీకి హైదరాబాదు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా తన కరెన్సీని చలానుతీలోకి పెట్టింది. ఆ కరెన్సీను హా లీ కరెన్సీ అని హా లీ సిక్కా అని వ్యవహరించబడుతున్నది.

హా లీ కరెన్సీలో కూడ కల్లాకు కరెన్సీవలెనే రూపాయలు, అర్జరూపాయలు, పాచరాలు, అకాలు మొదలైనవి చిల్లర నాణెములు కూడ ఉన్నవి. అయితే ఈ హా లీ సిక్కా కల్లాకు సిక్కాకంటే విలువలో అరవంతు కమ్మవది. అనగా అది కల్లాకు రూపాయలకు పది పది హా లీ రూపాయలు అని వది. అలాగే అది కల్లాకు అకాలకు పది హా లీ అకాలు ఇస్తారు. మారు హా లీ రూపాయలకు రూ 88.50 కల్లాకు రూపాయలు ఒక కల్లాకు రూపాయకి రూ 1.28 హా లీ నాణెములు సమానం అన్నమాట.

బ్రిటిషువారి పరిపాలనాకాలంలో యావద్భారతానికి కల్లాకు నాణెమే బిగ్గర. పెంకకు అయినప్పటికీ తిరువాన్కూరు హైదరాబాదు సంస్థానాలలో మాత్రం ప్రత్యేక కరెన్సీలు చలానుతీలో ఉంటున్నవి. హైదరాబాదు సంస్థానంవలెనే తిరువాన్కూరు సంస్థానంకూడ ప్రత్యేక నాణెములు చలానుతీలోకి తీసుకొనివచ్చి వది కాస్తే ఈ కరెన్సీలు అయీ సంస్థానాలలో మాత్రమే చలానుతీకి అనుకూలంగా అయి సంస్థానం బయట అవి చెల్లవు.

ప్రత్యేక కరెన్సీ నాణెములు చలానుతీకి అయితే ఉండే సంస్థానం బొంబేలోకి వెళ్తున్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వం 1870 వంద వ్యవస్థలో ఒక తానిడును సంపించింది. సంస్థానాలలో మా యావద్ భారతవర్షంలో మా ఒకటివలెనైన కరెన్సీ చలానుతీలో ఉండకం లాభమనీ కాబట్టి అప్పటికి అంగ్లేయుల ముఠలను, గత అయిదు వందవ్యవస్థలనుండి తమతమ ప్రత్యేక నాణెములు తగి మంతుగా చలానుతీకి చేయవలసిందిగా సంస్థానం కరెన్సీని రద్దు చేయవలసిందిగాను అబదులబాదాది తిరిగి ప్రారంభించుటకు బలలేకుండాను బ్రిటిషు ప్రభుత్వం అంగీకరించినది. కాని, ఈ అంగీకరణ క్రమ ప్రతిపక్షములకు కంగం కలుగుతుందనీ, సంస్థానాలలోని మే 1968

వర్తకులకు అవసరమైన విత్కలు కలగగలవనీ హైగ ఈ కరెన్సీ మార్పిడివలన ఏమంత ప్రయోజనం ఉండబోదనీ తిరువాన్కూరు మొదలైన సంస్థానాలు బోరాడి తమ కరెన్సీ చలానుతీలో ఉంచుకొనీ హక్కు విలువతెల్లబోస్తునీ.

ఇండియా యూనియనులో హైదరాబాదు చేసినకరణావళి, అర్థిక విధికరణం ఏర్పాటుమొట్టి హైదరాబాదులో హా లీ కరెన్సీ ఉండరాదనీ అవకాశంలేదు. 1821 వసరి హైదరాబాదు కరెన్సీ కల్లాచ్చి 1827 వసరి హైదరాబాదు చేసిన కరెన్సీ కల్లాచ్చి కేంద్రప్రభుత్వం రద్దుచేసింది. 1950 జనవరి 28 తేదీనుండి కొత్త రాజ్యాంగమొనం అమలులోకి రావడంతోనే హైదరాబాదులో ఇండియా కరెన్సీనింపూర్వంగా రద్దులైనవైన కరెన్సీని రూపొందించబడినది. అందుచే హైదరాబాదు ప్రజలకు ఇండియా కరెన్సీ కాగా వదిలయినవైన కరెన్సీ అయిపోయింది. కాస్తే ఇప్పుడు అమలులో వచ్చు హైదరాబాదు కరెన్సీ క్రమంగా ఉపసంహరించబడుతుంది. ప్రస్తుతం 48 కోట్ల రూపాయల విలువగల హా లీ కరెన్సీ అమలులో ఉన్నది. ఇది రెండేళ్ళలోగా చలానుతీనుండి పూర్తిగా రద్దుచేయబడగలదు. గత మూడేళ్ళలోను 17 కోట్ల హా లీ కరెన్సీ ఉపసంహరించబడినది.

వయల పర్ పొరలో జంగ్ కాంంలో 1265 వసరిలో అనగా 1850 క్రీస్తు కంంలో హైదరాబాదు జంగ్ కాం్ కొరిసింగా విశ్వింపబడినది. అది అనాడు "సుల్తాన్ సిక్కా"లో ఏర్పాటుచేయబడి అబదులమై "దాదాసాహా"లో స్థానపు డిప్యూటుకుంటిగో కూడ తేల్చబడినది. 1804 నుండి కైరళాబాదులో వెంకటాద్రి.

1893 వరకు పాత పద్ధతివనుసరించి చేతితోనే నాణాలు తయారుచేయవచ్చునని 1894 లో యంత్రాలమీద నాణాలు తయారుచేయబోగాను అలాగూ తయారుఅయిన మొదటి నాణెం "చక్ర" అనేది చలానుతీలోకి వచ్చినది. ఈ నాణెం 1725 గ్రెయిములు బరువు ఉంటుంది. చేతితో తయారుచేయబడి నాణెంకూడా ఈ తూకంలోనే ఉండేది. ఈ చక్ర నాణెంకూడా ఇప్పుడు చలానుతీలో వచ్చు ఉన్నాయి. అకారంలో మా, హైదరాబాదు ఉండేది. నాణెం పదిదీ బాగంలో నాణెం ముద్రించబడిన సంవత్సరం, "ఏ.జి.ఎ.ఒ.ర.మొక్క. అవన్ బావో బువ్చుడ" అని

10వేల రెండు పైచీ "అర్ధ" వర్షండా ఐస్కాన్ ప్రాంతాల్లో
 బాంబ్ మెనువ్ మహానే "అర్ధ" ఉంటుంది "బాంబ్" అనేమాట
 పైలాంగలో అప్పటికి రాజ్యాధికారంలోనున్న రాజా పరిపాలనావ్య
 వంశ్య ఉండేది

1904 లో రాహుపానుంది వైరళాబాడుకి ఉంకగాం
 చూపుచున్నందున కొత్త నాథాన్ని అనుచుపరిచారు ఈ కొత్త
 నాథానికి వెనుకవర్షం ముద్రవైచిన "చార్ మిసార్" భవంబొమ్మ
 ముద్రవైచిన తక్కినవంకా కొంచెం ఇంచుమించు ఇదివరకు
 అనుచుకోవచ్చు చక్రవర్తి ఉంచవలెనా అంతకంటె అందం
 గానూ ఎక్కువయినానూ ఉండేట్లు కొద్దిమాత్రపు చేయబడి
 నాణు చార్ మిసార్లోని ప్రధానమైన కమాను ముద్రాంగంలో

అప్పటి పరిపాలకుని పేరులోని మొదటి అక్షరం "మిం" అని చేర్చు
 బడినది ఈ నాథానికి "పరి సిల్వా" అని నామకరణం చేశారు
 పరి సిల్వా అంటే "ప్రస్తుతం అనుచుకోవచ్చు వాతం" అని అర్థం
 ఇప్పుడు ప్రాంతాల్లో రాజ్యాధికారి రాజప్రముఖుగానున్న వైలాం
 రాజ్యాధికారికి వచ్చినప్పుడు చార్ మిసార్ కమాను ముద్రానుంచిన
 "మిం" అనే అక్షరానికి బదులు "బి" అనే అక్షరం వచ్చింది
 ఈ అక్షరాని ఉద్ధృతి దివకి ఉంటుంది

1920 సంవత్సరంలో విక్టోరియా కాయాచేయబడిన
 గుండ్రిని అలా విలవరం నాథాని శారీరేయబడినది 1937 లో
 ఈ గుండ్రిని అలాబోయి పొకంగాఉన్న అలా నాథాని వచ్చాయి
 గుండ్రిని చక్కరితో ఉండే ఈ విక్టోరియా అలా నాథానినూ, అలాగే
 గుండ్రినిగా ఉండే పావలా నాథానినూ గుండ్రినడంకో కొంత
 దిక్కుగా ఉండేది కాబట్టి గుండ్రిని అలాగా బిలుచి పొకంగా
 ఉండే అలా ముద్రించుకొన్నారు

1918 లో ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వం పేవర్ కరెన్సి చలా
 మడిచేసినది 1939 వరకు ఈ నోట్లు ఇంగ్లీషులోనే అచ్చుపెట్టా
 వచ్చాయి ఈ నోట్లు ఇండియాలోనే అచ్చువేయబడినది 1938
 లో ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వం విక్టోరియా కాయాచేయబడినది
 మొట్టమొదటగా నాథిలోని పెక్కురిటి సైంటింగ్ సైన్స్ నోట్లు
 అచ్చువేయబడినది ఏర్పాట్లు చేయబడినది పాకనోట్లతో ఉండే
 ప్రధాన లక్షణం ఈ కొత్త నోట్లలోకూడా ఉన్నప్పటికీ ఇవి వెను
 కబడినాడకంటె పైలాలో చాలా దిన్నని పోలిక నోట్ల రాయబడినవి
 నానికి చిలుకేకుండా ఈ నోట్లలోని చర్మదస్తావం క్లిష్టతరం
 చేయబడినది నోట్లు అచ్చుపడిన సంవత్సరాలకు బదులు నోట్లు
 ప్రభువంశ్యమూత్రం పాకనోట్ల క్రమవంశ్య కరువాకమంది అచ్చు
 వేయబడినది

1939 లో కొత్త నోట్లు అయిదు పది రూపాయల
 మొదటిసారిగా శారీ అయినది ఆ మొదటి సంవత్సరం మూడు
 రూపాయల నోట్లు పది రెండేళ్లు వేయి రూపాయల నోట్లు
 వచ్చాయి 1949 లో రూపాయ నోట్లు చలామణిలోకి వచ్చాయి
 ఈ రూపాయ నోట్లు ప్రాంతాల్లోని పెంట్ల సైన్స్ అచ్చు
 అయి స్టాంపు దీపిల్లమొంది అమాయానిలో పెంట్ల గుండ్రి మొద
 లై నది బరుగునూ వచ్చాయి

1945 లో ప్రాంతాల్లో ఉంకగాం 1,388 లంగారు
 అస్త్రానిలను 86 అర్థ అస్త్రానిలను 439 పావు అస్త్రానిలను
 అస్త్రాలో వివిధవివరం నాథాని 1870 శారీ చేసింది
 లంగారు రరవరం తేడాపాటం మూలంగా ఈ అస్త్రాని చిలుక
 ఉంకగానేక మూడువచ్చింది

మ సో హ ర మై న ప రి మ వా ని కే

31
 301 జవ్వాదు వత్తులు
 3001 సు గం ధ స వ్స ర్పం

S. V. ముసుగోనా అండ్ బ్రదర్స్

(ఎం.ఎ. ప్రెస్టుల ఒంగువత్తుల ఒయ్యారేయబడు)

19 గోం వ్ల వాడుక పుద్రామ

పాక అంబ మొం క్రాంబి పెంకుంబు

బెల్ గ్రేస్ మిస్ట్రీస్

ఒకరి ఎకాడు ముగ్గురేకడు అంగరాయ తేలిగ వేచ్చుకాను
 అతి పింగి క్రాయబడినది 30 దివమంకో మంబ రాపాకమును
 వేర్వేరుమై పెం 1.0.0

అయిది రామకృష్ణము

ప్రీ పురుషుల సంబంధించిన అనేక రహస్య విషయములు
 పొన్నకొండ్ల ప్రభువు ముగ్గురు వివిధరీతులవలన పెం 2.0.0
 రోషులతో పెం

ఈ కృతి లండ్ లో
 పోస్టల్ కృ 139 - మద్రాసు 1

ఆ సంవత్సరంలోనే 204 లక్షల రూపాయల విలువగల పెండ్లి నాణాంపు ముద్రించడం అనిగివడి 1 89 94 000 రూపాయ నాణెములను 27 10 000 అక్షర రూపాయలు 47 32 000 పాచలాయి 811 52,000 శేడలు ముద్రణ చేశారు

82 23 200 అదా నాణాయి 78 80 800 రెండు డబ్బుల విలువగల నాణాయి శాటి అయినవి ఈ రెండును ఫ్రాంకో కయూరేయబడినవే

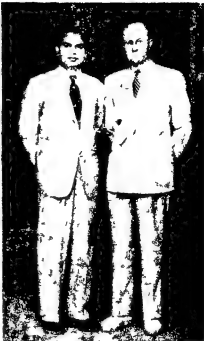
11 85 00,000 నాటి రూపాయల విలువగల టోట్లు 1945 లో అమ్మి వేయబడినాయి అందులో 3 16 00 000 రూపాయ విలువగల టోట్లు మిగతవి 5 10 100 1000 రూపాయల విలువ గలవి

ఏప్రిల్ నెంబరున హాల్ ఎక్కా- రిద్దుచేయబడినది కాస్తే ప్రస్తుతం అయితో ఉన్నట్లుగానే మరి రెండు సంవత్సరాలవరకు హాల్ ఎక్కా- కల్లారు ఏక్కా- రెండూ కలవాడలో ఉండగలవు ఈ రెండు సంవత్సరాల కాలవరమితిలో హాల్ ఎక్కా- ప్రవేశా ఉపసంహరించబడితుంది హాల్ ఎక్కా- రూపాయి నాణాయి కలెక్టింగ్ టోట్లు ఈ కాలవరమితిలో మరి ఏమాత్రం శాటిచేయబడవు

అయితే ఈ ఏక్కా- మార్పిడివల్ల కొత్తి పరిస్థితులు ఉత్పన్నం కాగలవు హాల్ నాణెం ఉపసంహరణం అనిగి కల్లారు నాణెం పూర్తిగా అయితులోకి వచ్చేవరకంతం కొద్ది కొద్ది కాల్కా- రికమైన పద్ధతాలు అడుగగలవు దీనిని ఎరిమైన పద్ధతిలో ప్రభుత్వం ప్రజలూ పరిష్కరించవలసిఉంటుంది

మొత్తమొదటిగా కలిగి వరితం చిట్టా- ఆవలాల పద్ధతిలో మార్పిరావడం ప్రారంభింబడినది వ ర్తమానం తమ పద్ధతులు హాల్ నాణెంలోనే ప్రాచుర్యవడం వరిపాటి ఇప్పుడు హాల్ నాణా విశి బడులు కల్లారు నాణెపు పద్ధతులు ప్రారంభించవలసిఉంటుంది ఏప్రిల్ మొదటివరకే ప్రభుత్వ పునఃకాలానికి సంవత్సరప్రారంభ తరువాత కొంతమందికి అవసరం కలిగిన తేదీ సంవత్సరారంభం అట్లాగి మరి కొంతమంది దీపావళిమంది కొత్తి పునకాలాను ప్రారంభిస్తారు కావున ఈ చుర్యకాలంలో పద్ధతుల ప్రాచుర్యవడంలో కొంత ఆ ప్రవృత్తం కలుగుతుంది అయినప్పటికీ ఇది ఏనుకం పెద్దదయినూ తప్పపార్శ్వమైనదీ కావ

కాని, కొద్ది శీతాంశు సంపాదించేవారిలోను కొద్దిగుం లోను కొంత ఆవిరూ- అయితులేదనివ తక్కువ విలువగల హాల్ మంది ఎక్కువ విలువగల కల్లారులోకి నాణెం మారినందున తీవ్ర ప్రమాణం పెరుగలరని, కావున హాల్ ఏక్కా-లో శీతాంశుండు తున్నవారికి కల్లారు ఏక్కా-లో ఆదే శీతాంశు ఇవ్వవలసి ఉంటుందని అంటున్నాడు అయితే, ఈ ఆందోళనల కొంతవరకు కాపు రేకపోలేదు

కాల్డర్ ఏ పక్షనారానిక ఆ ఎన్ టి డిపార్టుమెంట్ పాడ్ ప్లాస్ట్ హామ్మిల్స్ ముద్రాను-కాల్డర్ ఆ డిపార్టుమెంట్ డిప్యూటీ సర్జెంట్ ఆ ఎన్ టి పర్సన్ ప్రవర్తన అంగీకృతంపై విజయ ఇదివర ఎదువున ప్రకాశిస్తూ కాల్డర్ మనరేపాటి పర్సన్లును ముద్రా అదే అయిబడిన డిపార్టు

ప్రభుత్వం తక్కువ విలువగల చిల్లర నాణాంపు కల్లారులో విశేషంగా సరఫరా చేసినయితర ఈ ఇద్దరిందీ చాలవరకు తొలగి పోగలదు ముఖ్యంగా దీని విక్రీకి అనుసంబం కలిగేటట్లు చిమ్మిడి నాణాంపు విశేషంగా అందులాట చేయవలసి ఉంటుంది ఈ మార్పిడికాలంలో చిల్లర నాణాయి ఎంత ఎక్కువగా వస్తులు అయితే అంత ఎక్కువగా పడుపాయం కలుగుతుంది తేలద్ర ప్రభుత్వం ఇందుకు తగిన వర్యలు తీసికొని, ప్రజలకు వివిధమైన ఇద్దరిందీలేకుండా చూడగలదు

హాల్ ఏక్కా- రద్దుతో పూర్వకరితం కడపటి చిహ్నం తొలగి పోయింది

Tonsillitis? *

Avoid surgeon's knife

Available at all chemists
or write direct to

A regular course of Tonsinol pills and painting the throat with the special Tonsinol solution radically cures the enlarged tonsils and adenoids. A safe specific for children and grown-ups. Thousands of afflicted patients and their doctors have acclaimed it as the only known cure for tonsillitis.

Try Tonsinol before you resort to surgical operation.

TONSINOL

CURES ENLARGED AND SEPTIC TONSILS WITHOUT OPERATION.

40 days course Rs 9/-
20 days course Rs 5/-

TONSINOL LABORATORY, 53, Govindappa Naick St., G.T. Madras 1

Every order should follow 50% as advance

"NO RELAPSE THOUGH
10 YEARS PASSED"

B S Murthy M P Madras

Writes —

I have tried Tonsinol and Nostrinol for my sister Srimati E. RAJYA-LAKSHMI in the year 1941 for enlarged Tonsils and Nasal-Growth. She was completely cured and since then there is no relapse.

I have great pleasure in strongly recommending the Tonsinol and Nostrinol medicines for the suffering humanity as they are efficacious, harmless and saves patients from the pains of operation.

(Sd) B S MURTHY

టెలిఫోన్ 2729

టెలిగ్రాం టాన్ సి నాల్

టాన్ సి నాల్ (రిపేషన్)

మనుష్రుల గొంతు కండంకు అనూనుమైన దివ్యద్రవము

23,500 టాన్ సిల్పు కేసులకు పైగా నయము చేయుబడిన

40 దినములకు క్రింది,

20 దినములకు క్రింది

ఏ ఏ చార్జీ 1-0-0

నాస్త్రినాల్

ముక్కులో కండకు టెలిగ్రాఫ్ నకు అర్థవడటం వాష పర్చి టెలియకటోనలం మాటికి మాటికి పీదలం, తమ్ముల ఎక్కువగా రావటం వీటిమూలాన వచ్చే తంబొప్పి వక్షధారకం మొదలై కవాయతి అమోఘంగా కుదయ్యుతుంది వాస్త్రినాల్ దీన్ని రిప్పువారు పెద్దవారు ప్రి పురుష విదేశాలకుండా వాడయ్యి వెంటనే గుణవిస్త్రుంది

పెద్దబుడ్డి చెం రు 4-8-0 చిన్నబుడ్డి చెం రు 2-8-0 ఏ ఏ చార్జీ వేరు
అర్ధరుకో వగంబొమ్మ అధావుక్కుగా వంపించాలి మా మంచులు అన్ని పాపులలోనూ దొరకును

రిస్క్ ఫ్రాక్చర్ చాలా అండ్ కో టెంప్ట అండ్ డ్రగ్స్.
వైదయ్య వాయకన్ ప్రిగ్గర్, మైలాపత్తి

కావంపినవారు టాన్ సి నాల్ లే బరేటరి

53, గోవిందప్ప నాయకన్ పిలి, 3 థి మదరాసు-1

రూపక రచన

భూపతి లక్ష్మీనారాయణ రావు

శ్రవ్యశాస్త్ర దృశ్యశాస్త్రముల రచనా విధానమున విశిష్టమగు ధీరజుడు కలదు. ఉపదేశమార్గము ననుసరించునది శ్రవ్యశాస్త్రములలో మూడోవిభాగమునందలి ఇతివృత్తముల నారామగంగోని ప్రజల యందు న్యాయరంగాది జ్ఞానమును కలిగించుటయే, అనువంగిక మగు నాది హృదయములను అన్వేయించునదివల్ల పాత్రికాసంర మును గూర్చుటయే శ్రవ్యశాస్త్రముల ప్రధానప్రయోజనము ఈ ప్రయోజనమును పొందించుటలో కవి ప్రత్యక్షముగ తానై విషయమును గూర్చి యనుభవించియుండును న్యాయరంగాదుల వశ్యావశ్యముల మున్నగునాదివి తార్కికముగ వివరించుటకును వీలయ్యెడి భారత రామాయణాదుల రచనలో న్యావహారికముల పాత్రలను సహజము నెఱుఁగు నవ్వల ప్రత్యక్షముగనుచేయుచుండి నన్నిదేశములనుబట్టి పాత్రలకు తత్వయుగలగునట్టి స్థితి భూత పారాధముగ వర్తనలనుబట్టి యేర్పడుచున్నది ఇట్టి సహజశాస్త్రములలో భూత కవుల ముఖగించి యుండి పాత్రల వంశభాషాప్రభుత్వముల మూలమున ఇతివృత్త మును రోపించిన పుట్టుమతలే ఎక్కువ అక్కడఁగియుండునది రచన వంశములుగ, తత్వవస్తువులలో వందేహములేదు అట్లుగా నాటి యుండు అను లక్షణము ప్రాచ్యము వహించిన పుట్టుమతలే మిక్కిలి హృదయభాగ్యరమంగుననున్నది తాత్పర్యము వంశ్యపాత్రారక మును అనువందించుటలో తిక్కన కీర్తనాశక్తియేమార్గముననే ఎక్కువగా అనుసరించినాడు గాతాపాత్రలనుపరి కథనవస్తువుల తిక్కన అభిమానినాడు అయీ యాతివృత్తప్రవృత్తికి వలయు పాత్రలను ప్రవేశింపవలసిన మానవశక్తితోకలదుగని వారిప్రపంచమున నంతాదు అను వారి భావావేశ, భావావేశప్రవృత్తులను మనకు ప్రత్యక్షము గావించి కల్పనా మనమనములను తత్వయుగములుగ నొనర్చి అనుభవమును కలిగించుట తిక్కన అనువందించిన వద్దతి తిక్కన భారతరమణలో నాటికాంతములగు పుట్టుము లనేకములంద్రికంపు లాంకకముగావెదాది వర్ణనములందలి వేదాంతాది అవశేషములు మూలకవృత్త తిక్కన ఇతివృత్తములను సరిపఱచింపిన పుట్టుముల వర్ణనయే ఎంత కవరములగు నన్నిదేశములలో తిక్కన రూపకముల వలె విడివిడియైనా పుట్టుముల వీరివనప్రధానములగు యుద్ధవర్ణనము లందులకు విద్విదాబాలీయసంపాదకుల అనేకములందలి రచనయందు గలపు ఇతివృత్తమును ప్రశారణముమొనర్చుటకు పారాధికవర్ణనం కలెను నాటకవర్ణన ఎక్కువగ వహించియున్నది గుఱింపవలయు

మే 1968

తిక్కన ఉపదేశములమున ప్రధానములందలికవి ప్రత్యక్షవర్ణన మునే మానవుడు గ్రహించివిషయమునకు ముగిసినది జీవితమునై ప్రాంతమునకును ప్రకృతి విషయములను గ్రహించునై మానవుని రాష్ట్రాంత్రీయమునైరిందిన కందు అనున సయవమునకు శ్రవణమునకుగల గ్రాహకత్వ ప్రసంగమునది ద్విశ్రవణ నాదము, శ్రవణినిండి మనమునై మనమున ప్రాంతములకు రుచి నాదక మున్నగునాదికలెదు వస్తువునకును తిక్కన ప్రాంత్రీయములకు లునును మన్నిపాతత్వమేర్పడినవై వానివృత్తి కెక్కువ అవశా మున్నది అట్లుగా వీరివృత్తికాక యెవరి వ్యత్యాసమునకు నేర్పడినది వయవేంద్రియ శ్రవణేంద్రియములకుగల యెవరి విశాలమైనది కావున వయవశ్రవణేంద్రియములందలూ మనమును రోగముల మలరము లావశ్యమునందు తమవిషయమునకే ప్రాంత్రీయ మొనంగునదివై ప్రతిపాదించవలయునొప్పు భావమునకు అలం అనమగు ఇతివృత్తమును వర్ణించుటకునాడుగ పాత్రలయెందులకు పారవ్రాసెనంతవరకు సత్యవైతికి వచ్చిపాత్రయెందులకు ఇతివృత్త ప్రవృత్తిని ప్రత్యక్షింపవలసిన పాత్రలవృత్తయములను ఇతివృత్త ప్రవృత్తిని విమర్శములోనన్న వానివృత్తయములయందు తానొత్తవై కవనాశ్రయించు లావశ్యకతయందు విలంబించవలసిన విధానము ఈవిధమున రూపకరచన భాషావ్యయలను సయవశ్రవణేంద్రియములకును, అంతరింద్రియ ప్రధానముగ మనమునకును మిక్కిలి అర్థకమైనది కావుననే శ్రవ్యశాస్త్రములందలెదు రూపక కములందు ఎక్కువ అదరము మనకేర్పడినది

మరియు శ్రవ్యశాస్త్రవర్ణనమున శ్రోతలకు భాష్యమున ఎదురు పోరాడకుండు భాష్యములగునట్లు విధానములకు లగునాదు వ్యయముగ భాష్యములను అర్థమింపవలసినగులపు భాష పామరులకల్గి అర్థభారములేదు ఒకడు పూజామును సరిపఱచుట సంవత్సరగ పారాధములు దానియ్యమును వినియును అనిగలదు తప్ప శ్రోతలు అప్రయోజనమును గాంచలేరు భాష్యములవలన కథలు న్యాయశాస్త్రముల పారాధములందలూ గలగునందలెదు ప్రత్యక్షముగ రూపకములకు శ్రోతలకు కలగునాదునట్లుగా తిక్కన కవిగారుచేసినది తిక్కన తిక్కనమునందు విత్తభావమున విత్తభావమున శ్రోతలకు కలగినవలె నది పారాధమును వహించునట్లుగా వానికలగినది నయాయలవలన నేర్పరవలసినది రూపకప్రదర్శనములందలెదుగ

(2)

217

ఇతవృత్తమునందలి వ్యక్తులు పాత్రలారావమున ప్రత్యక్షమగుచుండుట, వారి నులదానాప్రసక్తవారు పాపాశులను మరచింపజేసి ఇతివృత్తకాలమునకు గొంట్లోను కన్నులుగావొనర్చి వారియందు రుద్రోక్తుని కలిగించగలుగుచున్నది నంశవృత్త్య ఆహార్యక రంగవనకరాలనుబట్టి వీరిలోకానివయందు భోజనముగల యిచ్చుని ఇట్లు నాటకము హనవునానందముగూర్చుచోక విశిష్టమగు కల్పనగా నుద్భవించిన సంస్కృతనాటకరచయితల ననుగ్రహించి కవ్యముతోబాధిత నర్వాణునిపదముల చూర్ణిత నాటకమును నిర్దించినవారు ఈచూర్ణి నిర్వాణమున పీఠయాచిన కల్పము అపాహువ్యవస్థనది స్థావరము, ద్విత్వక నాట్యము స్వర్యము, సంగీతము, కవిత్వము మున్నగువానిలో కేకను పరిశీలించియారి పను దానివ్యవహారమును విమర్శింపగ హేతుబద్ధముగ నరికించి తదప్రవాక్యమును సంశ్లాఢముగ గ్రహించి భావసారస్వప్రాయముగ వట్లు బోపించి దౌర్భాగ్యమును నిర్దించుకొనఁబడిన ప్రాచీనం లక్షణమున వ్యక్తముగాకపోతే కలాపాంబులమున నేమో కళకు పాంధర్య మెట్లుబుచ్చుచున్నది పాండర్యబోపకముగని పరికరాలరెవ్వి? వానిని గూర్చునిరావచ్చునది సువ్యవహారముగని మామనప్రత్యక్షేన పాత్రికముగ నానందమును గూర్చునది మామనమహాప్రకృతిని భావ్యప్రకృతికినిగల సంబంధమెట్టిది ఈరెంటికిని పామర్యమును గూర్చు కలాప్రతియే ఎట్టిది అనువిషయములను అమూలాగ్రముగ వర్ణించి అయోగకమున పీఠ బోపించుచు గాక తమ అనుభవములను మీమాంసాద్విధియములను లక్షణభావమున పదిందినారు. అట్లు కళంకపుటికిని కలాప్రగ్రంథములేర్పడినది నాటకంపవనియమునకూడ పీఠనిలయించి విరాసము ఎట్లు పీఠప్రయోజనమును పొందినవనియు గమనించదగిన విషయము

భారతీయుల టిటికాక నాటకంపవనియందు వరాహాధికము అందుకొన్నవనవచ్చును పండితకవులు ప్రయత్నశార్యకముగ దిద్దితీర్చిన కవికాకల్పము శాటయమును గైకొన్నది కావననది ఉన్నతిచ్చునువారి అనందములని మిచ్చడినదనియే చెప్పవచ్చును గ్రీకు మున్నగు పాశ్చాత్యనాటకములు పారశ్రమిపి ములై నట్లు సంస్కృతనాటకములాగేటి ప్రాచీనకాలమునుండియు వర్ణనలేకకాలముగా నేర్పడిన వర్ణనలేకము సంఘముని వెలకొన్నది ఉన్నతవర్ణమువారిని ప్రాహ్లాదక్షతీయం కునకరించెట్లు సంస్కృతనాటకములు పాపాహువ్యవస్థకు ఉపకరించలేదు కనుబట్టి ప్రాచీనములే నేలరాతి నాట్యములను స్వప్రసంగిల్లీ ప్రాహ్లాదాదు నాటకములగూడ అత్యుత్తమమగు కళగా స్వప్రసంగిలినారు. ఈ కాలముననే భారతీయులకావన నాటకములకుగూడ మృదుముగ ప్రసంగించినది ఉన్నకార్యములను దిత్రియాల భారతకవుల లక్ష్యము కల్పాధిపారమున ప్రకృతివహానములగు కొన్ని విషయములగునాడు, అటు లక్ష్యమునకు విరుద్ధములై నచో—నరిత్య

శిలవనందనర్పిని మామనశిలమును ఉన్నదున్నట్లు దిత్రియాల భారతకవి యుద్దేశముగాను భారతసాంప్రదాయమును భారతీయ శీలవత క్త్యమును అనువదించి శీలవ మైట్లంకవనియను ఎట్టి వ్యవస్థ ఆకర్షణీయము, ఏది అనువదించుచు అను అళయము అను కావ్యముల అభారతమున ప్రతిపాదించుట ఈ కవుల లక్ష్యము అనగా శీలవసంస్కారమును, కమ్యాలమున పామర్యమును గూర్చుట భారతీయ కవుల ప్రధానాళయము నేవనాళయవర్ణ్యములను ఈవిధముననే నడచినది భారతసామర్యభావాల ప్రత్యక్షమగు నువదేశచూర్ణమునగాక మహాపురుషుల శీలవరక్తి వారకముగాగని వరోక్షచూర్ణమున ఈ లక్ష్యములే పొందించిన తరువాతి కావ్యనాళయమున కవికాకల్పము ప్రధానము నహించినను ఈ లక్ష్యమును మాత్రము విస్మరింపలేదు నాటకములందుకు గూడ నన్న అర్హులని దిత్రియాల ప్రధానవిషయమైనది కవికా కల్పమును ఇతర లలితకళలను ఈ లక్ష్యమును పొందియలొ నవకరించినది అయిన ఇతివృత్తవర్ణనము, నాటకరవనకును, యాత్రామగు లేవనెత్తలే కలదు ఇతివృత్తవర్ణనయందు విషయము నకు ప్రాధాన్యమెట్లుగ నాటకమున రచనమున కెక్కువ ప్రాధాన్యము అనగా మహాకావ్య రచయిత ఇతివృత్తవిశ్రాంతములే పొందించిన వరహాస్యమును నాటకవి రచనోపకారే పొందించదనినాడు ప్రేక్షకుల హృదయములను రసానుభూతిలే వార్ధియముగ నొనర్చి కమ్యాలమున విశ్వశీలకములే పామర్యములను గూర్చుట నాటక కవి యాళయము కావన రచనోపకార నాటకరవనయందు ప్రధాన లక్ష్యముగ నేర్పడినది కవముగలముగ విషయము భావములు, వస్తువేదములు పాత్రబోపణ ఇత్యాదులు పోషించునది రస పీఠిక అనుభూతించినదియై, రసవిరుద్ధములు నగు విషయములు మిత్యాజ్ఞములనై నది ఈ కాలముననే నాటకములందుండి ఇతివృత్త పోషించు అప్రాధాన్యముగలకావల ఆదితీయ గ్రీకు నాటకములకు ఇతివృత్తము అత్యవసర్యమైనదని "అతిథోటి" గమనవరించి తెలియజెప్పుచు భారతీయనాటకములందు ఇతివృత్త మాలంబమును రసబోపణ లక్ష్యముల నగుయందులకే నది నాటకమునకు వహము అత్యవసరవని చెప్పువచ్చును ఈ కాలముననే భారతీయ నాటకరచయితల రచనోపకారమునకు ప్రసిద్ధివృత్తము శాలంబముగగని వలయుచో రసబోపకములగు మాధుర్యమగునాక కానింది ప్రయోజనమును పొందియచ్చునది కావనఇతివృత్తము నా నవశీలకమునకు కొంక యావముగ నుండుటకూడ అరుగు యెప్పుది

ఇదిగక నాటకసాయముల ఇతివృత్త మాలరమగు బోపించులించిన భావాలను అత్యవసరంప్రధానమునకు విరుద్ధములైనది కావకదని అర్థమునకవిరుద్ధములగు భావములు మామన

అక్ష మానవశరీరమున కంతకును మూలారధమునైనది
 యొక్కంకములే యీలలో నవియే నాకమున ప్రాసనమును
 గాని రోమకమునైన మామయే ప్రయత్నము లన్నియును
 కలయు అట్లునమునైన ప్రాసకారమున యెదిలో నంభోహము
 లేదు దీనిది కలముగాని నవిజానమునయేలబో కని అచ్చుకమున
 మునున నకంబుగనై కొనుకను కంబు కారితముల మన ప్రక్రమ
 ననుమిది హుమానీటీయమున కింపు క్రిత నంబంధకత్వము
 నశ్చరరహస్యములయం మంబిది రోమకామమునయైన ప్రస
 నమున వ్యక్తి లేదు మన ప్రభుక శక్తి కర్మమునలు కారితముల
 విభాసము కావన ద్రవ్య ప్రభుత్వమున నాయకును అజయము
 నాదైత్యుగాని, అత్యంత ప్రభుగని ప్రసానకును అయియెది
 గాని కారితము యీంత కత్వమున దివిధమగునయ్యది శుభా
 కములే సంస్కృత శాకములు విభిన్నాకమునగలకును దివి
 లైన ప్రభుకత్వమున అత్యంత ప్రభుత్వమున నాయకును
 రహస్యమున సంబంధమునయ్యెదనో, దివ్యకత్వ నాయకునకత్వ
 ద్రవ్యమునకు, కళావిజ్ఞానమునకుగలదు లేదో వశ్యమునకు
 ద్రవ్యమునకు, పరివారిజమునకుగలదు లేదో కారితమునకు

219

గొప్పన పరియగ జ్ఞానమేర్పడుట నీలమర్చి వద్దలారే మేమా
క్రమమలేది దుష్టమరూపుడుగల లోపమేలేది వద్దలమూర్తి
గాది మువ్వలయందుంటుండు జరుగుడు లక్షి ఏమనవలయును
ఇతరులందరకును చురివదగటయి కూడ జరుగుడు మావపుది
లిప్పిప్రస క్రమంకు గూడ మామయగు నారాయణులు సుందర
బోధిస్తే సాధారణమానవ ప్రకృతియే అట్టిది అట్టి సాధారణ మానవ
ప్రకృతిని రూపకములయందు ఏర్పరిచినదో పాపాశీలంకు మానవ
రక్తమున గూర్చిన వర్షప్రాయము కలుగుట కనరావలెనున్నది
తోటిమానవుల లోపములతోడను ముఖములయితోడను మనకు
సానుహతి చేయవలె శీలకమున మానవప్రకృతి మెరుకులకు ఇది
యోగవచనమిచ్చునది రక్తవైక్రం అలినాయము తనారణ
ములందుమే పాశ్చాత్యులు పాశ్చాత్యులకు ఎక్కువగా ప్రాప్యము
నొసంగినారు మరియు మానవవైకల్యంక నవ్యాకరకమైనను
స్వాధుమందు రహ్యమందు నైనను శీలకమున విజయవంతు
దగునవలయు పాశ్చాత్యులైతే ఎందరో సత్పురుషులు ప్రకృతి ప్రభా
వమున కేదగిలినవలె కర్మసాధయ్యలే నలెందరారు అది ప్రకృతి
సత్వము అట్టి ప్రకృతికృతమును భావకములయందు ప్రదర్శించుట
హాడ పాశ్చాత్యుల యోగయందులోనొకటి విజయమునగాందు
టమే శీలకమున ప్రధానమయము కాదనియు శీలకము తుదకు
కర్మమైనను రహ్యము, స్వాధుమమున వత్తుకమున ఏకక స్థిర
తై యుండుటను ఆ క్రమమావరణమునయియు ప్రతిపాదించుట
ఏది లోగయును కమితకే పాశ్చాత్యులలో ననేయుల రంపెట్టిదను
ప్రకృతిహాడ నిరాలంకక నిరవార్యముల కుత్సహించుకును స్వాధుమమున
కాకపృ కవయయవగుటకు అస్వాధుమము విజయించుటకుకాక
ప్రకృతివసామయగు విజయమలే ఈ జ్ఞానమున హావకముల
ద్వారా ప్రజలకు గల్గించుట అవసరము అట్లుకాక స్వాధుమ మెల్లప్పు
డును జయించుకొనునది అలినాయమున ప్రజలయందు ప్రతి
పాదించినదో లోకమున కవిద్యుద్ధమగునప్రవృత్తిని ప్రకటముగ
గాంచుచు నవతపించుటన్న పాపముల మనస్సులు వంశీహృద్ధ
మైతే తీర్చుకొనరాగలవో పాపముకూడ నొకప్పుడు లంప క్రమము
వల్లమున కలదియేయుట ప్రకృతియందులకందయియు లంప పాపము
వర్తనవచ్చిపోవకరకులలే ఆపాదేయము కావకనవయియు, ప్రజ
లకు తోడించుట ముఖ్యము ఇట్టి సంభవము అనుభవములే పాపా
శీలంకరూపములయందు ఇతరుల సంస్కృతి కందునది పాశ్చాత్యుల
అలినాయము కానవ పాశ్చాత్యులు ప్రవృత్తివర్తనమును యోగక
ముగ ప్రదర్శించుట పాశ్చాత్యుల వ్యవహాసమగు విత్రించుట,
ఇతివృత్తమృత్తిని శీలకప్రవృత్తిని ననువ్యయవరకుండు, అను
విషయములను నాచికరవయందు ప్రసాదయియుముగ గ్రహించి
నారు అది శీలకప్రవృత్తియొక్క అలరమున సామాశీలం మనస్సు
లను సాధారణమానవశీలకముతో ననువ్యయవరది అలినాయము

మగు రహితముకలది కలిగింది, తద్వారా మృదయమును కాశ్యక
ముగ రవనరమగునట్లొనర్చి మానవకృత సంస్కృతుల పిట్టిం
తేయంకు భారతీయనాచికర ప్రం అగయును శీలకపాపవర్తనము,
సంస్కారము ఈరెండును భారతీయయందు పాశ్చాత్యులయందు
అగయుమందు ఇట్లు వ్యక్తమగుచున్నది లంప వానిని పాదించుటలో
ఏవరంబించిన విధానములను కల ప్రవృత్తి పాశ్చాత్యవసాదు
లకు పాశ్చాత్యులు ప్రాప్యమొసంగినారు తద్రూపిషణమున
భారతీయ లంపించినవి కల్పమెట్టిది అది పరిశీలించుట
యొక్కది

హావకరవయందు ఇతివృత్తి పాశ్చాత్య రహితీవయలు ప్రధా
నాగయలు నాచికమునకు నలంబించిన విషయములను మూడు
ప్రధానవర్గములుగా విశేషించవచ్చును ఇతివృత్తి ము కర్మిభాగము
ప్రాయాభావబోషణము, వ్యక్త్యాభావ్యాదినాగము ఇతివృత్తిమగుట
మగు వాయుభాగమున విద్యయు పాశ్చాత్యుల నాచికరవయందు
దయయు కమగు భావ ఇవిదయ నొకవర్గమున తీర్చుటమన్నది
నాచికరవయతుకు నలంబించినవర్తనమిది రంగునిర్మాణ రంగం
కరములు అయోపాశ్చలకు కనీసవయలు నాచిక అభావనాగను
కేలసామర్థ్యాలంబులై ఎప్పుగోనకు వాటి అభివయమునందు కగు
కేలనానొసంగుట ప్రదర్శనమునకు కనీస ప్రిపాశ్చలకు విజయించుట
తద్రూపబోషణకమనాలించు వ్యక్త్యాభాగమున ఇతరవయలు
ప్రదర్శనము అనుభావనవిద్యయు నేర్పించుగోనకు మున్నగునది
నాచికప్రదర్శనమున నలంబించిన అంశములే యొకవర్గముగ
నేర్పరుచున్నది రహితవయము కవనలంబితకే పిట్టింప వాల్చి
వందము సంస్కృతి నైతివిన్ని మున్నగునది పాపాశీలంకు
నలంబించిన విషయములు లాపియ్యవృత్తిమున వననలంబి రహిత
భావనవిషయకముగ ఏవరమునకు ప్రాప్యమొసంగుట నాచిక
రవయందు కవిప్రదర్శనము కల్పప్రవృత్తిమును నాచికప్రవృత్తి
రంగవరకర వ్యక్త్యాభాగనయందు విషయములతో నుపాంప క్రేయము
నలులు వాదిభాగనయయయయందు ప్రదర్శించు కళాకళం
మును—అచ్చయలు రహితకృత్తి కే అర్థియవర్తనముగా కలిగి
యున్నది నాచికప్రదర్శనము నలంబించిన రంగవరకర వ్యక్త్యా
గిది విషయములు నలంబ అభివయది విషయములు విజ్ఞానము
ఇతివృత్తిక కమృ నేవయంకు భావములను రుద్రులయెగు
బోషించి రహితకృత్తివిద్యలించు పాదవయము ఈ పాదవయగ్రి
ఎంతటి యొక్కవృత్తియైనను నాచికరవయందు కల్పమయోగరపది
యో రహితకృత్తి కలుగకాదు నాచికప్రయోజనమును పిట్టింప
కానవ నాచికములకు నెలదివ విద్యవయందు లుచ్చియియించు నాచిక
రవనానినాచిక కల్పవిషయమునందు ప్రధానమగుచున్నది రూపక
మున బోషించవలయున్న ప్రధానవయమెట్టియో కవియమిగా

విశ్వయంతరాది తద్రవదిక్కి అనుభూతిచే ఇతివృత్తము, నన్ని వేళకల్పమున ప్రధానశక్తివ్రతమునకు పోషకమగు ప్రాచీన శీతవృత్తము అంగరవహీషకములు సమకూరములువగు అంగ రవములు ముప్పుగునాది విప్లవతాపము రవతద్రవమగు ఇతివృత్తకాగమమున మాత్రమే రంగముపై ప్రదర్శించుట రస హీనములైన కళాభాగములను ప్రసంగరవమున పాత్రచే ముదిరినవలె జేయుట ఉదాత్తములు చిత్తవినాశకరములు వగు భావములకు ప్రాప్త్యాభివాదము వాసంగుల కళయందాన శ్రీ నవలంబునట్లు అదిముడి తుదివరకును సామాజికమైన చిత్తము రంగముపై శీలీర్తి కరించునట్లు ఇతివృత్తమున నవత్తుల ప్రకృతిసహజమగు శ్రమమున చిరాదాచిరమైన శుభ్యులైనస్థాయీభావము పోషితమైన రసముగ వసించుచునట్లు నన్నివేళాదులను చిత్రించుట ఇశ్వరులన్నియు నాటకరకశాస్త్రమునకు వలంబించిన విషయములు

అదర్శమగు నన్నివేళ చూడరముగ హృదయమున తోడ వెలసిన స్థాయీభావమును అపార్థయోగ్యమగునట్లు చిత్రించుట భావశీలమైన నాటకములందు ప్రధానవిషయము ఈ స్థాయీభావమే శ్రవణవిశాసమునకు రోజు రసవద్యభావమున సామాజికమైన సమ తవించుచున్నది రావడ నాటకరవమయందు కనిపిస్తున్నయందుల స్థాయీభావపోషింపు శీలీర్తికరించవలయున్నది తద్రావమునకు విరుద్ధమగుట విషయము లేచూత్రము ఇతివృత్తమున ప్రవేశించి నను నది కర్మకావమునకు ప్రతిబింబకము లగును అట్టిచే స్థాయీ భావము రవముగ వసించుచు నవచూడవలె కలగదు భాగవతన విహితము ప్రభావముగాగల ఘట్టమున కృంగారనిభావమును ప్రవేశించజేయుట అట్లే రసవిరుద్ధమగు ఎంచుటకు ఉదాహరణ అట్టి కృంగారప్రభావమగు నాథాకానాథకప్రణయకంసశతృకు కన్నీళ్ళమున నాడుతును కీచిక అపార్థకము క్షేణంబగు, కను ఉపన్యసింది నాథాక నవనయనంబాదులు అట్టిదే స్రవించుచు గమనముతోనే కణవినిపించుటను ననురందించుచు నాడుచునదే ప్రస్ఫుటిరావజేయకమున వర్ణించజేయుటవలన స్థాయీభావమునకు రంగము కలగగలదు అట్టి అపోహవ్యవహారమునకు చిర కాలమునుండి యావిష్కారమున్న స్రవించజేయుట ఒకటో రేచి నవ్యము అపోహవ్యవహారమున ప్రదర్శించుటకు చూడగ ప్రయోజనములేకముగ రైవర శ్రీనరసభాషి ప్రవర్తనయందు విచగ్గులై నట్లు చిత్రించుటలు విట్టిదే వీరప్రభావమగు యుద్ధఘట్టమున నాడుతుట, ప్రయోజనములేకముగ స్రవించుచునాధావాదు లు రోజునట్లు చిత్రించుటలు విట్టి రసభంగపాతకుల మరయు భావమున అతిగా పోషించుటగూడ రసభంగపాతమే హృదయము ఉద్విగ్గునైయున్నపుడు రసానుభవముండును తొలికడను విషయకమగు అనుభవమునకు ఒక అవధి రోజు యున్నపుడే

యది సార్వమగును మితిమీరి అవసరము గ్రోలుటచే న్మౌలికవృత్తి అనుభవము సిద్ధించనట్లు, భావమును అవధికిమీరి పోషించుటలవలన హృదయము ఉద్విగ్గమునకురోజు రసానుభవమునకు అవర్తము కాగలదు కనుక భావమును పోషించుటలోశూచ సంయమము మానకమును మరయు భావము వెంకవరకు వాక్యమునయెడలెదో అను విషయమునకు ముఖ్యముగా గమనించదగినది అందు ముఖ్యముగ కృంగారరసపోషణమునందు తుదివరకును మిక్కిలి తాగ్రత వహించవలయున్నది కృంగారప్రభావమగు కనుకలా దుష్యంతుల ప్రతమసంయోగమున నాడుతుచిదే

“కీం కేతైః క్రమవిహీనీరిరాద్రౌపాం సంధారయాదు సోపదళ తావన్నైః, అంతే చిరాదు కలకేరేష యతా మంతే సంధారయాదు కరణావళ నన్యతా యా ”

అది ఎంత లలితముగ నాగర విభావమున కవి పరికించుచున్నాడో గమనించునది నాడుతు విహృదయు కలతావళంబునకై అవే మునకు రోజు ననుభవ్యమునగూడ కవి యుతుచి—

“అపరిక్షిత కోమల్య యావళ కుసుమకృత వనవ్య ఎత్తుచేత అరవన్య విసానతా మయా తే నదయం ముంది, గృహ్యతే రసోఒన్య ”—

అది పరికించుటలో ఎంత లలితమును ఎంత సంయమనమును పాటించినాడో నహృదయైకోషకృతము తుష్యంతుచి యీ వాక్య మందలి “గృహ్యతే రసోఒన్య” అను ప్రయోగము విశేషవృత్తి పోరకము నహూగమనుండలి వర్ణనావళతోన నల్లానవ్వలూచి అన్యమగు హృదయతత్వములకునే రసమే పాత్రికరసావంధము నకు చిత్తము నాచుచిభాగరసావము తుద్ధవర్తనవృద్ధిభావము నై యుండునలెను విషయేర్పాదమునై ప్రవలన సిద్ధించునది ఇంద్రియ పాత్రికమేగాది పాత్రికావంధమునాచి విషయేర్పాకృతి కలిగిన వైచిత్ర్యవర్ణన కర్మయ్యులకై అది యానందము కాదనుటకు తాదా ణము కృంగారరసపోషణమునకు భావకృతిని సంబంధములేచి పాత్రికమగు చిత్తవిభావమునకు వలంబించినది రసవిషయము కావడ రవమును పోషించుటలో, సంయమ ముఖ్యముగ కృంగార మును చిత్రించుటలో కవిప్రతిభ వ్యక్తము కాగలదు

“కిమిది కిమిది మందం మందమాన క్రియాగా కమరక కపోం అన్యతో రక్తమున అలిసిం వరింబర వ్యాపనై కైకదన్తే రవిచిగళయానా లాత్రిచేవ్యగంధిన్ ”

అను రహస్య రహస్యకా పాత్రికాంగారవోషణక ఉత్పన్నమగు సూచకము

యేవశ్యకేంద్రియము పాశ్చాత్యమున హృదయమునకు విశాసమును కలిగించుటకు కర్తవ్యమగుట నాటక ర్థ విషయినవగది విషయము లేకు యితము, ప్రాచీనదిక కష్టములు మున్నగువాటికి విప్లవములైన మనస్సులకు విశేషమును కల్పించుటకు నాటక ప్రధానప్రయోజనములలో నొకటియని గమనించవలెను కావున ఇతివృత్తరహిత భావరహితములైనవియు అతిహాసకములుకాదు నాటకానాయకుని రక్తవృత్తి ప్రదర్శనమున సామాజికుని మనస్సునును సుస్థియమున్న భావములను వికసితజీవి సామాజికునకు రహస్యభవమును కలిగించు ప్రధానమగు కావ్యము ఇట్లు రహస్యమును భారతీయ నాటకమునందు ప్రధానాంగమగునది ఇతివృత్తప్రవృత్తి పాశ్చాత్యనాటకములందు ఏక ప్రాధాన్యము విశాసము భారతీయ నాటకరహస్యములందు తన కర్తవ్యము నెఱియక భారతీయ నాటకములందు ఇతివృత్తిప్రవృత్తి కొలవడినదిని వివర్ణించుట అరుదునప్పటికి పాశ్చాత్యనాటకములందు నాటక ప్రాశస్త్యం ది త్రివృత్తి ప్రదర్శనమునకు ప్రాధాన్యము కలిగి నప్పటికేములలో ఇతివృత్తిప్రవృత్తి సరియించు భావమును హాస్యకర్త హృదయమున అరుగు సంపత్తి అను కవి విశ్రించు చుట్టుములలో ఇతివృత్తి ముందును సాతక ప్రయోగము ప్రస్తుతము అందును ఆ చుట్టుముల వివరములైన ఆ క్రితములకు పరిగణించబడుచున్నవి కావున కవి యాదేశమునందలి రహస్యభావము ఏర్పడుచున్నదనుట గమనింపవలెను రంగముపై ప్రదర్శనమగు నాటకానాయకవిషయకు రహస్యత యారామున సామాజికులకు తత్కర్మమగు రహస్యతని అనుభవించి అనందించుట భారతీయ నాటకముల యొక్కతము సామాజికుల రీతిని నాటకావస్థతో తన్నుభావమును వెలయివచ్చును అకవికి విధించినది రహస్యము తాత పాశ్చాత్య నాటకములలో సామాజికులకు నాయకుని యవస్థతో అభావ్యమును వెలయివలెను నాటకానాయకుని జీవితావస్థమున తన్నుప్రవృత్తి రంగముపై చూచి సామాజికుడు చిత్తవిశాసమును నొందగలుగునట్లునాడు నాయకునియందు ప్రదర్శితమైన సాయ భావమును అంతరంగానూపవలెను భారతీయ సామాజికుడు వర్తన పించ జీవితానుభవాదు సాశ్చాత్య సామాజికుడు ప్రదర్శితమైన నాటకానాయక జీవితమును భావ్యమైనదిగనే పరిగణించి అయినా సన్నివేశములతో సామాజికుని ప్రదర్శించి రహస్య భావ్యునించ కలుగుచున్నాడు ఈ సన్నివేశములందలి భారతీయ నాటక ర్థకు రహస్యేష ప్రధానాంగమగునందుక పాశ్చాత్య నాటక ర్థకు ఇతివృత్తప్రవృత్తి ప్రధానమగునట్లు

భావకరహస్యముల ప్రధానమగు రహస్యము పోషించుటలో కవి అనుసరించగల విధానము నాటకాత్మమున వివరించబడినది

కవికి నాటకాత్మము కావ్యరహస్యమును హృదయము నుండియు యున్నదని పృథ్విగ్రంథములవలె ఆశీరించుచుండుటలేదు ఇతివృత్తమున కై కష్టమును వివిధాంగములకు సామర్థ్యమునుగూర్చి ప్రాయాశాసనోదేశముగ పరిణమించుచున్న రిండుటలు ముఖ్యము, ఆశ్చర్యమృత్యులలో కవికి పాశ్చాత్యులకు మెంకయో గలదు అనివరకు ప్రధానమలోనుండిన నాటకములన్నిటిని పరిగణించి వ్యాకరణముగా వాని రహస్యమును గోరనివలె కల్పనములయే నాటకాత్మమును నూత్రియముగ వివరింపబడినది కనుక ప్రతివ్యాకరణమున వివిధ విధములయందు పాటించి వానికి భావమై ప్రపంచంపవనది ఎందును వెల్పుయించలేదు నాన్యరంగాల వ్యాకరణాధిక్యములన్నియు పూర్వవాక్యములనుబట్టి వివరగ్రంథములేగాని భావి రహస్యతలకు వివిధాత్మగ్రంథములనాదు పూర్వరహస్యతలకు అనుభవములించు వ్యాకరణం భావిరహస్యతలకు హృదయగ్రంథమునకు వివరించుటలు యీ గ్రంథముల యొక్కతము నాటకాత్మమును నశి పూర్వనాటక ర్థంబునందుండిన రహస్యభావమును వారి ఆశయ లభించి రహస్యేషయందు కానరానిదిగనే ప్రక్రియను వారు యాచన కల్పమును వివరించుచున్నది

ప్రతలకు విశేషమును కల్పించుటయొక్క మేగక సంఘమున ప్రతికష్టమన్న పోషించుటకుకా భారతీయభావముల యొక్కతము సాంఘికాభివృద్ధికి పక్ష క్రిష్ణాతకత్వపరిణామకు పురుషార్థమనకు, ప్రతిప్రయోజనముల రక్షణ ఆవశ్యకమని మన ప్రాచీనం భావము ఈ భావముననే మనవారు విశ్వక్రీయము సాహిత్యప్రయోజనములలో నొకటిగా మేల్పొందియున్నాడు అట్లే నాటకరహస్యతలకు నాటక ఆధునాత్యములగు రహస్యకామమోక్షములలో నేయికద యైనను ప్రయోజనముకావలెనది ఆశీరించినాడు మానవప్రవృత్తి ముల నన్నిటిని పూర్వముగ ఈ వాణ్యరహస్యతలో విమోచనమేమనెనది సాంఘికములలో నాయకుల అనుభవించు మతములయందు, అతడు ప్రదర్శించు మనోరథ్య విధ్యుభాసనసామాజికులను, అతడవలించు రహస్యతమును తుదకు అతడొందు ఫలమును, ప్రదర్శించబడవలెనది కవిసామాజికుల ప్రవృత్తిగల సామాజికుల నాయకప్రవృత్తి మకురించుటకు ప్రోత్సాహపడెదమని ప్రాచీనం యధిప్రాయము ఇట్లు ఉన్న భావములను సామాజికుల యెదుట విడుట పీరి యొక్కతమైనది కానితో నాటకానాయకులను ఇతివృత్తి మునునాట ఉభాత్మమో కానివివరించుచు నాయకుడు పురుషార్థ పాదవలె లేదు ప్రయోజనము ఇతివృత్తమగునట్లు కి ఈ యతివృత్తప్రవృత్తిమే ఆయుధ అని వ్యవహరించుట

నవసామాన్యమునకు విశేషమునుకల్పించుట నాటకరహస్యమును నొక యొక్కతమైనవిను అంతరంగాన ఆ క్రితములను అయియునుకా నొకటి కలదు సంఘమున ప్రతికష్టమన్న రక్షించుట,

అవనింఁగఁగనినవాడు అతఁగ రహితయందు మామవ్వ నుంఁగరమునగు రతి మువ్వగు భావములకు తదాంఁబములగు ప్రియమవ్వభావములకు మాత్రమే సామాశ్చియ మనవునందు అంతామేర్పడి తక్కినవచ్చుయొ తాత్పర్యముగ విష్ణుత్వము లగుచున్నది చిత్తవగు రర్థమునందు నింఁపం భాసింతులైన జ్ఞానమగు సామాశ్చియ వ్యాధియనున బయ్యారాధికగత భావము సారాఁగ ప్రియమన ంఁబంఁభావముగ అనుభూతమై రహిత్యుని కలిగించుచున్నది కావున భారతీయసామాశ్చియ నాయకభావనాంబులలోనే కన్యాయత నెంచుచున్నది హృద యము తన్మయమైయున్నపుడు ఇంద్రియప్రవృత్తి కవభావమే తక్కువ హృదయము భావోద్వేగాదులకు రోనైయున్నపుడు రాహిత్యునిప్రవృత్తికి పంఁబు అంతర్యక్తి రోపించుచున్నది అభారణమనే భావోద్వృత్తి మంచిమగుచున్నది కావుననే ప్రియభావప్రపంచమే ప్రధానవిషయముగాఁగ భారతీయవాఙ్మయ కళాగమమనునకు ప్రాధవ్యము తక్కిన నాయకాధాయకుం యందు కలుగు భావకావాయకు వర్ణభారభావములు మున్నగు నవి రహిత్యం కనుకలించివనగునచే ప్రాధవ్యము పంచించు చున్నది ఇంఁ మన్నివేళములన్నియు నిదిగి రోపములేగాని వ్యుత్పలముగ ప్రవృత్తియగున కావు కావున కళాప్రవృత్తి యవనది అప్రధానమగుచున్నది సామ్యకృతావకరదర్శనమున సామాశ్చియ దృష్టి మంత్రయమైవనియోది అత్యంతయమైనది కాదు నాయకుని జీవితము, అతని పంపులకు అతని కన్యమతా దులు సామాశ్చియకాశియ విషయముల రంగమునై నిది ప్రర త్పించుటయందుకునకవరకు సామాశ్చియ దృష్టి రంగమునై కేంద్రీ కరించుచుండును నాయకుని భావనాంతో సామాశ్చియ హృద యమునకు తాత్పర్యము లేనిభాంఘమున సామాశ్చియ అనందము అత్యంతయమైనదియై అతనికి గలుగు నానందము మంత్రయమై దగునచే రంగమున కళాప్రవృత్తి ఎఱవగక అదుగురునెయింక పయియు జూరారణమున ఉద్భవమే సామ్యకృతావకరములలో కళా గమమనునకు ప్రాధవ్య మేర్పడునది. సారాఙ్మణిజీవితకరదర్శనము నుండి నాటకవిద్వేషమునకు సామాశ్చియ గొంపోయి తన్మాతక మన్నివేళమందరి నాయకాధాయకుని జీవితపంపులనను అతనికి ప్రత్యక్షముగ దర్శించుచున్న వేయింబు సామ్యకృతావకరములందరి వద్దతి ఇంచు సామాశ్చియ నాయకాధాయకావప్రమ దర్శించి సామ్య కులతి ప్రదర్శించు ప్రత్యేకవృత్తి యగుచున్నాది కాని వారికో వర్ణమునగు వ్యక్తి కాదు నాయకాధాయకుల గుణభారముల సామాశ్చర్యముననుసంపామనక వారిగంఁ దయ, సామభూతి రర్థ న్యాయముల రక్షిత నారీమన్ను త్యాగము తత్పర్యయత్నమున వారమందెంచి కన్యమలు, ఇత్యాయుల భారణములగు సామాశ్చి యకు వారియందు నామభూతి అతకముగ నేర్పరుచుచున్నది ఉదాత్త

జీవితవందర్శనమునకను, ఉదాత్తభావనాంతరీకమ సామాశ్చియ హృదయము ఇతమై మవచ్చుచే పంపుచున్నది ఉత్పన్నజీవిత భావములతోగను మామజీవితముతోగను సామరహ్యమిచ్చి అనందము విధించుచున్నది నాయకాధాయక జీవితకరదర్శనమే సామాశ్చిక హృదయమును అర్థింపుటకు సాకుమగుచున్నది అర్థాకర్షింబండిగ సామాశ్చియ దిక్రమునకు విఘాతక ప్రియములకు కళాప్రవృత్తి తన్మనిషి యగుచున్నది నన్ని వేళపంపవరకో దానికి ఇతివృత్తియ రంగమునై వేగముగ వదలుచున్నంతకాలము సామాశ్చియదృష్టి నాయకజీవితోద్వృత్తమునై కేంద్రీకరించుటకు వీలమై కావున కళాప్రవృత్తి నిరంతరాయముగ అదుగునచే పరిచి లేనిచో సామాశ్చియ దిక్రమునకు ఉపాధి లేరేదీవులయొ, నారాఁబమనే వకవిధిక్రమ నా వృద్ధివరేరదములకు పురంబులు అదుగును ఇట్లు నాటకవిద్వేషమునంది పాత్రము ప్రదగమగు లయ విఘాతకుల భంగము కలుగునయొ భాంఘములగు దిక్ర విభావమున కవభావమే లేరేదీవులమై సామాశ్చియ దిక్రము హృదయమైవున్నై కేంద్రీకరించి తదుపాధివక్రమున అనందవిధిని పొందుచుండునచే సామ్యకృతావకరదర్శనమున కళాప్రవృత్తి ప్రధాన మగుచున్నది సామాశ్చియ దిక్రము లోకమగు రాహ్యమిచ్చునై కాక భావమయమగు అంతరంగమునై కేంద్రీకరించి భావదిక్రము ఉపాధిగా అనందవిధిని బొందు నందర్శనములో రాహ్యమిచ్చు అత్ర దామయతోగలది భారతీయవాఙ్మయన రంగమునై ప్రసిద్ధింపబది నాయకాధాయక జీవితము సామాశ్చియ విషయముల వివిధ మంత్రయమై యగుచున్నది నాటకీయమన్నివేళము వారిరాగారాధ్యుల యయ రంగవరేరదములు విఘాతం సామాన్యమున సామాశ్చియ మ్మదయమున భావము విభావము పొందులయొ తన్మానము ఉద్వేగ మును తెందులయొ అదుగురుచున్నది అన్య సామాశ్చియ దిక్రమున రంగమునైనుంది వరదరించి అంతరంగజీవితమంత ప్రతి రింపనేయు చున్నాది రంగమునై కేంద్రీకరించుచున్నయొ కనునప్రవేషించి యమంఁబ్యారా కలుగు నుచున్నది దిక్రమును దిక్రమున గల్గించి భావపాలించు సామ్యముగ ప్రవ రింపనేయుచున్నది రాహ్యమిచ్చునయొం ద్యారా కలిగిన అనుభవము తనిదర్శనము సామా శ్చియ దిక్రప్రవృత్తి వివిధమగుచున్నది సామాశ్చియ భావ ప్రదగమము లేనివై తన్మయ తవ పరిసరములకు నాయకజీవి మును గూఢ అధిగమించి, కేవలము భావమయమగు జీవితముతో తాత్పర్యమును పొందుచున్నాది అధి మనోజీవితమున అతని గాంచుచు వర్ణముననుసంపామనకు ప్రత్యేకరదర్శనమే దిక్ర గతరద్యము కాదు అధిభావకాంతరంకర తతులూక కళానందదర్శన మునే సామాశ్చియనకు కలుగు భావము కలుగరావచ్చునకమంది కాదు, విధి నెంచున జూతుల అత్రవారిలో వంపు నందర్శనమున తల్లిదండ్రులయను నిత్యయ, వర్ణసారాఙ్మయన వనకవియ దిక్ర

పక్షి సామాజికుని నవభూతయోగముగనున్నది కనుకలా కలుగు వ్యధాంతము వివిక్తముగ సామాజికుని క్రమ భావము యైన భావప్రవృత్తి రోపై సారాంశమునవర్తనమును దర్శించి దానితో భావశక్తియును పోషించగలుగుచున్నది అయితే సాత్త్వికమగు రహితభవప్రతి తనకంటెను భావశక్తిమగు వస్తువు అంబలముగ సారాంశమునవర్తనముతో మనస్ క్రమన కేర్పరు భావశక్తి ప్పతిని సారాంశీకరణమునకేర అభివ్యక్తిప్రాయము వ్యవహరించి నాడు ఇట్లు సారాంశీకరణ మేర్పరుట సామాంశానుభూతికి హేతువై అర్థి రహితభావభవమును సామాజికునకు కలిగింపబడినట్లు సాంశీకరణమునకు సైత వివరించి వివరము ఇట్టి రహిత భవమునకు సామాజికుని దిశ్చరప్రవృత్తియే ముఖ్యమని వ్యక్తము సామాజికునియందు భావమును ఉద్బుద్ధము చేసి కొంతమంది వివిధ విధములకు ప్రవర్తనము అంబలమగుచున్నది సారాంశీకరణమునకు దానివల్లించిన రహితభవమునకును సామాజికుని మనోవాహితమే ప్రధానమగు విషయము కావున రంగమునై ఖగ్రగు కలాప్రవృత్తి రాశియనాభివ్యక్తము ఒక సారసముహూత్రమే కాని వరహర్షము కాదు రహితభావము యనువరహర్షమును సాంశికులతో కలాప్రవృత్తి సారసముహూత్రమే సామాజికుని స్వార్థయమున నుత్పన్నమగు భావవనంధరణ అనుభావము అతడు రోనగు సాత్త్వికభావము ముక్కుగనవి ఎక్కిరి ప్రధానము అనగా భారతీయజాతిమన సామాజికుని మనోవాహితమునకున్న సారాంశము సారసముహూత్రమగు కలాప్రవృత్తి లేదు ఈతత్త్వమును బట్టిచే వంశస్థులకాభివ్యక్తితో కలాప్రవృత్తి ప్రధానమైన మేర్పర లేదు ఈవిషయమును గురించిన సాత్త్వికభావభవముతో నంశస్థుల నాభివ్యక్తిను దీర్చి భావవ్యవహారము గావించువాడు వివర్తన కాదు

సామాజికుని హృదయమును భావమును మొదలి అభ్యుదయమున రంపితికి గొందోయి తనమభివ్యక్తిమగు ఆంశమును సామాజికునకు గలిగించుట రాశియించుట అయియు సీరి నాభివ్యక్తిరహితభావభవములకు ఈ యుద్దేశము వలించుట అనుగించుమగ నేర్పరచినది ఇతవృత్తిశక్తియు రహితసామాజికులమగు వివిధస్థితిలాగము వివిధకలాపములకును ప్రధానప్రయోజనముతో బ్రత్యక్షములగుటకు బాధ్యుల స్థాయితావము ప్రయోగమునకులెరిగి భావవ్యవహారములకు అనుగుణములగు మన్నిత్యమును కలిగించుట ప్రధానప్రయోజనమునకు లంకరములు విరుద్ధములు నగు కలాపములను ప్రయోజనములగుటకు ముప్పులు పాత్రల గుణ కలప్రవృత్తియందు ప్రధానప్రయోజనపక్షి రోహిణియగునట్లు చిత్రించుట ముప్పుగనవి రహితభావమునకు వెలసిన విశేషములు

రూపకరేతములతో నాభివ్యక్తి వస్తుప్రయోగము విశేషము నై నది మానవజీవి ప్రవృత్తియందు ప్రధాన ప్రేరకశక్తులైన వ్యంగ్యము వీరము నగుటచే నీవిన నాభివ్యక్తియందు ప్రధాన భవములుగ పోషించుట రుద్ధియందుగల మానవజీవికమున అనంతమును నిధివశేయిలతో ప్రలంబమైన హేతువు అభావమే తరహామందును వరివరములయందు పోషితమే సంపూర్ణభావమును కొంది వరితరస్థితియందు వ్యంగ్యరసముగ సాహిత్యవిం బుటచున్నది మానవప్రవృత్తిలో మిక్కిలమగు భాగమునకు లాంఛనము ఈ రహితభావమే ప్రధానమగు కారణము మానవ మనస్తత్త్వ శాస్త్రజ్ఞులగు 'Fergus' కూడ జీవితప్రవృత్తివింశతమున రహితభావమే అధారమని విధించింపాడు కావున వ్యంగ్యరసము జీవితప్రతి బింబమగు నాభివ్యక్తియందు ప్రధానము మహించుటో సాత్త్వికములేదు ఇక రేంకదలి వీరరసము ఉత్పన్నమగు వంశము సాంశికులై ఉత్పాదనమును మానవజీవికమున ప్రధానమైన విషయము ఈయత్పాదనమే వీరరసముగ వరింపించుచున్నది ఉత్తమరసములగు విశిష్టప్రయోజనమును రోకరల్యామము సాంశికులకు ఉత్పాదనగ వ్యక్తి ప్రదర్శించు నుత్పాదనమే వీరముగ వరింపించుచున్నది సారాంశముగ మానవజీవికమునకు వ్యంగ్యర సముల ఎరిగిరి విషయములకు వీరగుచున్నది అధికార జీవితమును బుద్ధిజనులకు రామజీయకమును గూర్చుటో ఈ రేంక రసములకు గల వ్యక్తి రాత్రీరత్నాది ఇతరములకు లేదు సాత్త్వికమగు నానందమును గూర్చుటో వీరవ్యంగ్యరసములకున్న సామర్థ్యము ఇతర రసములకు లేదు మరియు రాత్రీరత్నాదీయము మృదయజ్ఞోభాగిన్య మున్నగు నావికసాంశికులచే వ్యక్తిత్వముగ వీరివనవరచించుట సార్థ్యముకాదు రాస్తరిక జీవితమునకు వీరి ప్రవృత్తి ప్రధానమే కావుననే నాభివ్యక్తిలో వీరిని అనంతము క్లాపింపమగ పోషించిరాజేపి ప్రాసములయగు లేదులేదు రహితభావము ప్రయోగప్రయోజన విషయమున ప్రయోజనములకు రహితభావము విషయమున వాత్సల్యముగల గుణవిశిష్టతయొడ గలరసములకు లెక్కయిది విషయమున రక్షింప వరింపించుటకు వెక్కిరి వస్తువు ఉత్పన్నప్రయోజనమును మరేరేంకన ఉత్పన్నమగు వ్యక్తి యొక్క ఉత్పాదనము వరింపించుటతో మేర్పరచి కరుణా వర్ణన వింశతములకు కొందరి మనస్తత్త్వశాస్త్రజ్ఞుల యిదిప్రాయము కావున వ్యంగ్యరసములకు జీవితమునకు ప్రధానముగ సామాజికుని విప్లవమున దీనిబట్టిచే ఉత్పాదనములన్నియు వీరినే ముఖ్యములుగ పోషించినవి మానవప్రవృత్తియందు ఎంతయురాత్మలైన మన ఎల్లప్పుడును వరించుచు వెక్కిరియము మానవేదియత్పాదనము త్వములు వింశతములకు ప్రవృత్తివిధమగు విషయమే కావున రోకరమునకు కూడ మనవిషయము అధికార మేర్పరచిన ఈ కారణమును బట్టిచే ఉత్తరభావభవిత్రవంద రోకరల్యామములకు రస

నమగూత మన మాస్కాడించగలుగుదున్నాము అయినచో మానవో
 త్యాహృతవల్యమును తత్పరితమగు కోశమును, ప్రధానముగ నాట
 కములయందు వీడించి ప్రదర్శించుటవలన ప్రజలకు విశేషము
 కల్గుటకు మాడుగ నేతము కల్పించి తత్పరితమగువారు జీవిత
 మందరి కష్టములు దూరములు ముప్పుగునాచి ఆత్మరై యొప్పు
 సామాన్య జననమాహాములకు విశేషము కల్పించుట కూడ
 నొక ప్రధాన ప్రయోజనముగ నుద్దేశించిన భారతీయజాతకర్తలకు
 కరుణరసప్రధానముగని నాటముల వెళ్ళుచుగ అరవించుచున్నది
 నాటము జీవితమునకు మున్నగుప్రతిబింబమగుటయు జీవితమున
 రక్షణకావలయును ప్రధానభావములగుటయు వారణములగు నాట
 ములలో క్షృంగారవిధములు ప్రధానరసములు కావలెనని విధికించి
 నాట జీవితమునం దాయా ఆకస్మాత్పర్యవేళములలో తాత్కాలిక
 ముగ మానవుడు హాస్య లోచన భయానకాదుల వలనబిందినది
 నాటమున కూడ వివిధ ప్రధానరసములు వీరించుచున్నవి అందులకు
 ఇతివృత్తముగలముగ నుండు క్షమలగుచున్నవి

మప్పుడు భారతీయజాతకర్తలు పురుషార్థమును నాటక
 ప్రయోజనముగ నేర్చుకొనిరినాదో అప్పుడే ఇతివృత్తము కూడ
 ఉదాత్తము కావలసివచ్చినది దర్శకును దర్శకులకుగల అర్థకామ
 ములను సాధించుటవలన ఉత్తమపురుషుని ప్రయత్నమును తత్పరి
 తామమును ఇతివృత్తము నేర్పడినది అప్పుడవలసినది, కష్ట
 విధాంతమును విశ్లేషించిన భారతీయులు ఉదాత్తకావోపేతములగు
 కావ్యములను రచించుటలో ఇతివృత్తమును ఉన్నతపద్ధతులవారి
 జీవితములందుండి గైకొనుటలో అర్హులగుటయు ఇదికాక రసో
 త్పత్తికనుకూలించు ప్రియభావము సామాజికవియం దుద్బుద్ధమగు
 టకు ఉదాత్త నాటకాచార్యుల జీవితము ప్రయోజనకారి కాదందు

మానవమున ప్రకృతిను కూడ ఇంచుల కనుగుణముగనే యొప్పుది
 తనతో సాటియుగల మానవుడు జీవితప్రకర్మమునందు సామాన్య
 ముగ మానవు యన ప్రవిధిపొందుట ఒకవిధమగు ఉదాత్తభావ
 మును లేక వివిధభావమును వహించుట మానవప్రకృతి తన
 కంటెను ఉన్నతమగు జీవితమునై మానవునకున్న అనన్త అనుభ
 వమైనది అట్టి అనన్త యొప్పువులే అతనిదిక్రము రంగమనై
 కేంద్రీకరించి ఏకాగ్రగుణగుటను కడవల సామాన్యజనమును
 పొందుటకును అవకాశమున్నది కావున రసోత్పత్తియే ప్రధాన
 కారముగ ఇతకోన్న భారతీయులు ఉదాత్తనాటకేతివృత్తమునే
 నాటకములయందు పెప్పుడు నొనరించినారు ఈవిషయమును
 గుర్తించి షాన్యవాదకర్తలకు సామాన్యజీవితమునందు విరవన
 భావమిది విమర్శించుట ఉగ్రము మొదల నాటకరచనయే సామాన్య
 ప్రజలకు నుద్దేశించినది అనుట విమర్శించరాదు గ్రీకునాటకములలో
 మాత్రం ఉదాత్తభావకేతివృత్తమే వచ్చునైగననది పేర్కొనుటలో
 నాటకములు గమనించినచో ఈ విషయమే వ్యక్తమగుగలదు
 మానవత్వదర్శకులు మనోహాసావములు దిక్రవృత్తులు జీవిత
 మందరి కష్టసౌభాగము ముప్పుగునాచివచ్చు దివి ఉత్సాహగునారి
 జీవితమునగుక మాత్రమేగలది సామాన్యములకు జీవితముతో సాను
 రభ్య మేర్పడుచున్నది భౌతికకష్టవరంబుల భావముగ భూరయ
 మును నేర్పడిన శీఘ్రభావములు హృద్యములు ఇత్యాదులు మోక
 ములై సాత్వికవృత్తి కలుగుటకు వీలున్నది ఈ భావములవలన
 వనే నాటకములలో వచ్చుచు ఉదాత్తముగ నుండువలనవి విధికించి
 నాట నాటకవిషయమునమాత్రమే ఈ విధిశ్రమ ప్రధానమై
 యున్నది ప్రకరణాదులలో ఇతివృత్తము సామాన్యజీవితమునకు
 చెప్పుచున్నది యందులకు గమనించవలెను

(నోనము)

కిన్నెర చందా వివిరం			
విడి కాపీ	8	అక్షా...	
అర్ధ పంపత్తరం చందా	2	యాసాదులు	
పంపత్తరం చందా	4	యాసాదులు	
మేనేజరు కిన్నెర, 10 బోంబే పి.సి. మదరాసు-1			

కాపలా సైనికుడు

రచయిత

వి.ఎస్. లెస్కిన్

అనువాదం

చా స మూర్తి

1888 వ సంవత్సరపు కిలానాలో బెర్లిన్లో వగడలో ఎవరూ పంజగ (క్రిష్ణుడు ముగ్గుడు బుద్ధిమంతుడు దర్శించిన దివం) ముహూర్త కేకేష్వరికి ఒక్కమారుగా హరిహరిమంది గారి పెద్దబడింది వసంత ఋతువు వచ్చేయించు ఉండేటట్లాగింది చురు కరగడం మొదలుపెట్టింది వగడ వేళ ఇక్కడనుంచుంది చీకటి కాలసాగాయ నడుల్లోని గడ్డకల్లిన పీఠంకా ఆరుగురు తేమపల్లె పైకి ఉలికింది వేదానదిలో భక్త వర్తిగారి కిలానాపు భవనానికి పైబడిన పిటిమతుగురు పెర్వకాయ పెద్దటి వడ ముగిగి పిస్తూ అంతకంతకు తీవ్రమవు తోంది పది పిటిమట్టుల పైకి పెరుగుతూ వగడానికి అపొమం తెచ్చేటట్లుంది హెచ్చరికగాను తుపాకులు పెల్లెల్లాగా

రాజవంశంలో విశ్వేంద్ర ఇవ్వోదిన మిల్లర్ అనే యావళి ఎవరుకు నాయకత్వం కింద ఇస్లామీలోనిపిస్తూ రెజిమెంటులో ఒకరంగ రావలాలాదోంది మిల్లర్ రమణా తెలిసికెల్లో మెప్పులవదినాడు ఆ సమా జంలో ఉన్నతవిద్యాలకు వెందివారు (కొంతకాం పెన్నులు వేదానది అయ్యాయ కూడా) కనికరపూర్వం కలనాడు పైఅది రాష్ట్ర ఇది మొదల్లోనే గుడులించారు ఈ పూర్వం అవని భవన్యకుడు పొరువయే వచ్చువదిగాని దానిదాగు

యినా అసినరు మిల్లర్ దాని ము దుదా, విశ్వపరియాయా పైగా ఆ

మే 1968

లోకాల్లో రాజభవనంలో రావలాలానుకం అపొయభరిత మేమారు కాంక్విరకాన్యం వెంకామ్మ లోకా లని భవన రక్షకదళం చేయించినవల్లా కావలాలాకు ఎవరి య్యారీలు వారు సరిగా చేయకమే రాని దురదృష్టవశాత్తు భవనరక్షకదళానికి మిల్లర్ కమాంకింగ్ అసినరుగాఉన్న కాలంలోనే దాని అపొయభవన్యమైతే అంతోకవ కలి గించేది సంతులన అరిగింది

2

రక్షకదళానికి మొదల్లో అంకా దాగానే వదిలింది ఎవరు చేయవంపడు య్యారీలు వారికి ఒప్పుగించెల్లాగా రావలాలా వారు వాళ్ళవాళ్ళ పొనాల్లో ఏర్పాటుచేయబారు అంకా వల్లమంగాంది భక్తవర్తి విశ్వేంద్ర పావలోదిన నుంచి అరోగ్యంలో ఉన్నాడు పొయంతుం ఏకాదుకుపోయి అరిగినది కయివంపిందికి చేరాడు ఎవవంకా దివ్రపోయినట్లుయింది ప్రకాంకమైన లాల్ అది రక్షకదళపు గదిలో అంకా విశ్వేంద్రగా ఉంది తెచ్చిన మిల్లర్ రెండు మూడిమ్మల లో తవ తెల్లని రుమాలును అసినరు పడు తునే తుప్పిలో మామూలాగా తిప్పిగాఉంపి ఎత్తై, పోయ తలదింబుకు కలిగింది పుస్త కంలో కాంక్షివం చేయబాని పుస్తకాదు

తెచ్చిన మిల్లర్కు వదమంలే నువ ప్రితి అందువల్ల అవనికి మిగ్గో కోవలేదు లాల్ ఎంక గడలిపోయిందో అవనికి తెలియలేదు. మాతాత్మగా తెల్లనాడుకాము

1 గంజలపొంతుంలో అరిగిన అంజడివల్ల ఉలిక్కిపడి రేలాడు అవని ఎదుట కయిలో తెల్లబోయి వలుతుతూ రక్షకదళపు పొన్నెంబు విల్పొని పేటో వదురుతున్నాడు

"దుర్బలన తెచ్చిన దుర్బలన" "ఏమిటి వంగితి?" "పొయదినట్ల వారిదింది"

తెచ్చిన మిల్లర్ కంకాయతో ఎగిరి గంతేకాదు ఎల్లాగో ఓటికల్లెట్టి అరిగిన దుర్బలన ఏమిటో పొయదినట్ల ఏమిటో వదియిన పుస్తకంప తెలివోగల్గులు

3

అరిగింది ఇది! ఇప్పాయే లోపిపిస్తూ రెజిమెంటులోని పిష్టికాడ అనే పైది కుటు "జోర్జాను" గుమ్మంవద్ద కావలాలా కాపువారి పోలాత్తుగా అవనికి వేదానది గడ్డ పిటిగింజలలో వడతో వదిలి వంగల వరుతుప్పటా పొయంపోసి కేకలుపెట్టే పుట్టా తెలియవచ్చింది

పోట్లకొడ ఒక వల్లెబాది కుటలా విశి ఇంటి దాసుగా ఉండేవాడు బిక్కిరి మెచ్చని గుంట కలనాడు ఏమూత్రమా కష్టం యోగలేదాను కొంకపేట్ ఆ దూరపు మొరలా మూలుగులా విన్నాడు అవనికి ఏమి కోవలేదు అనేగంకో ఇలా ఇలా అటా యోగపొగుడు వదిగట్ట పొరుగురా వరికిందినా ఎక్కడా ఒక్క పుట్టా కావలాలేదు

[illegible]

దీనిపైకావ అనుమతి రక్షించడం
 సులభమే. ఆ రోచించడం మొదలు
 పైబిట ముందుగానే పదునైతే
 సమీప ఆక్రమణకుంబారు ఒక కానిస్
 ఠానీ ఒక గవర్నరు ఆఫీసుకు తునికాని
 అందించిన ఆ ఆమె రక్షించమని అంది
 అందుచే వేరేకామెను అందుకుని ఎగిరి
 పరేమం దగ్గరకు ఉచ్చాహ మంది కాని
 వేరేమిదాకా తన సర్వీసు పరమేలా
 బిచ్చా కొనుగో తనను తన గవర్న
 డు నిజమైన అవకాశం తెలుసుకుని రావల
 యును ముందుగానుమరికాని రాకాక
 గవర్నరుని నిజమగుతాను

మరి అటు పోమ్మికోడ గుండె లొంగిది
రాదు ఆ మనిషికోసం ఆరాటమడుకోంది
అతులతపో గిజగిజలాడుతోంది
అబ్బ! దానిది పెరికివేసి దూరంగా గిరివా
శేష్ట పంకిరాగుండును తనప్రతి దుస్తుం
దినుం చెప్పితే జ్ఞానం సంతోషమడుచు
ఉంటే సామంతచేయాలని పూర్తి అవకాశం
ఉండినాడు నేయకావించడం హెచ్చరి
కాలలాపెనెను రాక్షసావు గదా పెద

మహామూలము "ఏమో తెలియదు—
ఏం—ఎవరికీ తెలియదు—అయ్యో! తగ
వంతుడా ఇదెట్లా గడిచేదీ! అదిగో మళ్ళీ
మనుగులున్నారు "

[illegible]

“ముదిగి-బో-తు-న్నా-ను! — రక్షిం
చండి ముదిగిబోతున్నాను!”

ఇప్పుడు వారు మంమగుంట చేరుకు
శాడు — ఇక దేవుడి దయా.

పోష్యుడో మగ్గి విష్ణునాయకం అటా
జిహ్వా చూరకు అన్నివైపులా చూరకు
- కృ-గా ఒక్క- వట్టియారేదు-దీపాని
మాత్రం గారిలో అర్థాధికంగా ఉను.
మనసుమంటన్నాయి ఆ గారిలో ఆ తద
- ఎంతవూ అందు-అబరి కేకచూ

మళ్ళీ పీటిచప్పుడు దీప్తి రోదనం పీటిలో
బుడబుడ కలం

నావలాదాడు ఇక అగలేకపోయాడు
తన పాపం విడిచిపోయాడు

8

పోషికోవ్ బల్ల చెక్కమీదకి పరు
గెత్తారు దడదడమంటూన్న గుంతెతో
మంచుగడమీదకి తొరగా ఆ గుంటలోని

బహిష్టు ఆగినదా?

“పేన్ కీలెడర్” (Registered by the Central Drug Laboratory Govt of India under No. CDPL/888) ను కొత్తమువర్సికను ముద్రాయించుచున్నది. అది అన్ని ప్రాథమిక వ్యాధులకు శిశువులకు అత్యంత శుభకరముగా మోచిన చాలీయము. “పేన్ కీలెడర్” కొత్తమువర్సికను బొమ్మల కలెక్షన్ లు, డిస్కం బొమ్మలను వర్గములందు పాఠి మోచుచున్నది. దర (Ordinary) రు. 8.50 (Special) కొమ్మలయొక్క అమ్మ వారి రు. 10-5-0.

గర్భనిరోధం

“ప్రే” పేర్లు” (గిల్ఫీ. సి. 399)
మరియు కోర్టులు 12 కోట్లు
పేరించిన గొప్పతముగా 8 ము
గా కొనసాగుతుంది. వేరువేరు
కొనసాగుతూ ఉన్నాయి. 12-0-0.

SEENU & CO PB 1638()MADRAS-1

మంచి దుర్బిడలోకి దుమికారు ఈవిధాతక కొట్టకంటలున్న ఆ కరింపు వెంటనే కనిపెట్టారు తన తనాకి అటురాదు

ఆ మునిగి తనాకి కరింయ్యన పట్టు కొన్నాడు పోప్పకొన తనాకి కత్తిన్న పట్టుకొని ఒడ్డుకు రాగాడు

రక్షకుడు, రక్షకుడు ఇద్దరూ పిళ్ల కాదుతూ ఉన్నారు మనగదోయన మనిషి అంటిపోయి గడగడలాడుతూ చిలువలేక పోకవచ్చాడు కాబట్టి పోప్పకొన అతన్ని ఆ మంచుమీదే విడిచిపెట్టి పోకపోయాను పెద్దగా గట్టుమకటి లాగుకొనినపుడు ఎవరైనా ఆ మనిషిని పట్టుకొని ఉండగలరేమో యాద పాగాడు ఇదంతా జరుగుతుఉండగా లేవ గట్టుమకటి ఒక బండి కనిపించింది అందులో ఆ కాలంలో ఉండే "హోమోహో" అంటుంటే ఆద ఇన్సైర్" (తనవాక రిద్దరై యే బండిని) అనేదానికి చెందిన అసినయ ఒకరు ఉన్నాడు

ఈ మనమయ్యో" (పోప్పకొనపట్టుకొన) వచ్చినవాడు ఏమీ పూచీగీరి ఎరగుచూడు తన్ననై న యిద్దరెవరూ వచ్చిఅలదాం కోయ బండిలోనుండి బయటకు వెరికి ప్రశ్నలు కంకళం మొదలుపెట్టాడు

"ఏమిటి ఇంతా ఎవడీమనిషి! ఎవన పిళ్లం?"

"మనగదోయోడు అడుగులు పోకో యోడు "అంటూ పోప్పకొన చెప్పి నారంభించాడు

"ఏమిటి అంటన్నాడు మనగదమా... ఎవరూ మునుగుతున్నది...నివా ఈపల్లంలో ఎందుకు?"

ఆ మనిషి పిళ్ల ఒక్కంటా ఈపరికొం కొట్టుకుంటున్నాడు పోప్పకొన అంతలా మయ్యారు మాట్లాడుతుంటా తన తనాకి తీసుకొని తన కానరావెట్టె ఎగ్గరా పోయి బయ్యన్నాడు

మే 1963

ఆ అసినయ జరిగిన సంగతి ఈసాంతు తన్నాకో లేక మని పి కత్తికొనకో తన ప్రశ్నలు కట్టేనేకాదు రక్షించబడిన ఆ మనిషి తన బండ్లకొన గెంటుకుపోయాడు మోర్నా-యో" ఉన్న కెకాకాటలు సులం దించిన పోర్టును ప్లీటులు బండి విరిగి గైంబాడు

అక్కడ ఆ అసినయ యాడీ" ఉన్న పాల్లెం... తనపోయాక ఉన్న తిప్పిన మనిషి రాజుపనానికి ఎదురు నదిలో మునిగురో మునిగిపోయాడు పి ఆన ద్రావా పికి తెలింది ఎకప్పు ఎంకొరానీ ప్లీటు మెంటు ఇచ్చాడు

అలా సావనంతో ఎడింబండిన మనిషి ఇంతా పిళ్ల కాలుతానే ఉన్నాడు రెలికో కొయ్యలారి అలంఉన్నాడు మనస్సు కలింక కంపల్లా వడిన విసకీక శ్రవవల్లా అంతా గామపల్లిపోయాడు తనను రక్షించింది ఎవరై నడీ సరిగా గుర్తించానా లేదా అనేది అతనికక్కర్లేకపోయింది

ఒకవక్రంన కుడికిపాట్లు పడుతున్న పోర్టును రాళ్లు తిరుములాడుతుండగా అసినయలో సాపెట్టు ఇన్సైర్ని అసినయ చెప్పిన ప్లీటుమెంటు ఆధారంగా తన రిపోర్ట్ అయ్యారేపున్నాడు పోర్టుయొక్క ఎం... మయన అనుమానంపల్ల ఈ అసినయ తన పిళ్లకొన తిరుకుతుంటా పెద్దా రక్షించగలగానా అని అక్కర్లేపోయాడు "ప్రాణంకలంతో ఉన్నవారిని ఎడించినవారికి"ఇచ్చే"మదలు" మ పొండి కోరికకో ఆ అసినయ అదీ ఇదీ కనిగిచ్చి అనంతర్థంగానూ అమనానాన్న కంకామా విషయం వర్తించారు పోర్టును ఇన్నొకరును లేచింది పోయాడు విషయం తెలుసుకొనానికి అచ్చినై ప్లరా మనుషుల్ని పంపారు

ఇటు ఈ ఎంబండిని రాజుపనంలో ఇంకొక రకపై తీచిపెట్టుకుంటు సారం మయంకి

23

బివనపు కానరాగిడి"కాకి రక్షించ బడిన మనిషిని తన బండ్లలో పెట్టుకొని ఇన్సైర్ని అసినయ పోయినవార్తక జరిగిన పైచిక్కెయ్యేమి తెలియక ఇప్పోయిపోవన్న రేతి...మంటాని అసినయ పై నుకుంటి పోప్పకొన అనే అం పైచికు కోకయ ఎం" మనిషి ఎడింకరానీ తన ప్లీటున విడిచిపెట్టానీ మరింత యాడీకి గొప్ప కంకం రిలిగింపి కాలి అతన్ని "కోర్టు మార్క" లేం సాకాదెప్పిం ఈపేదారనీ మాత్రం తెలుసుకు విమాంకింగ్ అసినయ మొదలుకొని పోప్పకొన పైచిలుకా డీని కారింకా ఏమి ముప్పుపెట్టుతుంటుందో అని అందోకన ఎకపాగాడు

ఎరుకు తిప్పి వయంతుకొన్న పోప్పకొనను కక్షలం అతని ప్లీటునుబంది తొం కొండలు కావరా గడికి తీచిపిచిక్కాడు అక్కడ అతను విషయం యావట్లా... మనం ఇంకవరకు తెలుసుకున్నది...నివన కంకా తెప్పితుకు వెర్రికిందాడు ఇన్సైర్ని అసినయ ఎడితకువి వెంటబెట్టుకొని అడ్డు చ్చి ప్లీటు...కాటలు బండికి కేంపని తన కైపులును చెప్పిన పనులం...నా తెలియ లేకాటు

కొకరికి చిహ్నం అచ్చినయొచ్చి ఇంతా అయినవయ్యేబట్టి నేనంది సమాజంగా ఇన్సైర్ని అసినయ జరిగిన సంగంతా పోర్టుపాల్లెంటులు చెప్పేస్తేప్పుడు పాల్లెంటు బండినే పోర్టును నయ్యిందికారి కోకో ఎప్పింటు తెలియబట్టాడు కోకోపిప్పిన్ పొడున్నే కలవర్ కిరి రిపోర్టేస్తేప్పుడు ఇంకా...మిడి కొంప మునిగినట్లే

అదోరెస్తూ కులోరారికి పైనులేచి పై అసినయ సంగతి తీవ్రకారి

వికారై ఇమోచివి మిర్లర్ వెంటనే తన సేనానాయకులు రెప్పెండ్రి కిర్నర్ ప్లీచిన్ తు ఎంత తరంగా రాగిగితే అంత

231

దేవునివేద కర్తృక సిద్ధిచేసిన విద్యార్థి
 ఇలాంటివీర్ ముగ్గురినీకే తాని, కవచం
 వంటిది ఏమిదన్న సిద్ధిచే రానిగంటి
 వాడకాదు అతను ప్రధానంగా—అప్పుడీ
 తనకే ముందు—“నర్సియను ది ఎ”
 సిద్ధిచే తన కవచాన్ని సేవించుకొనే
 వాడు క్రమశిక్షణవిధులలో తన శిష్యులకు
 ప్రదర్శించడమనే అతనికీ పరధానము
 కీర్తిచేసినప్పుడు తనవంటివీరే లేడు అతను
 వాడుక వాడు దేవతానికీ ముగ్గురు ప్రభు
 స్థానికలేక తాని ఎవరైనా వర్జ్యము దిను
 తనను బలికేయించినో ఇంక అనిచి
 గానికానికీ సిద్ధిచేలేదు ఆ మనుషులలో
 నేనును ఎవ్వరైనా వర్జ్యము దిగిన
 అనుభవమని తానిచేయించు వర్జ్యములో
 వాడు కన్నే అనే దినుకంటే దినిచే
 తనకు అనువర్తన గానికాదనో ప్రతి
 వాడికి దోషమైన కేవల మనుభవమందే
 వస్తే పూర్తిగా మనుషునికే తీరుతానని
 తెలుసుకో సిద్ధిచే ఏమాత్రం దింపించడమీ
 అయినను

[illegible]

ఆరోజుల్లో దరిత్రవశవం గొప్పగా పరిగణించువారేయివ్వవలసికీ ప్రతివాడూ దరిత్రలో వచ్చేవాడు దాని నిర్మాణంలో తాను కూడా పాల్గొనికీ ఉత్సాహంచూపేవాడు.

[illegible]

232

రావడం, దురదృష్టవశాత్తూ రాజవంశపు
ఇద్దరినీ కృపించి అవసర చూడడం
అంతా పవనమయిపోయింది

తెలుగుల కర్మకర్త పులివెందుల వసు
పాడులోనే కాని చేతులగిరికి ఒక్కటే
నేని కొంత తప్పిస్తేయింకా దీనిని కోసమే
వెంటనే అరెస్టుచేయించారు మిల్లర్ ను
మిలిటరీ సర్వీసులో ఎండుతూ వదిలివారి
కవిరచనానికే గట్టిగా మందలించారు
అయితే వసుధకు చక్కనిదానిని కావడా
నైపుణ్యం ఉంది చివరికి చేయవలసినది
నేరాలికి సాగుచేయడం అనిపించి వసు
ధకు అంత అవకాశం ఇవ్వడం
వదిలివారి ఒక్కటే చాలి ఉంది—చక్క
న రైతి ఈ వ్యవహారం ఏమీ తెలియకుండా
రావడమే

కాని ఇటువంటి వ్యవహారం రావడం
సాధ్యమే

సాధ్యంకావడం ఉందిచివరికి ఎందు
కంటే రక్షణకు సంబంధించిన వివరాలు
తెలియించి ఒక కాలావారితోగాని అయితే
దురు ఇద్దరినీ అవసరమైనా తెలు
సుకు అనుభవించి అవకాశం కోర్కె
మీకును ఈ సమాచారం తెలిసిందని చేయ
గలిగిఉంటుంది

ఇప్పుడు ఎక్కడికి పోయారు? ఎవరిని
అరెస్టు చేశారు? ఎక్కడ వసాయం
అవుతుంది?

గ్రాండ్ యూజ్ మేజర్ సావర్నీవర్తన్ దగ్గ
రకుపోయి అంతా వెళ్ళిపోయింది ఎవరినీ
అయితేరేగేయాల ఇల్లుందికో ఉన్న
అవసరం సామాన్యంగా చేసే ఎట్టా ఇది
గ్రాండ్ యూజ్ మేజర్ అందరినీ ముందు
మందలివారిని అయితే ఇల్లుందిలేదు
మొదట్లో ఎంతగా ముందరినీ అంత
తొరగా నిర్మూలించి అనే ముందు గ్రామ
వ్యవహారాన్ని గ్రాండ్ యూజ్ మేజర్ ఈ
మార్పులు మామూలే ఒక్కొక్కప్పుడు

చేయించి చేసేచేతులతో ఈవిధంగా
సాధించగలిగిందేదో సాధించింది ఎవరినీ
ఎంతో అనుకున్నారు కాని భవనంలోకి
రానివేల ప్రవేశించి గ్రాండ్ యూజ్ మేజర్
విద్యారంగం కలిగినవారే ఎట్టా; విద్యార్థు
వరకు—కోర్కె వల్లమైతే రిపోర్టు
చేసేవరకు—అయితే అంతా లేదు
ఈ విషయంలోనే పులివెందుల కంఠం
అంతగా పాతాళంగా అందరికీ చాలి తోచింది
ఇదివరకు గండరగోళంలో అది తోచిన
లేదు

అప్పుడే మిలిటరీ ఎన్ఫోర్స్ ఒకటి ఏమి
అంటే ముల్లదేంమందిన కొంత గోడల
పై నుంచి ప్రయాణం రావేయటం
పై నుంచి వెళ్ళి తరలివెళ్ళినట్లు
వారిని గోడలదగ్గరే నిలిపివేయడం
పులివెందులలో అనుకున్నట్లు చేయడం
చూసేలేదు తప్పగా కోర్కెనునే వచ్చి
పోయేయింకాదు

మిలిటరీ సర్వీసులో కోర్కెను
గిరించి పీటర్స్ లో వేసేటట్లు కట్టు
కడలు చాలా ప్రధానంలో ఉన్నాయి కానీ
అతను అప్పుడేమి రాకుండా ఉన్నా
యితే కలవారే తన రాకవరకు
అంత “ఈగిల్లి మిగిలుతూ చేయడమే
కాక అంతమంతగానే ఏమిగిల్లి ఉం
తూ మార్పుచేయగలిగినాడు” చెప్పాడే
వాడు

చివరగా కోర్కెను చాలా విద్యార్థులూ
కళావంతులూ తమనే ప్రజావాది వాడని
పోయేటట్లు చేసేవారు కాని అప్పుడప్పుడు
అయితేగాని ఎవరినీగాని వాస్తవం
కుద్రవాల్లేనే అందరినీ కొంతమంది
చూపించారు యోగవల్లు అయితేనేనాని ఆ
కోర్కెను ప్రస్తుతం చాలామంది “అంత
గాంధీకు ముందున్నా తమ కీమతి
సాయం చేయగలవని తెలుసుకు నానా
యగా వెళ్ళిపోయే అయిన మిల్లర్ కు
అంతకొచ్చేటట్లుగానే ఎంతైనా చేయగలిగే

వాడు ఇది పులివెందుల మిల్లర్ తెలుసుకు
వెంటనే కోర్కెనుకో మార్పుకు అయిన
చిరార్థం రాకుండా అందరినీ అందరినీ
సామాన్యమందరి పులివెందుల మిల్లర్
అందరినీ ఇద్దరు అయినా అందరినీ
అందరినీ అందరినీ అందరినీ

పులివెందుల తన పులివెందుల
అందరినీ అందరినీ అందరినీ అందరినీ
అందరినీ అందరినీ అందరినీ అందరినీ

తెలుగువాడైనా నానా గంభీర దాదీ
ఉంటుంది

కొత్త పోలీసు అధికారి కోర్కె
పులివెందుల రావడంపై అందరినీ
వదిలివెళ్ళిన పులివెందుల వెళ్ళిపోయింది

అందరి కోర్కెను వెంటనే లేచారు
అందరినీ తోచుకుని మొదలై రుద్దు
కొంటూ అందరినీ వదిలి వదిలి
పులివెందుల ప్రభుత్వమయ్యాడు పులివెందుల
చెప్పినవరకు అందరినీ క్రమంగా అందరినీ
కాని కిందిగా అందరినీ పులివెందుల
మొత్తం వివరించారు చిరార్థం చూడడం
అందరినీ చేయగలిగినా మిల్లర్ ఒకటి
అందరినీ చేయగలిగినా

“పులివెందుల తన వాస్తవంపై చివరి
మందినీ రక్షించాడు తమ!”

“చిరార్థం అంటే” అందరినీ పులివెందుల
“మరి రావడానికి”

“అందరినీ వదిలివెళ్ళినా”

“అందరినీ వదిలివెళ్ళినా”

అందరినీ వదిలివెళ్ళినా కోర్కెను
అందరినీ అందరినీ అందరినీ అందరినీ
చక్కన రైతి ఎట్టా రిపోర్టుచేయడమే చిరార్థం

పాప కార్యములను మును తెలియకు
రికడదేకాదు ఇప్పుడే అనవకు దర్శిం
పని ఇప్పుడే అని చెప్పకు అంత అల్ప
విని తెలుసుకు అని చెప్పినట్లు అట్లా
నేక వీరీమల నానాదేశాని లేదేమిట
అనవకు మును లేదేమిట ఇదేరా
విషయము క్రాంతం రాగా అనవకు
కావించి ఎందుకంటే ఇప్పుడే అనవకు
దర్శింపని వీరీమల నానాదేశాని లేదేమిట
లేదేమిట అని చెప్పినట్లు అట్లా
దర్శింపని ఇప్పుడే మెదలుకు రావచ్చు
అనవకు అనవకు అనవకు అనవకు
గ్రహించాకు తన కంటి వెనుక వీరీమ
లమును అని చెప్పినట్లు అట్లా
అని ఇప్పుడే అనవకు దర్శింపని
దర్శింపని వివరాంతరం ప్రభువేమ
మనముందే ఎక్కి రావచ్చుమని ప్రభు
వేమరావని

పైగా ఈ సంఘటన తన రాగంలోనే
జరగడమూ వీలైపోవడమూ ఏమీ పోలిన
వాడిచే వాటండా రాజకీయపు ఆసనమనే
రక్షించడమూ అతని చిరాకు కలిగిం
చింది. నేనామీన అంత కాంక్షగా

శంకరాచార్యే భారతాత్మ తేజమకోదం మల
భూమే మొదటిది గదదినదినం వగలంకా
మాధావేగిగా ఉండడం రాక్షసేంద్రం
పైద్రవంబులగర్భం నాశనకావలం రావ
డంతో అందివోయిఉన్నాడు రెండోది
దీప్తికావోదేన వియవభగం దీప్తియల
అవతారిగా తమను మరీగ నంబులించేది
భాగదీపం

అయినా కోకోస్ దాన్ని ఉత్తమ
రిద్యం

నాకాకా పోలేను పిచ్చిపెంతు అది
కాది ఇవ్వాలి అనునూ ఏమింకానా
మనవికానా కనమరు కడమనా మన
కానానా అనునా అనానా పుచ్చినా
కన పొంకగనమక్క అతితుకునా
గదిలో నానానానానానానానా
కనవాక కన అనునా గదిలోనా
నానానానానానానానానానా
కానానానానానానానానానా
నానానానానానానానానా
నానానానానానానానానా
నానానానానానానానానా
నానానానానానానానానా

నాడు తెల్లగావు, తెలివోనులంత
వేగంగా పోలేకపోయినప్పటికీ నావిద్య
వనరులో కొంత వందడిగా ఉండేది అది
కాదులు మా మెలకువగా ఉన్నారమించేది

అవ్వెప్పకీరు, అవ్వరికి అపవహా పి
కురు నాకాళు పోనినప్పేవను నుంచి
పాపాపడిగా వచ్చేరోగా అవరక రోగోష్ట్ర
ఒక కనుకు తీగరు కొంచెం విగ్రహం
చిక్కివచ్చు అతని ముఖమెరిది బట్టి
మాంసీరుకో విశ్వుయకోరతది బట్టి తెలియ
వచ్చింది

కొత్తగా వర్చినవారిని ఆతను తన గదిలోకి రమ్మన్నాడు. వీసినీ కూడా రమ్మన్నాడు.

“రిపోర్టు” అని కుదురుబడిన స్వరంతో
తీక్షణంగా ప్రశ్నించాడు కోకాస్మిన్.

ఇప్పైవ్వురు మాట్లాడటంకా ఒకరువరస
కాగితం అందజేసి అంబి చెప్పిస్తే ఏదో
చెప్పారు

“అమత” ప్రశ్నకంగా మార్చాడటాని
అమమతి అమమింది”

“३४”

హాల్క్స్ కి వేరేదాముని పోయారు
ఇన్వేస్టిగాటర్లు అక్కడికి పోయారు

“ప్రముఖుడి”

ఇన్నెక్టు గొణగొణలా తనరీ
తి:బొట్టదాలా వినుచ్చాయి

“கூடவா, இது கூட வரவில்லை”

వృథా తడవకుండానే పీటీఆర్ ముస్కా

“శేఖర”

జనరల్ చౌటసెంటు ఎయిటికి ఏర్పాటు
తుర్కీలో కూలంటి ఉదవడం మొదల
పెట్టారు లోనలే తమపెనున్నాడు తయ
కానీ వందేమాంకానీ కనవరలేరు కర
వారి వెంటనే పంతురు నైపుకు తిరిగి ని
రగా అధికారు

உய்யோ, 1 (பிரதீபகா பாராயண)

చక్కవినువొసగుది కిరొజములను పెం
 పొందింది మెదడును చల్లగు మంచును అనేక
 పవనమాలికలు బువనపు ద్రవ్యములు మెదల్చె
 నాదొక తయారచేయబడినది వ్యాపారవివరాలకి

నామకము
నామకము

ది మ్యూస్టార్ అండ్ కిం వెవీ
(వెం కి ఇన్ లెక్ మిషన్) తండ్రియార్చేట, మల్లాన

"వనం ఎటది వీటిలో ఎటావల్లా వాడు!"

"వీరబాబు ప్రభూ అన్నాడు నువ్వు
అడి—అన్నావుకదా"

"ఓమందరి తాగలేదంటే వదలరాదు అంటే"

"ఆ గిక్లలోకి ఎందుకు వెళ్ళావు?"

"మందుగడ్డుమీదా ఆడరాదిని వీర
మనుకున్నాను దారి తప్పును గుంటలో
జారిందాను"

"ఎక్కడకు వీరన్నావో చూడలేక
వీరయ్యావన్నమాట"

"అంతలా గారుపిరటి ప్రభూ?"

"మరి ఏమైనాదు బయటకు రాగారో
చూడలేదా?"

"ఓమందరి వేసేం చూడలేదు వారు
చేతారనుకుంటాను" అనడమైనప్పుడు
చూడు మళ్ళీ అన్నాడు "ఏమో దిక్కయంగా
చెప్పలేను వాడు తయారో ప్రాణంపోయి
వంకయింది"

"అదీ మర్యాదమంతరించి ప్రవీణుడేక
అయినా తుంకంకంటికి ఇదిగో బాగా
చూడు దిమ్మ రుక్మిణిని ఎవరో ఎవరూ
జ్ఞానం ఉందా? ఒక మహానీయుడు వీ
రోమం తనప్రాణం బ్రాహ్మణ"

"ప్రతికీకృతం కాంం మంచిపోను"

"అనడమిదామో మీ పేరు?"

"అనడం తన పేరు చెప్పాను"

"ఏన్నావా?"

"దివ్యాను ప్రభూ"

"అలాదాక్కు మకస్థంలేదా?"

"అలాదాక్కునాదీనో, ప్రభూ"

"అయినాపేరు ప్రావణ్యం వచ్చిందో
చెబ్బండి"

"తప్పక చెబ్బిస్తాను, ప్రభూ"

"అయినాకోసం ప్రార్థన చేయ ఇ
బయటికిపో వాడు వీ అవసరంలేదు"

అనువిది వంగి నలామనేసి బయటకు
ఉరిరాడు—వీరబాబుకదా అనే మహిదా
వందంతో దేవుడి భయమల్ల అంతా కొత్త
దారి వదలడంయొన ప్రియిన్ అక్కర్లంకో
మూలదలేకపోయాడు

౧౧

కోకోప్పన్ ఇన్సూరిడ్ అనడం వైపుకు
అనిగారు

"మీ ప్రాణానికి తెలింది ఈ నువ్వు
రిక్షించారు గదా"

"అవును ప్రభూ"

"జరిగిందానికి సాక్షివరమా నేనుకదా
కాకా వీరబాబుయొంది కాబట్టి ఎవరూ ఉంది
ఉండవలసిందాను"

"లేదు ప్రభూ దీకటిగా ఉంది రావడా
వారికి తప్పితే గట్టింకా దిల్లీనువ్వంగా
ఉంది"

రావడావారి నాట ఎత్తినక్కర్లేదు
కావడావారు తనస్థానం రావడా రాస్తానే
ఉంటారు ఎక్కడో జరిగిన విషయం
అతని వదిలి అధికారానాడడు ఈ రిపోర్టు
నిజమని తయారైనా ఇది మీ స్వేచ్ఛామెంజును
బట్టి తయారుచేయండిలేక కదా ఎమో"

ఈవార్కం కోకోప్పన్ తెలియమన్నట్లు
గానూ మందరిమన్నట్లుగానూ గట్టిగా
ఉప్పురించి వెరికారు

అనువరేమీ జంకలేదు గుడ్డు మిరిక
దిమ్మ రొమ్మ విరువకంటా జవా
దిల్లీయారు

"నా మాటలమంత్రి అంతా నరిగానే

ఉంది ప్రభూ"

"అయి లేనవ రాల్లావికి ప్రతిఫలం
లలింబారి"

అనడం స్వేచ్ఛతో తంపంది నేం
రాయపాగాడు

"నాకు కృతజ్ఞత తెల్పవక్కర్లేదు"
అన్నాడు కోకోప్పన్ "అనుభవవక్తృత్వం
గురించి వక్రవర్తి తెలియబిన్నాను ఈ
వేళే మీ వక్షస్థలంమీ. ఇంకో మెడలు
అలంకరించుటయ్య ఇది గుంటిలోవచ్చు
వేడివేడిచేస్తేదా తాగండి ఇల్లు దికి ది
వీరంకి బలగా నేను ముమ్మడి విలప
వంది ఉంటుంది"

ఇన్సూరిడ్ అనడం మొత్తం దివ్యానించి
చిరునవ్వుతో అలానేసి బయటకుపోయాడు

"కోకోప్పన్ అకనిగేను చూడడు,
మళ్ళీ అన్నాడు

"బహుశా వక్రవర్తి అతన్ని చూడ
కయిదుకోవచ్చు"

"అవునుకీ" అన్నాడు ఇన్సెక్టర్
తెలివినట్లుగా

"ఇక మీ అవసరం లేదు"

ఇన్సెక్టరు బయటకు పోయాడు
తయవులు మూసే తన అంజాట రొచ్చువ
చేతికో వియవంజు చేశాడు

ఇన్సెక్టర్ అనడం ఇన్సెక్టరు కోసం
కింద ఎదురుచూస్తున్నాడు ఇతరదా వచ్చే
బచ్చిడికంటె ఎంతో ఎక్కువ స్నేహంగా
కలిపివేయారు

వీరీయం అదికారి గదిలో ఇక ప్రియిన్
మాత్రం అన్నాడు కోకోప్పన్ మొదట్లో
రాలానేపు అతన్ని తేలిపాడూకాడు
ఏమృతి అదిగారు

"గ్రాండ్ మ్యాగ్ ను చూడటానికి వీ
లేదా"

ఆరోజులో గ్రాండ్ మ్యాగ్ అనే మాటలు
ఉప్పురించేసరికి ప్రతిపాదా అది గ్రాండ్
మ్యాగ్ మెకేరే పానలోనివో నెండుకాయని
గ్రహించేవారు,

“నేడుగ నీవద్దకే వచ్చాను.” అబ్బాదు
స్వీడన్

“రక్షకవంపె త్రవరికి అనువకు ఎవరూ?”

“కృష్ణన్ మిల్లర్”

“కోకోప్పన్ మనీ స్విన్ ది నైపు
ప్రద్రగ యాకాదు అబ్బాదు

“ఇంతమమందు ఇంకోకటి నేనా రను
కుంటాను”

అతను ఏమనుకున్నాడో స్విన్ ది అబ్బు
కాల్చేడు అందువల్ల మాట్లాడలేదు కోకో
ప్పన్ అబ్బాదు “ఈ ప్రవాళేడు దాగా
విల్లెటొండి”

దర్శనము ముగిసింది

౧౨

అనేక మర్యాదలను ఉండిగంటుకు కోకో
ప్పన్ ఇబ్బాదిగ అనువకును విలువవం
పాడు చక్రవర్తి తన రనవంలోని “కోకో
డి ఇబ్బాదిగ్స్” దో ఫాబానం, పెరుకుగల
అనువకు ఉన్నారని తెలిసి రారా నంకోప్ప
రావే అతనికి “ప్రాకాపాయంలో ఉన్న
వారిని రక్షించవలెను” అనే మెతుకును
వివరాలనురావే కోకోప్పన్ మర్యాదతో
అతనికి తెలియజేయగా ఈవారంతో కోకో
ప్పన్ స్వయంగా పెరుకును అతనికి అంద
జేయగా ఇబ్బాదిగ అనువకు తన మెతుకును
ప్రదర్శించేందుకు బయటలేరాడు ఇంత
టితో ఈ వ్యవహారం అంతమైందనుకో
వచ్చును కాని రెస్టెమెంట్ రివ్యూర్ స్విన్ దికి
అందుకో కొంతదానింటి, తనే అనిభూక్తి
చేయాలని తోచింది అదిగ వంతుకుబుల
వల్ల అతను వింతతెంది మూడు రోజులు
మనంకంటేమంది లేవలేదు నాణ్యనాడు
లేని పీల్ల మనోక్తుని మందిరానికోవేయి
ఏమిటైనా ప్రతిమమందు వందనలొన
చేయాలాడు గురుకుడివ ది క్రింతో ఇంటికి
టోను తనమధ్యి తలమకోవమందిదిగా
కెక్కు మిల్లర్ త కలుంపించరాడు

22

“వనీ, విరోధి ఇవకోవిగ లేవుడి
వందనా అట్టేందు.” అని మిల్లర్ తో
అబ్బాతనను, “మమేద వినుమకువ
దోయన కుపాను తెలిసిపోయింది రావరా
వాడితో ఈగడవ వందలీయింది ఇక
మమం విర్యయంగా ఉండవచ్చునుకొం
డాను దీవికంతా జారాదు ఒకటి నేవుడి
వరు తెండు ఇవరర్ కోకోప్పన్ అతను
విర్యయేదేని రాగిగుంజెవాకవి ప్రణయ అను
గుంకే అనుకోవచ్చునరాని అనిది దొరా
ర్యాది నేను ఎత్తవంక కృతజ్ఞుడై అతని
బుద్ధిశక్తికల రాతర్యం అంతే నాకు మరూ
గివరం పెర్వడింది ఆ ఇబ్బాదిగ్స్ పెర్వ
కొట్టెన బయాయి అతను ఉపయోగించి
వివం అశ్చర్యం వివాసి ఆ పోగతుకి
ఆ వెవదని గుర్రాంతోకొకటి పెర్వ త్రగ
దికకరాల్లవంపింది కాని ఏం చేస్తాం
అనేకమందిని రక్షించేందుకు రావీకురా
ఉపయోగించవలసిందివిల్లింది దీవికో వంతు
విందివరావెడికి ఏమి నానిరాకుండా ఎంత
నేవుతో కోకోప్పన్ వ్యవహారం చదివిన
వాడు ఏమిమిగ్గిరి అంతా సుఖంగా
నంకోప్పగా ఉన్నారు మర ఇంది మర్య
రెప్పెకున్నాను కోప్పన్ కు నామి మంది
రావం ఏర్పడింది నది విశ్వసనీయంవల్ల
తెలియనిదింది ఇంతవర దగ్గరిపోకుండా

తిమ్మగా తనవద్దకే పోవడం ఆ పెరుకును
మంపాందివ మూతుడితో వారింతకోటి
వం యాని అతను రాని పొంగిపోయాడు
మిగ్గి రెప్పాంకే ఎవరూ దిక్కులో
ఇరుక్కోలేదు అంతా నేర్పుగా అదిగి
యింది రాబల్లి మందు మనం తమవడ
వంపందేపేలేదు రాని మన వివయిలో
ఇంతా ఒక దివ్య లోటు ఉంది కోకో
ప్పన్ చేపట్టగానే మనునాథా నేపుతో
వ్యవసారిరాని మందు ఎప్పుడైతా ఆ
పొత్తుగా దిక్కులవచ్చే మనో ఇబ్బాదిగ
రాకుండా ఉండేటట్లు తనియమం మనం
పూర్తి చేయాలి తన అల్ల దిక్కుయిందాని
వాడు ఒకటే ఉన్నాడు నేను నేపుడి

దోప్పకోవను గురించి ఇంతా బయటలో
అరెస్టుతోనే ఉన్నాడు తనరాక ఎట్లాఉందో
అని అందోకన తెలియజూ ఉంటాను అతని
మమమును కాంవరలే నమయం వదిలి
వనుకుంటాను”

“దాను పెంజెన్ నేడూరు” అన్నాడు
మిల్లర్ తెలివవడికి

“వనీ అబ్బాచేయిందాని ఏమే తిగవ
నాకవు పెంజెన్ రాకకొను పోయి నీ
దగాప్పి పోగువేది దోప్పకోవను తీసి
కొనివచ్చి అందరమిడు అతను తెండు
వందల కొరకెట్లులు తినేటట్లు యా
గలవా?”

౧౩

మిల్లర్ విశ్లేషణయ్యాడు స్విన్ దిను
తెలియాలి అందరికి నంకోప్పగానే ఉండి
రాబల్లి రేజిమెంటు బందికాలో తన
రాక ఎట్లాఉందో ఎదురుయాపి దోప్ప
కోనే ఇప్పటికే రాని మరొకవక అనువ
విందాడు రాబల్లి అతన్ని కనికరించి,
పూర్తి తీవ్రమత ఇప్పటిట్లు ఉన్నాయని
ప్రయత్నించాడు కాని స్విన్ ది నుండి
వల్లూరు మిల్లర్ ను మాటాడలేదు
లేదు

“కాదు కాదు” అంటూ అట్టేసెప్పాడు
“ఈడుకో రాస్త వినేకంతో వ్యవహరిం
చి సెప్పాకోలేదో” ఏమే అప్పుడే అతనికి
కచ్చ వని మెతుకుమెతుకున్నావు ఉండకో!”

స్విన్ ది తన గొంతుక కలుపుగానా,
అధికారయత్నగానూ మార్చి వ్యతంగా
సెప్పాడు

“ఈవివయంలో నీదిబాద కొంత
దాం ఉంది మిలిటరీవాడికి ఉండకూడని
పెత్తువను మనీ విధి ఉంది రాబల్లి ఏదే
ఎత్తువకోవం అప్పటికి నీ స్వభావంలో
ఈ లోపే నీదివివారి కేసులో ప్రతిని
ట్రోంది అందువల్ల ఏమే వ్యయంగా దగ్గం

కె మ్మె ర

ఉంది చెప్పారు కాగా తగిలేకట్ట చేయడం వలనని విన్న ఆశ్చర్యపూర్వక దీక్షగాను సైన్యంలో కొత్తగా చేరిన వరుసగానే చెప్పారు కొద్దిమంది అల్లావించవలసింది పాఠశాలకుందరికీ తమరకమకీ కొరతకూ యువించుకోవాలనే భావం వలననే అయింది వాళ్లు తమ తోడివారి కష్టమైన తమగలవ గోంధంకప్పకీ గట్టిగా కొట్టినకొద్దియ తరువాత చేసిన వ్యయంగావచ్చి కంధన ఎరిగగా జరిగింది యాహిను "

పై అతిరారి లక్షమ తోసెప్పుడం అంధం రాబట్టి తొలిగుండెకం చెప్పిన మిల్లర తమకీ చెప్పేదివడ తీగానే చేయవలసి వచ్చింది

ఇప్పుడు రోవప్పి దాకకముందరి అవరణలో చంపివలసివలసింది కొద్దిమంది కావలసివచ్చి పైతాళ వర్షాయా పోషిప్పకోవను ఇందికానంది తీసిగిది వర్షాయా సైన్యంలో కొత్తగా చేరిన యువకుల పాటుతో కేక అయితువలసింది ఆ యువకులకు పాఠశాలకి ఉండే కొరతకూ ఇంకా అందకలేదు రాబట్టి సేనా నాయకుడు కోరికపూరం పోషిప్పకోవ కష్టమైన కావలసివచ్చి గొట్టిన వాళ్లు దక్కగా ముగించారు కేకఅయినకర్తాక పోషిప్పకోవను అతను చెప్పితిన్న పెద్దకోట రోనే పెద్దకాది రెవెంయూ అయివచ్చి తీసుకుపోయారు

○

కేక అయితువలసింది రోవప్పి చేరగానే సేనానాయకుడు స్వయం అనువర్తింప పోషిప్పకోవను పెద్ద వాడికి తీగా చెప్పి యాహిను తన అల్లుడు తన తనవ్వలూ అరిపించుకుంది ఒకచోపుతో గ్రహించారు తాది మెల్లదనకం పోషిప్పకోవ మెత్తగా చివకొట్టబడ్డాయ స్వయం కృత్తి వర్షాయా వ్యవహారాలుకీ వారిలో కొంక తారిననుమానికాను తనచేయ ఒక పోష

వందదార, పాపు పోషు వేయారు చెప్పారు తిన్న పోషిప్పకోవకు తయవలసిందిగా ఉత్తర్యులు తారినేకాదు తన కొద్దిలో పడుకొనిఉన్న పోషిప్పకోవ ఈ ఉత్తర్యులు విని అప్పుడు

"దానా సంహారం కలిగింది ప్రభా ఓ అపారదయన కృతిబ్ధుడే "

విజాగానే "సంహారం" తనను ఇందికాలోఉంది ఇంకతన్న కలివ యువకుల పేర్లపైఉన్నాడు ఆ దిక్కుచూపున రోజల్లో కోర్టుమార్గం తీయకంద ప్రణయ అనువలించే కేకలకు ముందు రెండు ఎందం చెల్లించేది ఒకరెక్కకాను ఇంకకు ముందు చెప్పిన కొద్దిగా పాపనన్న చెప్పారు చేర్చిన తోకకంపల్ల రాకపోతే పోషిప్పకోవకులా అంక తీర్చవైన కేక అయిన విందవలసివచ్చేది

ఈ పంతుటపల్ల సంకల్పించెదవారి సంకల్ప ఇంకలేకే అగలేడు

○

పోషిప్పకోవ చేసిన కృత్యవృత్తక నగరపు వివిధమూలాల్లో అనేక తరహా అగా వ్యాపించింది ఆ రోజల్లో ప్రతిసంవారం అగిపోయి ఉండడంతో వందతుకీ అదారంగాఉంటే ఈ వందతుకల్లో అవల వీరుడు పోషిప్పకోవ చేసిన మరనిపోలింది కాని అనేక అవ్యధియపైవైన కల్పనలు కళకు తోడింబడతాయి ఎవరో గొప్ప తులరాది వివరపాత కోణమంది రాతలవనపై పుతన నదికి అడ్డంగా తులకున్నాడనీ తనవం దగ్గర కాదలాఉన్న సైనికు దొకడు అతని మిదకు తులకాపెట్టి గాయపడ్డాడనీ అప్పుడు ఒక ఇబ్బాదిలో అసినరు వీరిలోకి యువకి ఆ తులకాదని రక్షించాడనీ అందుకుగాను ఒకటికి అగన మోక్షానమూ రెండోవారికి తగిన క్షమ ఇందిరాయనీ ప్రణయ చెప్పకోసాగాను ఈ వివరక వదలి ముగియకొనూ చేరింది అప్పుడో

ఆ మరలో వివేకాబిచ్చిన ఒక దర్శి అది కారి ఉన్నాడు అయిన రోకకవ్వవలరాంబే అంక రెక్కకీయనివాయాదు అయినను స్వయం కుటుంబంలో మంచి పరిచయం ఉంది

ఆ యుద్ధవై మరారివారి ఈ కళ సుష్టుంగా లేవనిందింది రాత్రివేళ తువది వాడెవడు? తప్పించుకుపోతున్న వైదీ అయితే రావలావారిని ఎంచుకు కేకల వలనవిచ్చింది వేవారందరి కోరికగరమంది తువకొనువ్వు అవనిమిరి! రాత్రి కావలా వాడు తన యోధుడేమే వేకాడు అల్లాకాక, తువదివాయ వైదీలాక మరో గొంధంకప్ప అయితేవృత్తం రావలావారికి ఎక్కు తెలుస్తుంది! జనం చెప్పకునేవారిలో తప్ప ఉందితీకుతుంది ఆయన గ్రహించాడు పాపమృత్యుల వందలనే విజయ మన్నుతారు కాని మోక్షాల్లోమా మోక్షాల్లోమా ఉండేవారు విషయం ఎక్కువ క్రుద్ధకో వది కిరిపారు వారికి మళ్ళంకో నంపకంఅలాగా ఎక్కువ

○

ఒకనాడు అగిర్వారం పొందెందుకు తువయారాదిని స్వయం దర్శించడం నంత వినింది అప్పుడు ఆ అతిరారి "తులకా చెప్పి"వృత్తాంశం తెలిసికోగారు స్వయం ఉన్నదేయయింకామనకు తెలిసిరే... అంకలూ కీటికి అంకలూ చెప్పకునే వారికి ఏమి నంబంకమేలేదు

ఆ పొమ్మ తన దుర్గాశంకు మెల్లగా తిప్పివూ, స్వయంపై చే యాహిను విశ్వంగా సయితవ వృత్తాంశం విన్నాడు స్వయం తన కళనం పూర్తిచేసిన తర్వాత పొమ్మ మెల్లగా దీర్చింకో అప్పుడు

"నదిగా యాహిర్వారి అనువలించి ఈ విషయం ప్రకటించబడలేదు గ్రహించవలసి వచ్చింది "

వ్యవస్థ కలపటానికంటే దిక్కు
కయ్యారేమిటి ఇవరక కోకొమ్మిలే అని
కనుకాదని కప్పించుకోవాలి

"అవకాశానికి అవసరమైన వత్సానికి
లేదం గమనించాలి"

మళ్ళీ రుద్రాక్షుడు మళ్ళీ నిక్కంబు నివరికి
మెల్లగా మూలం ప్రవాహం

"అవసరమైన వత్సం అవకాశంకాదు దీనిది
గురించి ఎంత కన్నుమగ చెప్పితే అంత
మంచిది

"విజయం అంటే అప్పుడు వ్యవస్థ
పై మాటలకు కొంత ఉత్సాహంవచ్చి" వస్తు
కొంత పెంచేది ఏమంటే ఈ పై విజయం నేను
శిలంకడంవలన అవసరమైతే అవకాశం
అతిక్రమించాడు అయినప్పటికీ "

రుద్రాక్షుడు మెల్లగా దీక్షాంతో అర్థం
చూచి

"ఉద్యోగ వియోజనం అతిక్రమించ
రాదు

"అవును కాని అవకాశం గొప్ప దాదా
ర్యంతో మహామూలంతో చేశాడు అదేదా
ఎంతో శీఘ్రమైన విషయం పైగా ప్రాణానికి
తెగింది చేశాడు ఇంకాకదీని రక్షించడంలో
కనక ముప్పాతెచ్చుకుంటున్నావని అతనికి
తెలుసుమ అని మహాశక్తివంతమైన
వచిత్రదానం

"ఏమిట అనేది మగవంతుడికే తెలు
సమ సామాన్యుని కేరించువ దండక
అనేది అంత హానికర మేమీకాదు దర్శ
కాస్తాం ఉద్యోగానికి మనమూలానికి
విరుద్ధ మేమీకాదు మోటుకరిగం అక్క
యొక్క సూక్ష్మమైన లలాటంకన్న దండక
ననే మరలంగా వసించగలము ఈవిధ
మంలో ఏమిచేసిన కార్యంవల్ల వ్యయోని
కేం ఎంకొనగలగలేదు

"కాని రక్షించడంను ప్రతిఫలంకూడా
అతనికి లభించలేదు

"రక్షణ అనేది ప్రతిఫలంకొందరందరినీ
మహావ్యక్తి మేమీకాదు ప్రమాదంగా అది కర్త
వస్తు రక్షించగలిగి రక్షించకపోయినాదు
వ్యాయోగ్యా ఔషధాలు కాని రక్షించనాదు
తనకర్తవ్వం చేసినాదుమాత్రం అవుతాడు "

కొద్దిమేపు విరామం రుద్రాక్షుడు దీక్ష
లతో గొంతురు

"మెరుగికి తన సామాన్యానికి పక
కాలా లింగమతులూ పొందేకన్న అవ
కీర్తి గాయాలూ పొందడమే ఎక్కువ
ఈవిధమయంలో అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది
ఈ సమాధ్యం ఎంతో క్షాంతిగా గు న్నవం
దడం ఎప్పుడీ ఎట్టకస్మత్తుకొనెనా ఉండు
చెప్పించి ఇంకాకరికి చెప్పకూడదు

స్వామిమూలకాదు సంతుష్టలేవైతే కరు
వించాలి

౧౮

కమ అవధిమత విశ్వాసంతో భగవం
తుని విధివిధానంలోని మాయను అదిగ
మించగలిగిన ఆ మహాత్ములకుంటే చెప్పక
వచ్చుంటే అను ఎప్పుడైనా అల్పమే
పోవుకోవడం నడకవల్ల ఆ అరమాత్ముడై
సంతోషించిఉంటాడని ఈ పాఠం దానికి
సాహచర్యమేకాదు కాని వా విశ్వాసం
లోకంలేదు అంత ఉన్నతశిఖరానికి లేవ
డానికి వా మనస్సును తగిన కత్తి లభిం
చడంలేదు చేసే భౌతికప్రపంచానికి సంబం
ధించే అలోచించగలము ఎటువంటి పరి
స్థితుల్లోనైనా ప్రతిఫలపాడేలేకొనా వల్ల
దాన్ని శ్రీకరణకర్తగా చేసుకొనే మానవు
లను కలవకుండావచ్చును ఆ వత్సవం
తులూ విశ్వాసమతులూ వా యా
వైపునాం లేకపోయినా వత్సమైన కథలోని
నాయకుని ఉత్సాహవైభవాన్ని వచిత్ర
మనానాన్ని దూరీ పంకోపిస్తాడని తలుపును

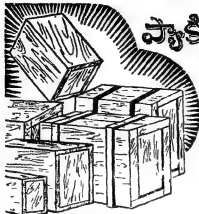
మెట్రా

గృహకేయ రోగ నివారణి

మెట్రా వల్ల కలవల్ల కొందరినూ నిర్వహించ ఉపాధి
దిక్కుపడుతున్నా గ్రామీణులలో పట్టించుకుంటున్నా
పలుగతేయాలూ మా మెట్రా మిక్సిచి మనం
మహిమించి అన్ని పాదాలలో భాగమను
ప్రాప్తిలయి అన్ని అందం కొ. మల్లను

కృష్ణావే బరేదర్. బెజవాడ.

ప్యాకింగ్ కేసులు

మీరు వాహనం నైజాంలో
ప్యాకింగ్ కేసులను
మేము తయారుచేసే
ఇప్పగించము

జోన్ ఇండస్ట్రియల్స్,
ఒల్లూర్
(కొచ్చిన్ స్టేట్)

ఆ ఇద్దరు పాపం ఆదిత్య, పాదిత్య హుం

ఆ పల్లి మురిసిపోతోంది

ఆ పల్లి ఆరోగ్యంగా ఉండటంతో

అంబ పక్కని పిల్లలు వున్నారే

అమె ఆరోగ్యం ప్రతిరోజూ

ఎమెట్ చేయటంతో తెలుసా ?

తోర్

కేసరీ హిరణ్ విమలెశ

రాయపేట, మదరాసు-14

“నేను వ్రాసిన వేమిటంటే” — “కల్పనావ్యాసములు”

వివికాండల వేంకటరావు

[ఈ అంశమును గురించిన యువన్యాయము 29.7.1951 తేదీని శ్రీ వివికాండల వేంకటరావుగారు—
శ్రీ కొంకణిరాజు వికాటేశ్వరరాజు పాండురవ శేషరత్నవరదేంద్రవంశుగ వందనముతో ఇచ్చినది]

దగ్గుంటుని కృపవంశ తిరుగ వంశ ఇక్కడ వనావేశము కాగిరిగాం ఇంతవంటి నే దీ యుక్తవయసు పాల్గొంటా వున్నాడు అంటే నే వాక్యమైనది వింటావున్నాడు అంటే అది ఈ యువవయసువల్ల మీకున్న పాపవ్యవహార వేనోళ్ళ రాజులూ వుండి కొంతకాలాకే కొంతైనా రచనమును ఆరంభమేచి గలది ఈ “అభివృద్ధిరాగ్యస్థానము” వారి ప్రయత్నాధికమును వర్ణనముచేసింది నేను తీసివేస్తావున్నాను

అప్పుడనుకూపున్న పుస్తకములు ఎవ్వరికప్పుడు మీచేతుల్లోకి వచ్చి విన్నవించి ఇటీవలపాఠకులముగా చేయగలముగా అప్పుడవకలంకాపున్న రచనలు ఈ యువన్యాయములగుండా తెలిసే

ఈ కిందివియున్న అరువ్మూడువ యువన్యాయము—“కల్పనావ్యాసము” గురించి—“కల్పనావ్యాసము” అనునది కల్పనావ్యాసములైన (1) గీతలు (2) అంకకావ్యములు (3) అయిత దివ్యకావ్యములు (4) మహాగీతలు (5) నాటకాలు (6) కథలు (7) దీనిని గురించినది మీకు జ్ఞానమున్నదో లేదో 28.2.19 50 వ సమాచార వందనకృపము గడచిపోయినది, కథనుగ్రహించి నేను ముద్దాకాను

అమాత్రము వ్యవధివుండలేదు, కథలనుండి కల్పనావ్యాసాన్ని తీసుకొని రాచిక్క ప్రత్యేకవిషయముగా నేను మీ ముందుంది ముద్దాకగలదన్నాను దిశానికి కల్పనావ్యాసాంటానా కథల వంటివే కథనమొకటికే నేనుండి నేను అనిచేలాగా అవగాహనమొంటా దివనవరకు వెళ్ళిరాగా వివరములికాదు నేనుకూడా నీవు అది కథలు కథలే కల్పనావ్యాసాంటా కల్పనావ్యాసాంటా అది నా హత దాని వారా వివేకవ ఎవ్వరు జరుగ గలదు అంటే “వ్యాసము” అన్న కల్పనా ముందు ఆరంభమే కొన్నవస్తే

“వ్యాసము” అంటే వ్యాసమహర్షి పండిత భారత రాగ వాగ్యములందరి అని కాదు నేటి దివ్యకవము ఇంగ్లీషులో

“ఎచ్చి” వంటిది “ఎచ్చి” కల్పన అవంతివల్ల యొంది తెలుగు కల్పన దొడకదా దొడకవచ్చి ఎచ్చి “ఎచ్చి” “వ్యాసము” నాయు విమానములాగా “నేటియో” “అలావో”లాగా అంటే ఆ కల్పన వ్యాసమువల్లగాని వ్యాసమునకు వెనుక నుండునామంది స్ఫురించే “ఎచ్చి” వల్లగాని కల్పనకు భాగంబుక కలుగకపోవచ్చు ఇంతకూ తెలుగు పాఠశాలలో నేను “వ్యాసము” అన్న కల్పనము ఒకానొక విధమైన గద్యరచనాకావ్యమును సుబోధనగా రాచిస్తావున్న వ్యయ మరొకానొకానొక మరొకానొకానొక నేనుకూడాకల్పన అనుచుంటా

వ్యాసాల్లో అనేక రకాలన్నాయి ఇవన్నికూడా పాఠశాలపు ముద్దానికి లేస్తాయి అంటే లేవవు లేవనేపు “అభివ్యాసాంటా” “రాజీయవ్యాసాంటా” “నియమవ్యాసాంటా వ్యాసాంటా” ఇలా అనేకలు అతలాంటి వ ర కన్నముండా వరపువుతూ ప్రసిద్ధ విద్వాంసాంటి అవారవడి ప్రాచీనతీకన్నా అవచ్చి పాఠశాల పుస్తకము వేళం కలనై రచనాన్ని నొకగుంపున రాచి వాడవనే విజయించి దొంకవరకు అవారవడి “అవన” “అవన” “అవన” అని అనిచిస్తావు మిలనను వెంటవెంటనే ముఖించి మరొక మంది ప్రోవకు ముఖించే మహాకృష్ణవ్యవహార వందనలొకలు ప్రతీకావ్యమో వెంటవడి వున్నాయి మన భాషలోను వెంటవడివచ్చునూ అని యిది అని మనం నేర్వడంలోనే ప్రత్యక్షమై వుంది

ప్రయోగాలు ప్రయోగాలు ప్రయోగాలు మరలవారు రచయితలకు వంశించినది కొంత పాఠశాల పుస్తకాంటి కవచి కావట్లు కలచిపోకంటా కలకలంకలంకా, కలకలం దిక్రించి కొంటా నేనుకూడా తిరుగురాచుకొన్నవ్యయి కవచలం దించి కాదుమాడు వ్యయవంకా కానై ప్రతీకలంకలంకాంటి అది కల్పనము అని యొక విధమైన కవికలు

అందుకే “అంతు” అన్న పుస్తకాన్ని 1880 లో ప్రచురించినప్పుడు “మహర్షి” అని ముఖంపెట్టి పాఠశాలకు “మార్చి” రించాను “ఇంతి విజయంక కల్పన మొకటి అని పాఠశాల తెలిసి

కొవబోయిన కవచ, ఏమో; అయితేలా అవ్వయంగా బొందిచ్చి ప్రయత్నిస్తే తెలుస్తుందేమో" అని

వివాదిత "ఉండవల్లి కొండపల్లి కువనేశ్వరము జగ వ్యాకృతము, బంధశ్రేణి, మొగిలితురు పెద్దతెరువతి, భంధగిరి రాజ్యచండ్రవరము రవశ్వరము" ఈ పుస్తకాన్ని ప్రతిమానపుకు తిరుగుచున్న తెలివోవయ్య కాని వాటి "దండు" ఎక్కడ కని పించగలడు; "పంకు" ఎక్కడ దొరకగలడు; ముట్టి భంధ గిరి యానివచ్చుచు "శీర్షిర" ఏలా తోడగలడు; రవశ్వరము చేతుకునేలో "జవరాని జడగంబలు" ఏలా మ్రోగగంపు;—ఈ వ్యాపాణ భదవకపోతే

అవన్నీ పది వ్యాపాణ ఒక ఊరికి ఒక ఊరుదగ్గల పాపుండి రెండేమి రెండేమి పుస్తకా నియామకదంబేక "జంబలు" అని దానికి నావకరణం గానివలసిందే

"జంబలు" అనేది ఎప్పుడున్నాయో "దిక్షోక్తు" అనేది రాకమానపు, కొండ జంబలు వికటియగా వచ్చిన దిక్షోక్తు కాపు అని అని ఒంటింటి మరొకరం బాధరాయణ సంబంధముకని అనికా పూర్తికాలేమ పూర్తి సంఖ్య "పది"నేయగలవని వాదితులూ అదికాలంలో అని నా వచ్చుకం అయితే అని భూగప్రయాణములమీద ఆధారపడివున్న వ్యాపాణ అని అలాంటి ప్రయాణాలు లోగడ మూడు వర్గాయములు మాత్రమే నాకు తట ప్పించి పూరుతుంది (1) జెనావా, బెనిగులూరు (2) బెనిగులూరు, జెనావా రెండు వికటేయకు ఊహించుకోవడంలో ఒక రైలు పట్టా మార్గదలయం తోడవకముందు అది ఆ రెండు వ్యాపాణయూ గల అన్యోన్యసంబంధం రెండుకూడా "అమరదవాదో"లో అచ్చు కచ్చుకు పట్టా

ఒక వ్యాసంలో "అప్పుడో వల్లది ఏల్ల తెల్లటి చీర కట్టు కుప్పది—పెద్ద ముహూర్తా అదీ లేకపోయినా ముప్పగుమ్మెట్టు" అని దిల్లిరాతిలో ఒక నిజమా అంతే ఎవరు చెప్పుకు: నిజముల్లా రైలు మార్గముకొనే నాటికే నేటికీ కావస్తుంది అనిల్ల; ప్రయాణాన్ని ఉత్త శ్రీప్రయాణంగా తోటేయిది కనికట్టా మరొక వినుగుగొల్నే వ్యవస్థలు మేట్లగా పోతుకు దానియ్యడానికి రకయితే ఏర్పరచిన దిక్కు నిర్మిచేసే అదీ కకలో అనితే అనిల్ల కళాకాయక అయి వుండేది మరి బెనిగులూరుమంది జెనావాకు తిరుగుదాంబలో వల్లది ఏల్ల తెల్లదెట్లగా మారిపోయింది "ఒక యూరేసియన్ యువక" అని వర్ణించబడుతుంది అది యూరేసియన్ రకయిత "పెద్దది గొను, పెదాంతు లివ్వక పారాంతు పైసాల్లా పూను" అనితే అమ నాకే రైలు పదిలేవర్సంకమే వుండరాని కవచాక గుడిచైలో: గుడిచై—అవం కాంతి కుప్ప, గుడిచై గుడిచై

మే 1963

గాధాంధారమే ఈ వార్తలు పొందికలో వుంది సాధవ్యకపు చమక; తలలాంటి తేజస్వీ కదవ వుత్తి రైల్వే గైడ్ మీ!

మూడో ప్రయాణం రాజమండ్రిమీద కంకల్లారానే చేసిన 1917 లోని ప్రయాణం—మేవచ్చుతోనే "కాంగ్రెసు" మహావేళానికి తెలిగేదగా వెళ్లింది వర్తపాఠాంధారంగా అలాంటి ప్రయాణం వర్తత అంకా రాజీయవప్రసారాలను గురించే అయివుండగలదు కాని నేమో; ఒక కయిదీని కలిపింది రోజానికి వానిలోజం దినవర్గ అందులో యానిందివట్టు ద్రావాం అదీ రాజీయవాసం అయియింది మికవాది అతివాదుల వంపురవాగాకంబం పూన గ్రుచ్చివట్టు పొందువలసివుండే, కచ్చుకుండా అలోజానికి రికా యానించవని వుండురు నేనున్న మీరటిగిన వెంటనే యానించే దావ్యక వహించి వుండివుండును లాని ఇది కల్పనా వ్యాసం కావ వకవల్ల పాకడలలోనేమీ అడుగుకు లేకలేస్తే పూర్తికల్ప నిజానికాని My Birth Right! అని "జగజగంపు" పాడి వచ్చియి దొకాడు మన దిక్షోక్తు ప్రవృత్తిం ద్రానినది లేపు కాని మతోగుంపు ఒకటి కయియి అయిందివుంది

అది "పందారామా" అన్న దిమ్మ గుంపు దీనిమార్గం ఇల్లాగ కయిలోకుంది అని ఎప్పుడూ నేను అమోకలేడు అవల అంధ్రలేకంలో ఈయారి మానవకలై కంపు కలిగిస్తే ఒకానొక దేవాయు సమీపంజను వుండేనే ముమ్మటి ఎజాగను ఒకటి రెండు యానివకవనాక "అరామ" కల్లంగం ఇకరమ్మ నామయోలు అన్నీ తెలుసుకుని అచ్చుకు గ్రహించగలగా "పందారామా" అన్న గుంపు అన్నిదోర్ల కాలాది కంం వల్లదంలో—ఈమాగోగ విచ్చు మెంట్ మేలుకొల్పింది ఒకానొక తేజోవో—అదీ నేనింద గీతగి యాస్తే గీతమ్మల "కుమారాలాం దజాలాం ఓరాలాం ప్రార్థనాలాం అమరాలాం" చ్చగ్గిరవనయోలు అన్నీ అంధ్రలేకంలోని పావర్తకోట పీఠవరం ద్రావెం, పాంకల్లా గుణుపూడి పీఠవరం నాచుగ వెచ్చనా; అయితే అమరాలకే బోల్తాయుండి వల్లాయులకా ఒకే జాణ అన్నీ కళాంధికకే; ఒకదాన్నియింది ఒకటి కనిపిస్తూ కుచకు కళాంధికాని అన్నీ అమరాలకే చేసి "గోడయ్యల వూరవచ్చు: గో కొత్తకోకలింకంగా వోదాంపు పుచ్చెలా అన్నట్లు మిలుకుట్లు గొలిపింది "

ఇప్పుట్టి ఒక గీతకీ ద్రానినది "కళకు అయిజీకామ: " అన్నది చంపుకోకం అనర్థయ్యం బాధమకంలాను, [చంక చిగురులో కంపింపింది అన్నది "వికాంతకృత్య"లో ఈ భరిమిలా అచ్చుచేసింది] రకకు అయిజీకాం వుండదని రద్దీ ఎన్నట్లు యానినా కళ కళ!

మణిగొప్పి వచ్చాయి ఈ "కల్పదావాసా"ంకు చేరి కవి, ఈ కీర్తికనుకడగ్గింది అది పొగడ్రల అది ఎదిదిది వ్యాసాలు "పొగడ్ర" అన్న కల్పదా మిలో పెక్కుమంది కల్పదామియక పోవచ్చు కాని కల్పదామియకావలసినది చక్కగా అర్థమవుతుంది ఒక రకం "పిల్లల వ్యూహం" అన్నది వెళ్ళుకొని కనువలకలో అక్కడెక్కడా ఇలా పాకలోకానికి ఎటువంటిదా "పివే" అమకేది అందని వివరమయినదే—వివరమైన చేస్తుంది ఇదేం "పొగడ్ర" అనే కీర్తికలో పీట వ్రాస్తూ వ్యాసంలో ఇది ఒకటి ఈ పిల్లల వ్యూహం—కవి తండ్రి మరణించినపుడు ఆ మునిమావ్వులే మూర్త్యువహనంగా వెలిగే మహాశక్తి లావివరనే కదిలే వల్లది పీటలు కొన్ని కనిపించాయి—లావపీటలో వాటి ప్రతిబింబమే ఈ వ్యాసం 'అంటూ వ్యాసం ౨౦౫ వర వరం అంటే ఇప్పుడు కాయవన

"పెద్దరాంకి పెద్దమంది పెద్దవెళ్ళగట్టులెండు పెజక తామ పోనే మామిడినెట్టులెండు ప్రకాశమానంగా తిగుతుంది ఆ పెజకమం... వల్లది పీటలు ఏకే కల్పదామియ కదలస్తూ వున్నట్లు గోకరించినాయి—మీరానికి కావ్యంలో ఆ పెజక మండు ఎవని నిండ్లకొట్టాలియో మారకమానదు ఈ వ్యాసానికి ముందు వావనం "మాతృదేవతామ అన్నది "నిలసిన నేలమీద వందకట్ట మా అమ్మమీద వాటిలా కప్పివట్టి లెల్లెట్ల వున్నదే" ఆ లెల్లెట్ల తప్పదేగూడ రాజమానం తెక్కలాని నిర్మిరి కవిపిన్నా కవికి వైఖరి ద్వితీయ పిన్నుడికప్పు కొడ గూనస్తూ ఎప్పుడనవమే ఈ వ్యాసమందరి ప్రతిపాదకము ముక్కుపైనుగుంది ఎటుగది అమాయకపు శైలివాసలమము అంతకుమంది ఎట్టులేది ఆలా సంజ్ఞా దింకా అను వ్యాసాలు కలెత్త తరకంగా ఒకరాండ్లో మా కామ్య మునిలాదిది పోతే ఆమె నికాతంపుం బుట్టకట్టి దేవుడొకడో వుండుతాడు గోత్ర రింగారేపురో కలవదానికి దాన్ని బండి క్కించకుండానే అంతకు ముందులా దొంగ రా బుట్ట ఏకో దెవుడుబుట్టది పట్టుకుపోతాడు ఆ వివయాన్ని పొందుకున్నా ఒక కల్పదావాసం "కామ్య—అమ్మ—కల్పదామి" అమ్మది తయారయింది "అంద్ర మహి" లో అయ్యదండి ఈ గుంపులో మొత్తమొక్కనే ప్రక తికమెంది "పిసాలో గారి" మీలో తాయంది కవి తెలివీవుంటుంది అయితా ఇప్పుడు దాని దిగరా తీసేకన్న మణిగొప్పవను చేరవం పుం

ఆది "అనిమేషము" అన్నది అది అప్పి పది వ్యాసాలు వరుసగా 1899 మొదల 1908 వరకు వలంబించినవై యంటాయి ఒక్కొక్కసంకత్తరముకు ఒక్కొక్కవ్యాస వంతు

గట్టవచ్చును మణిగొప్పి కనిమొక్క పాకలాదివ్యాసీదగ్గర దిది విరుచిస్తూ కొంత వెనక కొంత పీట దొరికితాయి, "పిరంజనం"తో ప్రారంభమై "అయితే పెల్లెక్కరేలు లేకుం పీట" అన్న వ్యాసంతో ఆగతాయి

దాని తెలివీవలనదేనిది వెళ్ళదానికి పాద్యంలాడు ఈ వ్యాసాలగుండా కవికి "వంతులెండుగా పాపింకం తువలు" "విడుస్తాయి: కళింగలాంబీదనే "విరుచేంద్ర తూపాలు" పెలు ప్తాయి బలాచిల్లలో దిల్లాయతుంది రమ్యంకారము దివిది మ్తంది "బండిగంటలో బండిగంటలు" మాటుమొగతాయి "దింతెట్ట కొట్టివేయబడం" పెద్ద తూర్వాకము వినింతనం గొల్పుతుంది "పేకమేదనుండి బాగైదోలా" అంతా మన ప్రజ్ఞ కనిపిస్తాయి ఇక 1908 లో కవి పక్కాబట్ట అంత అర్థమో అర్థమ పాల్ రెపిస్తాయి 1907 లో "వంతుకారం" సంకీర్తనం గాని పాతు 1908 లో పోకొక్క పాపినిదియ యితేవన యితే ఎంతా బోధెప్పవలె మ్మ బోధాకలె మ్మ ఒక్కొక్కెప్పవలె కల్పదామి తీర్చివేయ "మన్నె మ్మ యావత్తు ఒక్కోరయ్యాలు బనితయ్యాలు కనుగొంటాడు ఏక్కడ: "పిల్లని మాతెరవే మ్మాయి ఎట్లా"లో—ఆ మది వ్యాసాలు ఒకదానివెనక వాటి రమ్యకొంటాపోతే గొంతుకొక్క కొద్ది పాకాలయాయి ఈవ్యాసీ కవినింరకమానమై అప్పిందొడ్డిమప్పిదో వాకమృదు కవి ప్రాచీనదానియే :

పెట్టుమీద ఈ కల్పదావాసామిన్ని ఇప్పుడితో నంలై యున్నాయి కాని కవికి పట్ట గడవికాకే పెలుగడగ్గ కీర్తి ఈ కీర్తి "మొచ్చి అనుకుంటుంది అలావది ఆ అనుకదాన్ని అమ్మని దిగా దానిస్తూ దానికి అనందమానం కట్టకమనేది యీ కల్పదా వ్యాసాల వరమావది

సీ. రి. త

పీ మెత్తుకు వచ్చేడుగిమ్ము ;
పీ వత్తుకు వచ్చేడుగిమ్ము ;
అనకొద్ది అనుకవలదు
అంత నాదే అది తానెవ
దీవ్యగ్రము వివర వియ
మాటలోనే కలెత్త వింత
వింత తెలియ వివరమేలు.
అనుకవలదు పీ రరవము
గమయేక శ్రమకేళం
మన వల్లక మేలులయే
వింత తెలియవివరమే దేవ ;

VIJAYA'S THREE GEMS

ASOKA

AMLA VEPBA BRAHMI

VEGETABLE HAIR OILS

MEDICATED
&
DELIGHTFULLY
PERFUMED
HAIR TONICS

VIJAYA CHEMICAL & TOILET WORKS

"VIJAYA MANSIONS"

15, CLEMENS ROAD, PURASAWALKAM, MADRAS 7.

విజయ రత్న ప్రయము

అశోకా అమ్మ, వేప,
బ్రహ్మ హేరాయిలు

అనాది కాలమునుండి నై మూడు (అమ్మ, వేప, బ్రహ్మ) పుష్కలములు ఖాతమునందున్నవి. యేలవివేకా వీరయందుగల అమూల్యమైన ఉష్ణగూణము వారణము ఈ అమూల్య గుణములను కోరువాడు ఈ ఉష్ణులలో శరీరానికి చేరువను నై హేరాయిలును ఉపయోగించిన నై గుణమేదా. యందుల అనివార్యము చేయగలదు కోరిక లోక్షణము మెరుగు - విప్లవము - అర్జునము విప్లవలో పాదరేఖ

విజయ రత్నము

15, క్లెమెన్స్ రోడ్డు, పురసావలకం
మదరాసు

రూ. 2500 ఉచితము

మీరు కోరినది పొందుచి

నీ విప్లవము వెలగవడ వక్రమరేఖ ఈ ఉంగరం దరించుటవలన అద్భుతంలోను జయము పొందుచు వింతటి పాపాపహృదయంగల ప్రి పురుషులై నమో దీప్యాదీనమై విన్ను ప్రేమించుటయేగాక నీ పాపదాష్టము చేయున విక్రమము మీకు లభింపవలెను సంగరము వ్యాపారము, వందెము వసీక్షణ మొదలైనవివాదలో ఇది జయము చేరుకొను గొల్లారికి పుత్రుడువలయును కుదిరిపోయిన వారికో సంపాదించవచ్చు కాక తిండ్లు, దారిగలవలసిన వసతుల సంగతి మీకు కలలో తెలియజేయును దుష్టవక్షత్రాల చెడులారము అణచివేసి అపాయకమైన రోగాలనుంచి రక్షించును ఇటు మాద్యు కడు ఉదయవలయు గాని ఈ ఉంగరం కత్తి ఎప్పుడూ పుగ్గవారు నాటికి 100 వార్షిక విషయం లభించును మేల 12 అదాలు ప్రత్యేకం రూ 2 ఇంకా ప్రత్యేకాధిపతిమైన కత్తివలన మైనది 2.12.0

ఇది అద్భుతము సులభమైన చేసుకొని రూ 1500 వివాహముల ఇష్టానుగుణము సున్నుచి రోజు వాడు చేయు విషయ ఇంగ్లీషులోనే ఉత్తర ప్రత్యక్షరాలు జరవండి

BENGAL MAGIC HOUSE, Bala Temple, (Dept 289/15) AMRITSAR

గోళ్ళమూడి రామచంద్రరావు

ತರಬೇತಿ ಮಾಡಿ

244

తవ్వవ మోటకు ఎరువుమోటా పోయింది,

తెలుగు ప్రజలను అన్ని కవితాకాలాల్లో గాన

తెలుగు పాఠశాలలు ఎరిగించేవారు తెలు

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

తెలుగు సాహిత్యంలో హాస్యరచనలు లేక

గురజాడ అప్పారావు. మొక్కటాటి వర

రాజకీయాలను విమర్శించే విడితటవనం

1998

24E

—శోభ (మార్చి 53)

మందన పంచత్పర
సాహిత్య పింహావలోకనం
"శ్రీవాత్సవ"

కేరళాలో ఉన్న పాపాక్షన్ కమిషన్ దిగి
 విన ఆలోచనలో ఉపనివహించే లేకపోయినా అప్పు
 కాలంలోనే కేరళాలో ఉన్న రకరకాల
 ముఠాపాలకులను జేరి కేరళాలో అధికార
 పీఠం పట్టించుకుంటున్నారని అనుకుంటున్నాను.
 ప్రతిపక్షాలకు అలాంటి కారకం కలిగి ఉన్న
 విషయం అలా ఉండాలి ప్రాథమికంగా
 సంస్కృతిలో వ్యత్యాసం ఉన్నాడని క్లృతం చేశా
 ప్రస్తుతం ఉన్నది ఉన్నది. ఈ రకరకాల కంకర
 కాలం ఉన్నప్పుడు కమిషన్ పాపాక్షన్ అనే
 కాదు. పాపాక్షన్ కమిషన్ అంటే గంభీర గర్హ
 చూడండి

ఈయన మ స్తిష్కంలో తేటాతేటా
ఈ తేటాతేటాలో తూచుచి
కలంపాళి కొవతేంచి
ఎంత జలంగరి కవిత్వం వృష్టించవచ్చో—
ప్రయోగాలు చేస్తున్నాడు

మ స్త్రీవ్యంబోది మా యింటికి రమ్మది
మా యింటి వెనుకగా—
కామహర్ అంధ్రాల్లో పెరిగిన పొలపునకై
అ బ్బి కియింబో

బులుగొప్పలతో కట్టిన వైయాకరణి వమూరి
యోనిప్తాను శిల్పం మూర్త్యులేవి రిక్రిందలాది
నేదనవనకాదు చిరికిన అలంకరించి యాయన
బ్రహ్మలో ప్రణయించి కదలి కలిగి.

ఈ నేడవరోజు జన్మించిన శిశువులను
 తానగదానికి వ్యాధిగ్రస్తమౌతట్ల రెడ్డిమేడ్
 దుమ్మలు లేక
 దినమొంట్లో ఉదయమౌతట్ల లోకావధి
 అంటారు
 పుట్టమట్లగా కాబాట్ల తిరిగి గ్రహించ
 మంటారు

అనుకునిందా చిక్కులు ముట్టమట్టగా
ఎదవేరేమంటాము.
దల్లిది పాదాళగే పిల్లలవంటి
రంగారామయ్య నాల్గిలో

వేదివేది కవిత్వం యజ్ఞమవసం వహించేవారా
 రాజేంద్రుని బాగోపుతాడు
 గళంలోంచి కొంత చేర్చుకోవాలి
 గళానికి తాళాడు వరుణున్నాడు కవులు—అని
 నిరూపించి

ఈ రిపోర్టులో జానని
 లోకంమీదా వివిధా కాంతి వందేరినది
 కొత్తరకం విక్రవాల్ని ఉపసెల్లే నీలున్నది.అని
 19వీసాదు.

అది అన్ని కట్టించే అమృతమదీక కోసరమై
నిరీక్షించు మానవుని కృత్యం వలనమిందే
మాగా వచ్చేసిందమి—అయిన లేదోరేటికి,
మనమనే పేరావులు కిరియలు దివ్యునిదే
రవ లాభ్యం, లేదోరేటికి రమ్మంటాను

[illegible]

—తెలుగు వ్యవసాయ (1 ఎప్రిల్ 68)

ಸಚಿತ್

ಕವಿ ವ್ಯಾ. ಕವಿರಾಜ್ ಅವರ ೧೯೩೦ (೧೯೩೨) ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಕವಿರಾಜ್' ಎಂಬ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಿತೆಯು ಕವಿರಾಜ್ ಅವರ ಕವಿತಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ಕವಿತೆಯು ಕವಿರಾಜ್ ಅವರ ಕವಿತಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ಕವಿತೆಯು ಕವಿರಾಜ್ ಅವರ ಕವಿತಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

JAI HIND WATCH CO.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

సా భా గ్య

గాంధీజీ నిర్మాణ కార్యక్రమంలో ఒక అంశమైన చహిత్యరయోధ్వి సాధించే ఉద్దేశంతో భారతదేశంలో
ఒక ప్రభుత్వంగా మరలను ప్రభుత్వం ప్రీ జాబ్యరయోధ్వి సాధించింది

ప్రీ విజ్ఞాన విధానాలకు దోహద మిచ్చే రచనలో "సాభాగ్య" అనే పరిశ్రమ మానవత్వ ప్రయోగపరిమితమై
సాంఘిక సంక్షేమం "సాభాగ్య" అభయం

అందరికీ అందుబాటులో ఉంచేటట్లు విద్యనకు వెల కి అదాన సాంఘిక వంద (పోస్ట్‌మెంట్ పహా) వెంబడి భాషా
అని విన్నాడు చేయబడింది

"సాభాగ్య" ప్రతులకు ప్రీ జాబ్యరయోధ్వి గురించిన ఇతర వివరాలకు ఈ క్రింది వివరానుక ప్రాయశ్చి

ఎడిటర్: "సాభాగ్య"

7, ఆరాముడు గార్డెన్ స్ట్రీట్, ఎగ్మూరు, మద్రాసు-8

సం॥ చందా
రూ.6-0-0

వి నో ది ని

విడి ప్రతి
రూ.0-8-0

(రెండు మాస ప్రతి)

ఇంపై మొదట విద్యార్థులకు సాగుతూ తెలుగుదేశానికి యోధ్విగా చేపట్టబడి ఈ ఇంపై ఒకటవ
సంవత్సరంలో నిర్మాణమందరంగా వెల్లడించబడుతున్న ప్రస్తుతాం మా యా కృషికి సాక్షులు
రకంకల విశ్రాంతి రోడ్డు ప్రాధిమ్యం

ఏకేంట్లు చేసిరోట్లు ఏకేంట్లు కావాలి

వివరములకు

వి నో ది నీ కార్యాలయం,

33, జోన్స్ పేరి, జి.టి.మద్రాసు

కృ దొనుకమందులను ముద్ర
ఇంతపెదదమంది ఈ కటికికట్లో, ఒక్కట్టే;
రాద ఒక్కటిమీటి; గోపాలరు
రాదేరా;

కృ మాన దగ్గరికి వెళ్ళారు పిచ్చి లేన
వ్యయ ఇనుమకోకుండా రిక్షలేని కట్టరానికి
రాద (వచ్చి) ముందర ప్రతి ప్లేపా
కుడికి కట్టవేరేకపోయారా;

కృ (నగర్మంగా) చునక డువంటి
భయాలేమి లేవు
రాద చురి యీ కటికికట్లో, ఇంత
పెదదమంది, ఒక్కట్టే అని యీ దీనా
లాపాఠెందుకో

కృ ఓన మాటచదువకలా అన్నాను
గాది భయం వచ్చు అంది పొడిపోవంటి
దాని వప్పులు మనదగ్గర ఉత్తర
రాద అయితే వచ్చుగొల్చి పీచేమి
అత్రమలేకపోయారు

కృ అచ్చె ప్లే అరా అర్థం; ఏది
మార్పాడూ పోకే తగవుగానే ఉంటే
రాద కృష్ణా; నామాది యేమోనాది
ఇంతశ్రమనడి వర్షాను పిచ్చి మాత్రం
తగువులు, మారాములు పెట్టకేం

కృ దొనుక తగువులు మారాములు
పెట్టేది నేనా; లేక మామా;
రాద (జారిగా) కృష్ణా; ఇంకా ఎంత
అలక్ష్యమోయూ; ఇంకా వెల్లరాటునోనా;
ఇప్పుడేనా పిట దయారా;

కృ (దగ్గరకు వచ్చి) ఓమందు రాదా;
ఏమనున్నాను తార కరిగిందా
రాద (కృష్ణుని వట్టానికి కొగిరిలో
వదిలెచ్చుచు) నిక్కవాటువనగ నిన్ను నే
వదోయ ఓమందువది; కృష్ణా; ఏదీ
లేనివచ్చు నోకపోవరింపనా;

కృ రాదా; నేనులే పిటంత ప్రేమ
ఏందులకు;

రాద అదే నేనా తెలుసుకోకే పోతు
న్నాను పీచేమైన చెప్పగలనా;

కృ (కొంచెం) మామమీద బూద ఏ
కింక ప్రేమ ఉందా;

రాద; కృష్ణా; వచ్చు పరిష్కపున్నావా;
కృ లేదు రాదా; కాది ఒక వేళ
లోకమే విన్ను పరిష్కపుందమకో
రాద లోకముతో నామేమి వది కృష్ణా;
ఏవెల్లప్పుడు మాత్రం నావచ్చుమచ్చతో నాకు
రాదును

కృ (పీచేమగా) అచ్చను ఇంత నా
లేమి వదిలెచ్చుది పిచ్చి రాక నాకేంవెచ్చు
వ్వాలు; ఎల్లప్పుడు పికోనేలే
రాద అచ్చను ప్లేమి; పిటకుడ నే
వచ్చుకో వదివోవమే నాఅందిరి నేమవంది
వచ్చివరానను నా ప్రేమకు విలువ అంత
కంటే చునేముందుంది;

కృ అంతమాత్రమునకో కోవమా రాదా;
రాద నాకు కోవమునారానా కృష్ణా;
గృహమును తర్తను లందుగులును నా
వర్తవ్యమును విడిచివచ్చి పీచాదానివి
మాత్రమే కాగిరుతున్నారను నేను పిచో;
లొనావ్యావచుడవు నేను పిటాక లెక్కయూ;
కృ మాటంతో నా వ్యాదయాన్ని రుక
కుత ఉడికించేస్తున్నావు రాదా;

రాద ప్రణా; పీచువచ్చునకు కష్టం
కరిగించటం నా ఉద్దేశంకాదు నా అవహ
యల్పాన్ని మాత్రమే వెళ్ళోపిచ్చాన్నాను
కృ (రాదనుకొనిపోడికి మీకొనుచు)
రాదా; పీచేమైన వెల్లవట్టలేనుగదా; వన్నే
ళంకిస్తున్నావా;

రాద (గర్వవ్యవహారం) లేదు ప్లేమి;
ముమ్మాటికి విన్ను శంకించటం లేదు నాది
దలంబోధయం ఏమేమో మార్పాటుకాను
కృ రాదా; ఈ నాకింత జేంపైనా
వేమిటి; ఈ రాకృష్ణునిలో ఏనైనా
అవ్వరాన్ని గుర్తించా;

రాద లేదు ప్రణా; పిచ్చివచ్చు ఉచ్చ
రిందిన వదమువలేనే చువమిరువురమూడ
అంటలావుక ఎల్లప్పుడును కలిపివ్వడాంది
నా కోరిక

కృ ఇప్పుడు లేనా;
రాద వికళయా ఇలాగే ఉండిపోవారి
కృష్ణా; విన్ను విడిచి నేనుక ఒక్క మె

మైనా ఉండలేను ఈ చదురస్థలంమంది
నేను అదిగి గోకుంంలో అతుగుపెట్టలేను
పెట్టానా నేను అదిగి యింకరాలేనేమో
కృ అలాగారు రాదా; కొంచెం ఉచ్చ
వహించారి

రాద వరమను రాదు కృష్ణా; పీచువు
లేని మ్హంపిచ్చి నిన్ను అపొవను ప్రకము
దహించేస్తున్నాము

కృ రాదా; పిచ్చి తర్తరాటునావచ్చి
నేనో, ఇంకా తర్తదంతుల రాటువాట్ల చుట
నేను వ్యక్తంకాట్లక అచ్చేవరకూ నేని
ఉండారి

రాద అంతవరకు ఈ ప్రాణాను భరిం
చలేనా అకృష్ణా;

కృ (ప్రసంగం మార్చి రోజులో)
రాదా; అటువారు భంధుభిషక్కి ఉదయ
పుష్పాదు

రాద కృష్ణా; నన్ను వెఱచిస్తున్నావు
కృ (విడిచిండుకొనుట కై కోరడంతో)
భంధులేవో అంతకాంతవంటిమగా లేదు
లవనా వికసింది రాదా; పిచువచ్చున్నాన్ని
అంది ఇది రాత్రినే కావది అదిగి అన్త
మింపే ప్రయత్నంలో ఉన్నారేమో;

రాద కృష్ణా; పిచో! అపొవనంవంటోకి
పోతున్నావు అక్కడిపిచ్చే అర్థక నాకు
లేదేమో

కృ రాదా; అచ్చి పిట అనుమానాలే
నేను ఎక్కడ ఉంటే అక్కడే పిచ్చా
ఉంటాను నాకో పిచ్చి రాత్రివోకే లేదు
ఈ విశాలప్రపంచంలో

రాద విజయనానా కృష్ణా;
రాద విజయనానా రాదా; ఎకటాయది
అంటగా అదర్శప్రేమకే జీవులుగా రా
కృష్ణుల పేర్లు అవంల్రావ్యం, విరిచి
ఉంటారు

రాద దన్నోకృష్ణ కృష్ణా; దన్నోకృష్ణ
ఇదిగో కృష్ణా; పిచ్చే వెచ్చు వట్టాకాది
వర్తాను

కృ (అత్రంతో తిడికొని చచ్చుచిన్నా)

హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో చిత్రనిర్మాణకేంద్ర స్థాపన

“భారత సిక్వర్స్ లిమిటెడ్ హైదరాబాద్” నిర్మాణ సంస్థ గా 30వ మేమోదయర్ సోదలో జూలై 27 వ మార్చి 1953 నాటి సమావేశానికి హైదరాబాద్ ముఖ్యమంత్రి గా శ్రీ బాధ్యుల రామకృష్ణరావుగారు అధ్యక్ష పదవిని వహించారు.

ఈ సమావేశానికి పునఃప్రముఖులు కూడా వచ్చి సభ్యులు. పత్రికాపరిషత్తుల వ్యాపారపుణ్య ప్రభుత్వోద్యోగులు విశ్వేశ్వర ఈ కృషిలో ప్రత్యేకంగా సౌరభ్యంపనిస్తున్న భారత సిక్వర్స్ లిమిటెడ్ ఎడవోక కమిటీ కార్యదర్శి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ యిం యిట్ ఎ అభ్యుదయ శ్రీ రాజా బరదీనిగార్ పట్టి అధికార కమిటీ సభ్యులు మిలన్ పత్రికాసంపాదకులు శ్రీ యుద్ధపిత్ శ్రీ కర్నూరాజు శ్రీ ఎల్లం నర్సయ్య శ్రీ జి రంగాచెట్టి శ్రీ కొత్తూరు పీఠయ్య శ్రీ ఎ వి ఓమర్ ప్రసిద్ధ చిత్రరచయిత శ్రీ గిడుబారి సూర్యం శ్రీ యం నరసింహారావుగారు ముఖ్య మంత్రి భారత సిక్వర్స్ లిమిటెడ్ ఉపాధ్యక్షులు ప్రసిద్ధ చిత్ర నిర్మాణకులు డా॥ సంపత్ ప్రభుధనం అయిన శ్రీ చిత్తూరి వి నాగయ్యగారిని పుష్పహారాలతో కూడిన ప్రధాన మంత్రికి ముగిసిన సభ ప్రముఖులు శ్రీ అరవముది అయ్యగారు అంధ్ర విశాఖపా శ్రీ మాచిపాటి రామమంజునాథరావుగారు అధిపతి పువ్వులు.

భారత సిక్వర్స్ లిమిటెడ్ కార్యదర్శి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ గారు ముఖ్యంగా హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో మింకోకాలంనుండి ఒక చిత్రనిర్మాణ కేంద్రం ఒక చిన్న వస్త్ర పరిశోధనాని అకాడమికి బడుతున్నప్పటికీ అప్పటికే వ్యాపారమండల కారణంగా ఈ కృషి అక్కలి దరిందరదరైనా అయినా శ్రీ లక్ష్మణ్ గారి ప్రోత్సాహంతో శ్రీ గిడుబారి సూర్యం వారు చిత్రరచన నిర్మాణంలో అమలరాన్ని గమనించుకోవలసి మరలనుకు సంబంధించి జూలై 27 న అట్టి కారణాలను స్థానిక పరిషత్తులు యెట్టి కృషిలో ప్రగమన కేంద్రా కృషి నిర్వహించి పునఃప్రస్తుతించి, యా సంస్థకు కూడా

భారత రాజీయ పాపానికి ప్రాంత దేశ ప్రభుత్వం అకాడమీ పునఃప్రస్తుత విజ్ఞాన కేంద్రాలు లభిస్తున్నదని ముఖ్యంగా రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి మారదర్శక ప్రోత్సాహ నలనా సహకారంతో, చిత్రనిర్మాణంలో పునఃప్రస్తుత ప్రముఖ దక్షిణ భారత కూడా శ్రీ చిత్తూరి వి నాగయ్యగారి అధికార సహకారంతో యా కృషి ప్రారంభమై ప్రజామండలంలో యుగం నగలుగుతుంది చని చెప్పారు.

భారత సిక్వర్స్ లిమిటెడ్ వంశం శ్రీ లక్ష్మణ్ గారు కూడా సభ్యులు శ్రీ నాగయ్యగారు డా॥ సంపత్ ప్రాంతంపై “ఈ హైదరాబాద్ రాష్ట్రం యింతో రమణీయ ప్రకృతితో కలిగివున్నందున, పరిశ్రాత్మక ప్రముఖవలం కలిగివున్నందున యిక్కడ చిత్రనిర్మాణానికి యింతో సౌరభ్యం వున్నది యిక్కడ గమన ఒక చిత్ర నిర్మాణ కేంద్రం ఒక స్టూడియో నిర్మితమై ప్రజలలో విజ్ఞాన వ్యాప్తి సామాజికభావదయాలలో దోహదంపై ప్రాంతీయ పుష్టితో కూర్చున్న చిత్రాల తీయవచ్చు సైగా యా పరిశ్రమకు యా రాష్ట్రం కావలెను—స్థానిక పరిషత్తులకు గావాలింట్ల, సాంకేతిక ప్రసిద్ధులకు పునఃప్రకాశించి కల్పించవచ్చు క్రమంగా యిది అనేకులకు అభివృద్ధి కల్పిస్తుంది అంతేగాక చిత్రనిర్మాణ కాలానికి వున్న పునఃప్రకాశించి వుండు చిత్రనిర్మాణ చిత్రాలను తీయవచ్చు చిత్రాల దేశాన్ని పునఃప్రకాశించి వుండు చిత్రాలను చిత్రనిర్మాణ కాలానికి వున్న సావనం అన్నవలె” అన్నారు. కాలిట్టి శ్రీ నాగయ్య గారు ప్రాంతీయ ప్రజాభావాలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సౌకర్యాల యా కృషికి దోహదం చెయ్యవచ్చునని ఈ రోజు శ్రీ నాగయ్యగారి అభివృద్ధి కోసం కావంతో యా సంస్థగారి వారి ప్రత్యేకంగా పునఃప్రకాశించి ప్రేమపురస్కారంగా మమకృతంబడించినది.

సభాద్యక్షులు గా శ్రీ బాధ్యుల రామకృష్ణరావుగారు అధ్యక్ష వసన్యంతో చిత్రాలను, చిత్రపరిశ్రమను పరిశీలించి, “చిత్రాల

విద్యరేదినిగది విద్యావంతులు చేయడానికి యెంతో శ్రమకలిపాయి అందుచేతనే బొమ్మలూ, కల్పలూ విద్యగరవడం యెంతో సులభంగా వుంటుందనే—పంచవర్ష ప్రభాకలో దీనికి యెంతో ప్రాముఖ్యం యవ్వడం జరిగింది దక్షిణ, ఉత్తర భారతాలకు కేంద్రంగా ఒక పాఠశాలక వినుత్పన్నమీదకగావున్న యీ లక్ష్యంలో యీ కృషి యెంతగానో రాణించవలసియున్నది విదేశాలలోగాగే యీ పరిశ్రమ యొక్కతే యెంతో అనివృద్ధిపెంచ వలసియున్నది పైగా చిత్రాల విలువనుకూడా యెంతో పెంచి ప్రమాణాన్ని కళావిషయకంగా ఉన్నతస్థాయికి తీసుకరావారి ఇక్కడఅయితే యీ కృషికి యాభివృద్ధి అంతులర్యత జరిగి కొన్ని స్థుతిమీలు వెలకొల్పబడినవి కొంత అవి పనిచేసి వార డాంకలారవల్ల విరివిపోయినవి భారతదేశంలోని వివిధరాష్ట్రాల

పంశ్శుశివి సుమహారతో జూరూడానికి చిత్రవిర్యాణం యెంతో ఉపకరిస్తుంది ఇక్కడ ప్రభావంతులైన కళాకారులూరా ఉన్నాడు పర్యవమృద్ధంగా యీ అవకాశంను వినియోగించుకొని యీ సంస్థ ఉత్పన్నం భవిష్యత్తును రదిరించేచేపానైకకర్తకర్తకర్త ప్రగమిస్తుందని నేను అభిప్రాయపడ్డాను చిత్రాల ప్రజాహిత్యాన్ని గ్రహితు ప్రజాహిత్యరయాన్ని భారగొనగలిగిదిగా విర్యాణంబావ అని వా కోర్కె, శ్రీ నాగయ్యగారివంటి కళాకౌశిలీయం భావకుల హృదయక నవకారంతో యీ సంస్థ ప్రగతికిం దిశాణతీచి— జనశాహిత్యరయాన్ని భారగొనగలదని విశ్వసిస్తున్నాను” అని హర్ష భ్యవారి మధ్య తమ ప్రసంగాన్ని ముగించారు కార్యదర్శి శ్రీ లక్ష్మీదేవారి కృతజ్ఞతావివరణముతో యీ ప్రారంభోత్సవం పరిసమాప్తమైంది

ఉ చ త ము కాశ్మీరీ శాస్త్రం

ఇదిగో మీకు బావలిన పుస్తకం ఇందులో ప్రి. పుటపూరి రంగుల పోడాయి 284 ఉన్నవి ప్రకటన ఉచ్చలకుగాను 8 అణాలు సంపుటా (ప్రీ వాచీకి వ్రాయండి త్వరపడండి లేనియెడల మీ అవకాశం పోగొట్టుకొనగలరు

Paris Art House Halqa 8 (D-384) AMRITSAR

చదవండి!

ఆంధ్రమహిళ

(ప్రీతి పరిశ్రమ మానవత్వం)

పశ్చిమభారతం శ్రీమతి దుర్గాయి ఎం పి వి ఎల్
సంపాదకురాలు శ్రీమతి చన్నయ్య ఎం పి వి ఎల్ డి

సర్వోముఖమైన ప్రివాట్‌యిటేషన్ కన ఆగయంగా కదామిదికొనం ఎనిమిదేళ్ళనుండి విరంకర కృషి చేస్తూన్నది అంధ్రమహిళ ఉత్తమ కథావిధానోబాదు సాంఘిక, రాజకీయ సాంస్కృతిక పైజ్జాదిక మున్నగు వివిధ రంగాలకు సంబంధించిన వ్యాసాలు విశేషాల ప్రయోగములును అంధ్రమహిళ ప్రతి జన్మదినమందికొ ఎక్కువ పేజీలతో మనోజ్ఞంగా అంకరించబడుతుంది రచయితలు, అభిమానులు ఎన్నడోకప్పుడు సహకరిస్తూండాని కొడుకున్నాం

విడిప్రతి వెల 0-8.0 సంఖ్య చందా రూ 0-0-0

(చందాదారులకు ప్రత్యేకసంచిక ఉచితం)

ఇకర వివరాలకు, మేనేజర్ ఆంధ్రమహిళ,

14, ద్వారక, మైలాపూరు - మద్రాసు 4

(రివ్యూకై రెండు ప్రతులు పంపాలి)

బంధకృతి

బంధకృత్యముల నపుటి కర్తృ శ్రీ శాస్త్ర వేంకటరమణుడు శ్రౌను 98 పుటలు పెరి 0-8-0 ప్రతులు గుంటూరు జిల్లా రికార్డారిపేటలో నున్న గ్రంథకర్తగారికి ద్రామవరము

శ్రీ వేంకట రమణులగారికి ఓమింకిక కుటుంబము ఎ రెండవ ఎంపిక కవులు గూఁ జూరగా మొదలైనది విష్ణు గడించిన విష్ణురక్తం నులు శతవతికాశ్రమ ప్రాప్తించుచు ముప్పది యింది పుటల యా రెన్ను శ్రుతకమలో ముప్పది మెండుచి విషయముల నాన్ని బండికలనుగొన్న ప్రాచీనవాడు వైష్ణవార్థ మెనయ కొని ఆంధ్రులలో ప్రాప్తమనగా రాజాజీయ సామంతాల్లో సావర్యులది క్రిందియందును ముద్రపడుగు అంశంక వంశ కూటమంక ఇందు వర్ణనము

రచన రచనా సాధన పద్ధతుల సం మధాకృత్యము—

“ప్రదివలెముగి జాతీయకముందు మాఁకున్న రెండుగులు ముందు వకది వీరయోధునియై సాదింపి “వేదాంతాః దవన ద్విశ్చ లావంత్రాకరమగ”

కడగి “గృహకల్పరక్షణ ప్రపంచముఁ జూరకరకావధాన పరిమిత సాధియించులలోను పేరితగునుఁ దేలికలైన వేదాః రెండుగురు”

254

“వశ్యం శకుం సంకర”మును వర్ణించి క్రిందిను పెక్కుచోట్ల గ్రహించఁజేసెడి. “తామి కంపములు శాస్త్రమితము విలాపించు తు నీలు రెండు (రెండువ నీలు) నీలు మూఁడు (మూఁడువ నీలు) పెచ్చును (పెచ్చు)” ముప్పది ప్రయోగములు శాపవర్ణనమునందు ఇచ్చిరి ప్రయోగార్థముగా కావని యివలదు కాని ప్రతి పద కొంక వింతగ వివరమును “జ్ఞ” అనుచు “చారాదోష్ట” అప్రతీతియు ఎవరి దానిది వీక్షితులు అప్రతీతియైన వరలంపగును

రచనకమైన యా “అంతర్విశ్వా” రాసిన మామ రాసెంది యా యువకదికి ప్రోత్సహ మొనఁగుదురగాఁ

ఇ పేం ర

పుక్త గీతములు

రచన శ్రీ గదిపేళ్ళ వత్సనారాయణ విది (మూడవ ముద్రణము) పూర్వీక 21 పుటలు పెరి మూడవారు ప్రకాశ కులు నావిళ్ళ రామస్వామి శాస్త్రులు ఆంధ్ర మున్ను 282 ముద్రా చంద్రశోక రోష్ట్ర మదరాసు 1

శ్రీ వత్సనారాయణగారు గీతాశరవణో పేసొందిన రేఖలయై; మృగశీవులు వారి జాతీయకములు సుప్రసిద్ధములు రేఖలగీత ములను కందించుచోటి అయితక ముప్పైవ పున్నులైనవ అంద్రులను రెండును వరించి, ప్రోత్సహించుటనే ఆపాపావ్యయన కవయో గించుటగా ఈ “కర్తవ్యము” అను ప్రకటి

చితి. ఇయ్యది వ్యయమున విష్ణు గ్రంథమే యైనవ విషయమున గొప్పది ఈ యంశము— ఇది మామ ముద్రణముల వందలవలెనే వ్యక్త వయమునకి ఇందలి గీతములు మునుపో పావులు

దీనిని కందిం అంద్రశోకమున కర్పించిన శ్రీ వత్సనారాయణగారు రచనశీవులు దీనిని చక్కగ ముద్రించి ప్రకటించిన శ్రీ నావిళ్ళవారు ప్రశంసనీయులు

ఇ పేం ర

సమహాస రాత్రిలు

కథల వంపుటి శ్రౌను 118 పుటలు శ్రీవల్లభ ముఖర్జునులు రచన శ్రీ బలుసు వేంకట రమణయ్యగారు పెరి 1-8-0 ప్రకాశకులు అయిదేకము మదరాసు-7

శ్రీ వేంకట రమణయ్యగారు అంకుశ విద్యలను పండితులను మృగం అర్థమయ్యే కృతికి కాకుండా వర్ణనావ్యక్తంగా ఉండే కల ఎముగారు కందినగల ప్రతిభావలు

ఈ పదనాళ రాత్రిలు కనవ ప్రతిబాధనల కథల పుక్తములు ఇందిలో హేమచంద్రుడనే రాజా మెండు ప్రేమలపైయించుట ఒక ద్వికావల కడగి ప్రేమహాసం కల్గించే రంధ్ర కళ ద్విలాన్ని ధావళాదు రాస్తో అది మనము రంధ్రకళపై పోయింది అమెను కొందలంకి అమె మెచ్చలేన వేదశ్రీ ఇచ్చిరి. హేమచంద్రుడు, అమె స్నేహితులు దీనిని అంతిమరేఖల అమెను అయిదేకము, దీనిని 15 రాత్రిలు 8 ము ర

266

పాత రహస్యకోమలకు నీలగా ఈ గ్రంథాన్ని తెలుగు ప్రజలకు అందజేసిన సంకల్పశీల ప్రజా రహస్య ఎంకరును అభినందించుము.

యవకులు బాలలికలు. శ్రీవేదవలె ఎల్లత కన్యక రహస్యగనపి ఈ పుస్తకం

“నా చిన్నప్పడు”

రచన మోహన్ దాస్ కరంచంద్రగారి
అనువాదం శ్రీ బసెప్పాటి రాచకృష్ణ
మూర్తి బి ఎ బి ఎల్ ప్రచురణ
కల్వరకట్ట బుక్స్ లిమిటెడ్ 31 మినార్
హౌసాలు పిటి మౌంట్ రోడ్డు మద్రాసు 2
ప్రైస్: ట్రాన్ ఫుటరు 108 పెం
రూపాయి

గారిమహాత్ముని ఆశ్చర్యకర గుణాలకు లావ
మంది అంగీకారానికి స్త్రీకలంబినిగా శ్రీ మహా
వేదకేతాని లాపి శ్రీ బసెప్పాటి రాచకృష్ణ
మూర్తిగారు అంకితం చేశారు

గారిమహాత్ముని శీవించిత్ర బాలలికలకు
గుంజుగా అభివృద్ధిపై రచించబడిన ఈ
గ్రంథం ప్రపంచ మహాపురుషులలో నిష్కామ
వైక గాంధీ ఆదర్శ ప్రకటనగా తెలిసికొని
అందుకో లాభపడతారంటూ కన్యకా తెలిసికొని
ఉండాని జ్ఞప్తుగాను, తెలిసికొని రచించబడిన
ఈ గ్రంథం విశిష్టము, యవకులను పురుషులకు
ఎక్కువ ఉపయోగపడగలదు మహాత్ముని
సంపూర్ణమైన ఆశ్చర్యకరమైన రహస్యాలకు అవ
కాశంలేని పెద్దలతోడ పీడిత రచనపైనుండి
మహాత్ముని శీవించిత్రమైన జ్ఞప్తుగా తెలిసికొని
లాభి అలవాటు కలిగించి ముద్దులించు
అమృత ఆదర్శమేయంగా ఉన్నది

గ్రంథస్వీకారం

1 మేనుసందేశము కాగితం కృతి
కమకృతి శ్రీ రామెర రాజగోపాలరావు
చిత్రాక పెం ఒక రూపాయి

2 అరుంధతి వస్తువు రచన శ్రీ
బుయ్యం పింకలకర్తయు బి వి రెవన్

ప్రకాశకులు: బి వి అండ్ సన్స్, రామ
రావుపేట, కాగితం పెం ఒక రూపాయి

3 మానవత్వము శివ నందన్
గ్రంథకర్త పాఠశ్రీ శ్రీనివాస అను
వాదకులు శ్రీ మో శ్రీ పీకాదేవి
నెల్లం ప్రాజ్ఞాపాదం పాఠశ్రీ శ్రీనివాస
G/ బాల్కనీ పీకాదేవి అయ్యర్ గోకు
లం ముండకట్ట అమృత్ గుడి పీడి మైలా
పూరు మద్రాసు పెం మూడు రూపాయలు

4 రక్త (గీతానంద) రచన శ్రీ
పి వి రామచంద్రయ్య ప్రతుకు “వేదా”
కార్యాలయం నారాయణగూడ, మైదూ
బాడు

5 నాంపేరనగర (నాటకము) రచన
శ్రీ సిద్ధివెంకట విద్యయ్యగార
రక్త” ప్రచురణ గ్రంథకర్త గోరేగంకర
పురం గుడివాడ, కృష్ణజిల్లా పెం ఒక
రూపాయి

6 రాగరేఖలు రచన శ్రీ పిల్లంమజ్జీ
మామయంకరావు ఎం పి ప్రచురణ
గ్రంథకర్త, కారవానీకము గుంజూరు
పెం ఒక రూపాయి

7 మంచుతెలుగు (నాటికలు) రచన
శ్రీ రామచంద్ర భట్టిరాజు పెం పన్నెండు
అణాలు

8 మై: గోరే మం: ఉద్ధామూలం
శ్రీ కవిరామాంధరి అనువాదం శ్రీ గడు
మూరి నక్కం ప్రచురణ ప్రకాశపాఠశ్రీ
నటపట్నం ఎం 70 80 కుర్చీగూడ మైదూ
రావు పెం ఒక రూపాయి

9 అమృత (నాటకం) రచన కారక
రాక అనువాదం శ్రీ శ్రీరంగం శ్రీని
వాసరావు ప్రచురణ అభినవేకాపల్లెపేట
నెల్లూరు పెం ఒక రూపాయి

10 మానవహార ఎం డి కె ము
అంగ్లకృతి శ్రీ బాలానందరావు వారు

అనువాదం శ్రీ సోమన రావనయ్య బి పి .
బి ఎల్ ప్రచురణ లాభిరక్త వివరణపేట,
రామమండ్రి పెం ఒక రూపాయి

11 ప్రణాసాంధ్య (ప్రేమ ప్రాసా)
రచయితలు ఉభయరామప్రసాది శ్రీ శాస్త్రి
వెంకటవరనయ్య, శ్రీ రూపిణి వెంకట
మల్లెమ్మయ్యం ప్రకాశకులు వేదకేతా
నందరి పుంజుపాం, కృష్ణా జిల్లా పెం
పది అణాలు

12 రాజ్యంక్షి (లండన్ కార్యము)
రచన శ్రీ మామూరు కృష్ణారావు, నంది
తెలుగు, తెనాలి కల్యాణ పెం ఎనిమిది
అణాలు

13 భారతీనమితి (మామూరు న
నందిక) సంపాదకుడు శ్రీ గోగండి రత్నా
మల్లెగారపురావు ప్రచురణ విశ్వేశ్వర
గ్రంథమాల పామర్రు పెం నాలుగు
అణాలు

14 చలోద్ధి (బుర్రకథ) రచయ
కులు శ్రీ శాస్త్రి వెంకటవరనయ్య శ్రీరావ
పాళ వెంకట మల్లెమ్మయ్యం ప్రకాశకులు
బి మోదరన్ పబ్లిషర్స్ తెనాలి పెం
నాలుగు అణాలు

15 మీరు వి రా మా మై న రా
రచయిత శ్రీ బి విశ్వేశ్వరరావు ప్రచు
రణ బి వి జగన్నాథ అండ్ కంపెనీ,
17 8 ఎస్ టాంక్ పీడి మద్రాసు-1

16 New Deal for Tanjore Ryots
17 The Library Movement in Madras
State
18 Government Transport
19 Women's Welfare in Madras State
20 చేపల పరిశ్రమ

పై అయిదు పుస్తకాలు ప్రచురణ బి
రైరెగర్ అనే ఇన్వెంట్రీషన్ అండ్ పబ్లి
సిటీ మద్రాసు ప్రభుత్వం

శిన్నేర

సచిత్ర మాసపత్రిక

అంధ్రదేశం అన్వేషణములగా ఆశ్చర్యకరమైన దానివలన, ఆశ్చర్యకరమైన కథలుంటే ఏమీ బాధించుట అసాధ్యం. ఏమీ పనులు జరిగవలసివీ ఏమీ పథకములు చేయవలసివీ, వాటిని యెక్కు నిర్వహించుటవీ తెలిపే వ్యాసాలు, అంధ్రదేశానికి ప్రత్యేకంగా అనువర్తించే వివిధ సమస్యలను గురించిన వ్యాసాలు శిన్నేరలో ప్రకటనపరచబడే ఒక్కొక్క విషయాన్నిగూర్చి సమర్థంగా అర్థపరచి, రచనలను అంతమై వ్యాసాలు ప్రతికూల ప్రతికూల బడతవి

ఘన, సాహిత్యం నిర్మించి కళాత్మక రాజకీయ విషయాలు, శాస్త్రవిజ్ఞానక వ్యాసాలు, కథలు వాటికల ముద్రలతో వర్ణించి సమర్థంగా ముద్ద్రణము అకారణతో ప్రకటనపరచుతుంది

అంధ్రాక్షరములను కలగలుగ జేయునట్టి వ్రతక శిన్నేర అంధ్రజాతీయ అధిక శిన్నేర అంధ్రసెనై వుద్ధి అధిక శిన్నేర ముద్రణములు ఆశ్చర్యకరమైన విషయ పరిస్థితులలో వివిధంగా వున్నారామల కామలనీ, ముద్రణములు, వాటిని యెక్కు పరిష్కరించవలసివీ అర్థించే వ్యాసాలుగలముద్రల కథలతోను, వ్యాసాలతోను పరిచాన్ని, అక్షరాన్ని చేకూరుస్తుంది శిన్నేర

విడి కాపీ 6 అణాలు-సువత్సర చందా నాలుగు రూపాయలు

మేరజయ:

శిన్నేర :: 16. జోన్ను స్ట్రీట్ :: మద్రాసు-1

మీకు ఎప్పుడైనా సలహా తెలియజేయాలంటే
 బింటో మార్కు కైట్ మార్కు వాటిని అపకల్పించి
 మీరే మార్కు కైట్ మార్కు వాడడంలేకపోతూ పోతారు

వీటో కంపెనీ. 16, జూన్స్ స్ట్రీట్, మద్రాసు 1.

